
1 2 3 4 5 6 7 8 9

68 ; 5

Manuel Philé, d'Ephèse, né vers 1275, mort à Constantinople vers 1340

"passa sa vie à mendier la
"faveur des courtisans, dont
"il était méprisé"

1re édit. Venise 1533 in 8

"L'ouvrage de animalium proprie-
"tate, composé de morceaux
"tirés d'Elien, est écrit en
"vers politiques ou mesurés, qui
"contiennent un nombre déter-
"miné de syllabes, sans égard
"à la prosodie"

Beauvais, Biogr. universelle classique
chez Gosselin 1829 p. 2338

Collegii Societ. Jesu Juliaci 1747

Τοῦ σοφωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΙΑΜΒΙΚΟΙ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ,

μετὰ προσθήκης

ΙΩΑΧ. ΤΟΥ ΚΑΜΕΡΑΡΙΑΔΟΥ.

Dono D. Mutte can. et official. cam.

Sapientiſsimi

PHILE VERSVS

IAMBICI

De Animalium proprietate, cum Auctario IOACH. CAMERARII.

Expoſita eodem metro verſuum Latinorum a GREGOR. BERSMANO *Annabergenſi.*

Ex Typographeo H. Commelini,
CIↃ IↃ XCVI.

Illuſtriſs. ac generoſiſs. Principi

DN. FRIDERICO IIII. COMITI PALATINO AD RHENVM, S. ROMANI

Imperij Archidapifero & Electori, Duci Bauariæ, &c. Domino ſuo clementiſs.

VCANVM, inter ſui temporis poetas, & verſuum concinnitate, & ſono carminis excelluiſſe adeo illum quidem exiſtimant, vt orationis elegantia coæuos facile ſuperaret omnes: tametſi, quod ad natiuam Latini ſermonis puritatem, & veram poetæ laudem atque præſtantiam attinet, nequaquam cum felicioris ſeculi poetis, minime vero cum Maronis maieſtate putetur conferendus. Huius cum aliæ memorantur γνῶμαι inſignes; quarum nimirum ætatis illius oratio, non ſine affectatione quadam, ferax & plena; tum hæc in primis:

Iuppiter eſt, quodcunque vides, quocunque moueris.

Ita enim ſe res habet, vt, quoquo te, ſecundum verſus huius ſententiam, vertens, oculos circumferas, tota hæc rerum vniuerſitas, cum ſtructuræ admirabilis artificio ac pulchritudine, tum partium ſingularum diſtributione atque ordine, theatrum ſit ac teſtimonium Dei opificis atque architecti euiden-

tiſſimum. Etſi autem, in hac mentis & oculorum noſtrorum caligine, natura rerum penitus perſpici nequit, quod ipſarum cauſæ contemplantibus minime ſint obuiæ atque expoſitæ: tamen qualiſcunque etiam operum tam mirabilium adſpectio conſideratioque atteſtatur, quod Virgilius quoque affirmauit;

——— *Deum ire per omnes*
Terraſque, tractuſque maris, cælumque profundum.

Hoc ita eſſe, etiam de Apoſtoli teſtimonio manifeſtum fieri poteſt, cum ad Romanos inquit: τὰ γὰρ ἀόρατα θεοῦ, ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις, καὶ θειότης. Quæ cum ita ſint, quis non videt merito gratiam deberi iis, qui naturæ obſcuritatem euoluentes, impreſſa in hac ipſa Dei opificis veſtigia perſecuti ſunt, aliiſque prodiderũt? Quæ tametſi illa quidem magis in orbe ſupremo, in quo infixi ſunt ignes ſempiterni, & veluti oculi mundi inhærent; quæ ſidera vocamus & ſtellas; cum propter fulgorem illarum, tum motuum harmoniam eminent & apparent: maxime vero in μικροκόσμῳ, homine inquam, quem ad imaginem Dei conditum, velut exemplar quoddam artificii diuini, & archetypi conditoris, recte dixeris, intuentium oculis ſeſe offerunt: tamen in illo etiam animantium genere, quod ἄλογον Græci nuncuparunt, ſiue quod rationis, ſiue quæ huius interpres eſt orationis, ſiue potius quod vtriuſque careret vſura, admodum ſunt conſpicua. Quis enim (vt Orphei quoque verſum huc aſſumam,

ἴχνια καὶ χεῖρας τιβαρὴν κρατεροῖο θεοῖο,

non agnoſcit, ſiue genera animantium varia, ſiue

formas,

formas, siue naturã, siue partes, siue generationẽ, siue denique motum & functiones, quę omniũ superãt admirationẽ, contẽpletur, atque ad animũ paullo accuratius reuocet? Quarũ differentias vt vnã saltem atque alteram attingã, videas animantium alias, vt Cicero scripsit, coriis tectas, alias villis vestitas, alias spinis hirsutas: pluma alias, alias squama obductas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pẽnarum. Item, quod idem ait, alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastũ accedunt, alia volando, alia nando. De quibus nunc quidẽ plura disserere, etsi ab operis huius argumẽto nequaquam fuerit alienum: tamẽ, quod explicari singula breuiter nequeant, satius duximus cognitionis huius cupidum remittere ad eos, qui ex professo de his tradidere. Quorũ in numero facile princeps est Aristoteles, cuius de historia animalium libros adeo arrisisse Alexãdro Magno accepimus, vt philosopho præmiũ laboris persolueret talẽta 800, h.e. coronatorũ aureorũ millia quadringẽta octoginta, secundum quorundã cõputationem. Cum autem in natura animantium inprimis admirabilia sint virtutũ simulacra, nõ vsu quidẽ & exercitatione ab ipsis cõparatarum, multo minus mentis iudicio acquisitarũ; quarũ illæ ἠθικαὶ nominantur philosophis, hæ vero διανοητικαὶ; sed a natura omnium parente insitarum: harum consideratione cõmoti cum alii non contemnendæ auctoritatis philosophi, tum inprimis scriptor elégans & prudens Plutarchus, brutis animantibus rationis humanæ particulam tribuere non detrectarunt. Et extat huius commentarius, quem inscripsit titulo περὶ τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι: itemque alter, cui titulum fecit

πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα, τὰ χερσαῖα, ἢ τὰ ἔνυδρα; Et in promptu sunt de hoc argumento disputationes multorum; quibus tamen nequaquam ego hoc effici arbitror, quod illi volunt, imaginem illam & similitudinem humanæ prudentiæ, fortitudinis, clementiæ, ingenii, & solertiæ, quę contemplantibus est obuia, non in magnis duntaxat, sed minutissimis quoque bestiis, euincere, id quod dubium controuersumque est, veram scilicet rationem & intelligentiam illis inesse. Hoc sane negari non potest, quod res loquitur, multa homines a brutis edoctos esse, inque his plurima omnium officiorum suppeditari nobis exempla, ad conformandos mores, atque instituendas vitæ actiones idonea. Atque de his vt prius dicam, vel potius repetam partim ab aliis, Plinio prę- sertim & Plutarcho, partim a me ipso ante commemorata, τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν λέγων more Socratico; quis est tam demens, tamque parum de se cogitans, qui, cum bestias aduertat, se, vitam, corpusque tueri, ac declinare ea quæ nocitura ipsis videntur, omniaque quæ sunt ad viuendum necessaria inquirere & parare; non excitetur ad cōsimilem curam atque contentionem acquirendi sibi suisque ea quæ ad vitæ vsum pertinent, &, quacunque ope possit, propulsandi omnem vim atque iniuriam a suo eorūque quos genuit, corpore, capite, atque vita? Vt enim maiorum gentium animalia nunc missa faciam, cui ignota est alitis domesticæ, cuius παραβολῇ etiam filius Dei vtitur, gallinę inquam, erga tenellam pullitiem caritas ac curæ solicitudo; proque hac aduersus impetentes propugnandi audacia? Prædicatur in conseruanda sobole perdicum solertia; quæ pullos per

ætatem

ætatem ad auolandum nondum ſatis veloces, ſupino in terram decubitu docent venatorum oculos fallere, gleba corpori, integumenti vice ſuperingeſta; quo facto, matres ipſæ venatorem, coloris ſimilitudine deceptum, alio auertunt, variis ſe circumagentes ludificationibus, ac impedite, quaſi volando ſint defeſſæ, obuolitantes, tantumque ſe non deficere curſu ſimulantes, ac quaſi captarum ſpeciem tantiſper præ ſe ferentes, donec a pullitie ſua hoſtem procul abducant. Tum vero pleno ſeſe volatu, tanquam receptis nouis viribus, proripiunt. Quis hunc ſolertis conſilii, & ſalutaris aſtutiæ plenum amorem, non admiretur? Mirabilem certe, niſi non minori admiratione digna ſint, quæ de leporibus narrantur. Ii nanque ſe in latibula recepturi, catulos ſuos alium alio transferunt, variorum locorum, ſæpe etiam iugeri interuallo diſſitos, atque a ſe inuicem deiūctos; non aliam illos quidem ob cauſam, quam vt, ſi vel hominem, vel canem per ea loca vagari euenerit, in idem vniuerſi capturæ diſcrimen, vitæque periculum non adducantur. Quo facto, ipſi paulo poſt decurſu multiplici hinc inde impreſſis veſtigiis, quibus venatorum indaginem, & canum eludant ſagacitatem, ſaltu tandem ingenti vno atque altero in ſua ſe ſubducunt cubilia. Atque hæc de Leporibus prodita accepimus: quorum ſolertia non inferior eſt erinaceorum in cuſtodiendis tuendiſque ſe ſuiſque dexteritas ac circumſpectio, quæ etiā prouerbio locū fecit:

Πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα,

h. e. *Ars multa vulpi eſt, vna echino maxima.*

vulpecula enim ipſum perſequente, iam iamque imminente, intra aculeorum ſuorum ſpinas, quę ca-

* 4 ſtaneæ

ſtaneę ſeu nucis pineę, calyce ſuo inuolutæ, referũt ſimilitudinem, ſeſe agglomerat: atque ita acutis vndique in orbem horridis circunte&ctus ſpiculis,

κεῖται, θιγεῖν τε καὶ δακεῖν ἀμήχανος.

ſed admirabilior eſt eiuſdem pro catulis ſolicitudo ac prouidentia His enim victum procuraturus, vindemiæ tempore in vineas clam irrepit, pedibuſque bótrorum acinos decutit, quos corporis rotatione aculeis ſuis confixos excipit, iiſque onuſtus tandem ſe in ſpeluncam recipit. Qui hæc literis prodidit grauis & idoneus teſtis Plutarchus, meminiſſe ſe ſcribit, omnibus qui tum aderant adſpectãtibus, erinaceum ad hunc modũ acinis onuſtũ, præbere botri reptantis ingredientiſque ſpeciem. Poſtquam vero luſtrum quod habet, cum hac acinorũ ſarcina ingreſſus eſt, prædã proli diſtribuit; quam partim ex ſe ſtatim decerpendam illi ſuppeditat, partim catulis condẽdam ſubminiſtrat. Idem piris pomiſque, vbi maturuerũt, facere cõſueuit. Dignum memoratu eſt, quod de latibulo ſiue cubili eiuſdem proditum memoriæ eſt; id cum duos habeat meatus, inſtar faucium, ad Boream alterũ, alterũ ad Notũ conuerſos, eos alternis, prout cæli imminentem mutationem, & futuros venti aduerſi flatus præſentit, vel obſtruere aſſolet, vel aperire. Hoc cum Cyzicenus quidã animaduertiſſet, nomen ſibi & famam inde peperit, tempeſtates præſagientis, ſiderumque inſtructi ſcientia. Sed prolixior ſum, quã opus erat, in φιλοστοργίᾳ h. e. amore & cura animantium erga fetus ſuos referenda: præſertim cum huius exempla ſatis multa a Phile ipſo recenſeantur. Venio igitur nunc ad aliarum, quæ a beſtiis ſimiliter nobis ſuppeditantur, virtutum effigies

figies ac ſimulacra. Quis eſt ingenio tam ignauo & inerti, animoque prorſus remiſſo ac ſegni, qui formicarum contemplatus induſtriam, atque in ſubeundis laboribus alacritatem & tolerantiam, non excitetur ad conſimile in exequendis vitæ muneribus atque officiis ſtudium, curam, & attentionem? Itaque & Solomon, omnium quos Sol vidit regum ſapientiſſimus, hominem ignauum & ſegnem ad formicæ relegat diligentiam atque induſtriam: & Poetarum Plato, ſtudii & laboris illarum aſſiduitatem pulcerrimis expreſſit verſibus ſic canens:

Ac veluti ingentem formicæ farris aceruum
Cum populant, hyemis memores, tectoque reponunt:
It nigrum campis agmen, prædamque per herbas
Conuectant calle angusto: pars grandia trudunt
Obnixæ frumenta humeris; pars agmina cogunt,
Castigantque moras: opere omnis ſemita feruet.

Ceterum non induſtria modo illarum admirationem mouet: ſed etiam, quod natura vix vllum maximarum pulcerrimarumque rerum ſpectaculum habet tam paruum: quippe in quo, ὥσπερ ἐν σταγόνι καθαρᾷ, πάσης ἔνεστιν ἀρετῆς ἔμφασις, teſte Plutarcho. Amicitiæ enim mutuæque caritatis imago eſt atque argumentum, illa inter ipſas rerum communicatio, & quod altera alteri occurrentes calle anguſto, exoneratæ oneratis de via decedunt, tranſitumque præbent; & quod ſarcinam geſtatu difficiliorem, in plures diſtributam, faciunt leuiorem; & quod conuentus inter ſe celebrent frequentes. Mitto nũc ceteras virtutes in inſectis illis cõſpicuas. Fortitudinis .n. ſimulacrũ exhibet illa in adeũdis laborib. prõtitudo & conſtantia:

constantia: & sunt in iisdem multa frugalitatis, multa prouidentię, multa iustitię argumenta non obscura. Mitto Reipub. inter ipsas probe constitutę beneque moratæ formam; mitto nundinas & emporia, ad deuinciendum se mutuo iure societatis & beneuolentiæ inter ipsas instituta. Etsi, quæ de Repub. earundem literis tradita leguntur, in apum politia magis quam formicarum eminent. Illæ enim regem sibi deligere perhibentur, & corporis proceritate, & formæ præstantia ceteris antecellentem. Quo, vt poeta cecinit,

——— *incolumi, mens omnibus vna est:*

Eodemque, vt idem retulit,

Amisso, rupere fidem, constructaque mella
Diripuere ipsæ, & crates soluere fauorum,

& quæ deinceps memorantur. In harum rerum considerationem summos, infimos, & mediocres incumbere certe operæ precium fuerit. Quis enim procerum non admoneatur clementiæ ac moderationis, cum regem apum aculeo quidem armatum esse audit, minime vero eum quidem illo vti ad offendendos lædendosque subditos, immo ad defendendos potius, ac protegendos: sicut Apostolus de vniuerso genere magistratus verba faciẽs, τὸν ἄρχοντα, inqnit, gestare gladium, cum Dei minister sit, ad irrogandas pœnas iis qui malefaciunt? Quis vero subditorum non excitetur ad colendum obsequio ac prosequendum reuerentia magistratum, si earũdem erga regem consideret subiectionis obseruantiam, & obœdientiæ morigerationem? Quem non modo extra alueolos progressum stipatu regio circundant, sed etiam forte amissum solicite indagando perquirunt,

runt, odoratuque sagaci persequuntur; quem nimirum, cum aut annis marcet, aut volando defessus est, suis ipsæ corporibus sublatum baiulant. Quid? quod eodem fatis functo, non jam foris ad pastum prodeunt, sed cadauer eius mæstæ circumstantes, funus extra aluearia deducunt, terræque mandant? Atque, vt rem in pauca conferam, omnino Respub. illarum, in tanta ciuium multitudine, atque officiorum varietate, pace consentiens mirifica, ac concordia stabilita incredibili, suffultaque amore & beneuolentia, omnium superat admirationem. Sed nimis longum fuerit, historias singulorum animalium prosequi. itaque vt modi potius a me quam copiæ habeatur ratio, de ceteris, nudis duntaxat rebus agam, vt Nasonis verbis loquar. Disciplinam domesticam, curamque rei familiaris commendat nobis galli gallinacei vigilãtia, ac pro vxoribus suis solicitudo mirifica. Pietatem erga parentes nos docet ciconia, alens suos, fouens atque sustentans. Fidem, amicitiam, & animi grati memoriam nobis insinuat canum erga heros fidelitas. Humanitatem ac liberalitatem subiicit ossifragæ in pullos aquilæ benignitas ac beneficentia: iustitiam apum moderatio, quæ ex floribus, illud quidem quod dulce est, delimant atque depascuntur, nullum autem fructibus ipsis damnum dant. Fortitudinis exemplum est, non modo leonis animus inuictus, sed reguli quoque, inter auiculas minimi, cum aquila pugna, deque imperio certamen: Temperantiæ, genus belluarum vniuersum, neque plus cibi capientium, quam corporis requirit sustentatio, neque somno indulgentium præter naturæ necessitatem. Coniuges ad castitatem hortantur

hortãtur colũbæ ac turtures, ius matrimonii singulari colentes religione ac fide; adeo prorsus, vt nec mas nec femina, cubile attingant alienum: aut morte diuulsam coniugii societatem nuptiis instaurent secundis. Quid cornices memorem, quæ defuncto marito, non vnum atque alterum annum, sed nouem hominum ætates, viduæ perseuerant? In elephantis tãta perhibetur esse castitas, vt, quam semel coitu impleuerint, eam contrectare iterum abhorreant. Denique ad φιλανθρωπίαν, ac colendam inter homines societatẽ, nos inuitat animãtium omnium mutua inter se caritas ac beneuolentia, cum nullum eorum tã immane sit, vt in sui generis bestias sæuiat ac grassetur. Quapropter Iuuenalis sui seculi hominibus μισανθρωπίαν exprobrans, bestiarum inprimis, ad hoc argumentum, exemplo vsus est: cuius versus propter singularem venustatem huc adscribere operæprecium duximus. Sic autem ille:

Sed iam serpentum maior concordia, parcit
Cognatis maculis similis fera. quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo nemore vnquam
Expirauit aper maioris dentibus apri?
Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam: sæuis inter se conuenit vrsis.

quæ quidem exempla vtinam sibi nostra ætate proponant, οὐκ ἀνθρωπίνως, οὐδὲ θηριωδῶς, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, qui secundum Euangelistam, ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, vastatione Ecclesiæ, scholarũ, ac Reipub. πάνυ διαβολικῶς μαινόμενοι. De quibus in præsentia instituere querelas, huius instituti non est, cum præsertim, si Horatio credimus, nihil proficiant tristes querimoniæ,

Si non

Si non ſupplicio culpa reciditur.

Atque hęc hactenus de virtutum & officiorum ſimulacris, quæ in brutis nobis proponũtur, breuiter attigiſſe ſatis ſit: neque enim plura nũc perſequi liber, cum in promptu ſint pœne innumera, neque vlla fere vitæ humanæ pars ſit, quæ non actionum honeſtarum exempla hinc mutuari poſſit. Venio igitur nunc ad alterum genus virtutum, in quibus ingenii apparet ſolertia ac præſtantia quædam, quod arte cõtineantur & ſcientia, Ariſtoteli διανοητικαὶ ſunt: nam & de his nonnihil commemorandum eſt, vt comprobetur quod paulo ante dictum fuit, multa homines a brutis diſcendo percepiſſe. Hoc ita ſe habere planum fieri poteſt, non modo de iis artibus, quæ mechanicæ vulgo appellantur, ac manu exercentur; ſed etiam de ceteris, quæ & ſunt ac perhibentur ingenuæ & liberales. De quibus prius expoſiturus ad pręſentis argumenti inſtitutum pertinentia, initium faciam ab arte Medicinæ, artiũ omnium, teſte Hippocrate, præclariſſima. Iam certum eſt animantes in multis medendi partibus extitiſſe hominibus magiſtros ac doctores, monſtratis herbis ad medicãdum vtilibus & ſalutaribus: id quod de plurimarũ exemplis demonſtrari in promptu eſt; ſed nunc ſatis fuerit vnum atque alterum retuliſſe. Atque in harum numero primum occurrit Dictamnus herba, extrahendis ſagittis vtilis; & Maronis quoq; elogio, apud quem Venus Æneæ filio illa medetur, nobilitata. Hanc ceruos nobis monſtraſſe perhibent, eandẽque in Creta inſula, capras ſylueſtres telo percuſſas perſequi, ad eiiciendum e corpore ſpicula, Ariſtoteles prodidit, atque ex eodem his pulcerrimis verſibus poeta retulit:

Hic

Hic Venus indigno nati concussa dolore,
Dictamnum genitrix Cretæa carpit ab Ida,
Puberibus caulem foliis, & flore comantem
Purpureo; non illa feris incognita capris
Gramina, cum tergo volucres hæsere sagittæ,

& quæ deinceps sequuntur. Rutę porro contra venena efficacitatem mustela ostendit; quę dimicatura cum serpentibus, eam comedit, non ignata illius odorem his esse infestum. Chelidonię vsum medendis oculis accommodatum, quæ nomen plantæ illi fecere, hirundines primum prodi[illegible]unt, afflictis pullorum oculis ea medentes: Hier[illegible]ii, accipitres, quos aiunt herbam illam pede scalpere, & emanan[illegible]tem inde lacrymam in oculos transferre, ad abst[illegible]gendas eorum nubeculas. Marathri siue feni[illegible], virtutem homines ab anguibus edoctos esse, [illegible] temere existimatur, postquam vidissent illos, hy[illegible]na latebra visu obscurato, sese herbæ huic affric[illegible] eademque oculos inunctos refouere. Ciconias [illegible]gano, canes gramine, quod inde & Dens canis, & C[illegible]naria appellatur, deglutito; edera apros; vrsos formicarum esu, sibi in morbis mederi, non est obscurum. Enematum vsum ab Ibi, nota Ægyptiis aue, ad medicos peruenisse Plinius scripsit; tradens volucrem illam rostri aduncitate per eam se partem proluere, qua reddi ciborum onera maxime salubre est: cum columbi, turtures, gallinaceumque genus vniuersum, humorum sibi sarcinam leuet parietaria. Quid? quod inuentæ phlebotomiæ beneficium Hippopotamo, Nili fluminis equo incolæ, acceptum fertur? Is enim, cum & natura sit gulosus, & assidua satietate obesus, quotiescunque se sanguinis copia grauari sentit,

sentit, ad acutiores ripæ cannas affricto femore, venam sibi pertundit, sanguinisque profluuio, corpus alioqui morbis obnoxium exonerat: plagamq; rursus, cum par est, volutato per crassum & obstruentem limum corpore, obducit. Non debeo his commemorandis esse prolixior, ne actum agere videar, quod veteri verbo veramur; præsertim cum & istorum pleraque, & complura alia medicinæ a mutis animalibus repertæ exempla, in sequenti commentario exponantur. Et vero properandum nobis est ad alias quoque artes, quas eorundem doctorum debemus magisterio. Iam quis ignorat, luscinias cantrices esse suaues, & perfecta Musicę scientia sonum edere modulatum, tam scite & concinne illum quidem, vt vix eum tot Musicis tormentis humana possit ęmulari industria. Vnde natum existimatur vt lusciniæ cantum effingere prædicent eum, qui numerose cantillat. Nunc enim (vt Plinii verbis vtar) continuo ille spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto, promittitur reuocato, infuscatur ex inopinato: interdum & secum ipsa murmurat: plenus, grauis, acutus, creber, extentus, vbi visum est vibrans, summus, medius, imus. Neque est quod quispiam dubitet, sonum hunc artis esse: siquidem plures singulis sunt cantus, nec iidem omnibus, sed sui cuique. Certant inter se, palamque animosa contentio est. Victa sæpenumero vitam morte finit, spiritu prius deficiente, quam cantu. Meditantur aliæ iuniores; versusque, quos imitentur, accipiunt. Audit discipula intentione magna, & reddit, vicibusque reticent. Intelligitur emendatæ correctio, & in docete quædam repre-

repræhensio. Hæcille. Mitto nunc Opticen, mitto Arithmeticen, mitto denique Geometricē, quarum artium non rudimenta duntaxat, sed documenta etiam singularia, cum in terrestribus, tum in aquaticis animalibus esse in promtu, Plutarchus idoneis docuit exemplis: vereor enim ne modū excedat hęc commemoratio. Itaque confero me ad astrorum sciētiam & præcipue eam, quam, propter prędictiones & præsensiones rerum futurarum, προγνωστικὸν δὲ ἀστρονομίας nominarunt. Iam, præsagia tempestatū ab animantium indiciis manasse plurima nemini puto esse incognitum: docente scilicet nos obseruatione quotidiana, aeris mutationem denunciari ab agnis & arietibus, petulco cornu ludentibus, blandeque coniscantibus, vt Lucretii verbis loquar, ac pedibus in aerem sublatis, crebro subsultu lasciuientibus. Eandem portendere existimantur boues, contra pilum se lambētes, ac repetito subinde mugitu aerem implentes, cęlumque olfactantes: eandem turpes quoque & ignaui porci, cum alienos sibi manipulos feni lacerant. Immo non formicas, non talpas, non vermes terrenos, huiusmodi præsagiorum ignaros esse, congruentibus obseruationibus deprehensum est. Quid denique ranarum pręter solitum coaxatio portendat, nemini est obscurum. Pisces, si ludibundis emergāt subsultibus, corpusque paululum aquis exerere cernantur, pluuias prędicunt. Delphini vero tranquillo mari lasciuientes, imminentem tempestatem ac procellam manifesto produnt indicio: iidem, illo turbato, aquam spargētes, tranquillitatem significant. Atque in hoc genere animantium, prope miraculi simile est, quod de thynno proditum accepimus,

accepimus, eum æquinoctia præsentire & solstitia, adeoque hominem docere, vt nihil ei opus sit obseruationibus astrologicis. Vbicunque enim locorum hyberno præoccupatur solstitio, istic hæret intrepidus, ad æquinoctium vsque ibidem commoratus. Quam vero, in hoc ipso præsagiendi genere, mira est auium supra reliqua bruta sagacitas? Notum est ex Marone, quid in aere portendant,

Cum medio celeres reuolant ex æquore mergi,
Clamoremque ferunt ad litora: cumque marinæ
In sicco ludunt fulicæ: notasque paludes
Deserit, atque altam supra volat ardea nubem.

Neque vero (vt anseres prætoream & anates, atque innumeras alias tempestatum aues præsagas) obscura sunt coruorum prognostica, quoties scilicet, vt rursus cum Marone loquar,

——— *e pastu discedens agmine magno,*
Coruorum increpuit densis exercitus alis:

aut, cum iidem

———*liquidas presso ter gutture voces*
Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altis,
Nescio qua præter solitum dulcedine læti,
Inter se foliis strepitant.

Ac constat, alitem hanc, quod præ cæteris futura prędicere existimaretur, Apollini olim consecratam fuisse: quippe a qua voces quatuor & sexaginta sono discrepãtes edi proditum est, ex quibus diuinandi periti auguria atque auspicia frequentius, quam ex cuiuscumque alterius auis garritu capere consueuerunt. Sed diuinationem hanc auspiciorum auguriorumque, quam Græci vna nomenclatione complectentes, οἰωνιστικὴν appellarunt, de industria nunc

prætermitto: ſicut & στρατηγικὴν, & ἀρχιτεκτονικὴν, & alia nõnulla huius generis artiũ ſimulacra in brutis manifeſta: ne dicendi promtitudo legentibus pariat faſtidium. Vnicum hoc prioribus adiiciam, quod de gruibus proditum accepimus, eas ſcilicet, ſilentio per ſublime volantes, ſerenitatem: clangoſa autem voce obſtrepentes ac diſſipatas, contrariam τοῦ περιέχοντος κατάστασιν denunciare. Quis vero non miretur, quod ab Ariſtotele de iiſdem animaduerſum, ſicut pleraque alia, Cicero retulit? Grues nempe, cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt, trianguli formam efficere. Eius autem ſummo angulo, aër ab iis aduerſus pellitur: deinde ſenſim ab vtroque latere, tanquam remis, ita pennis, curſus auium leuatur. Baſis autem trianguli, quam grues efficiunt, ea tanquam a puppi ventis adiuuatur, hæque in tergo præuolantium colla & capita reponunt. Quod quia ipſe dux facere non poteſt, quia non habet vbi nitatur, reuolat, vt ipſe quoque quieſcat. In eius locum ſuccedit ex iis quæ acquieuerunt, eaque viciſſitudo in omni curſu conſeruatur. Hæc Cicero, & id genus alia non pauca. Sed verboſior ſum, quam inſtitueram; breuior certe, quam argumenti huius amplitudo poſtulat; quæ facit, vt mihi in preſentia non tam copia in dicendo, quam modus quærendus ſit. Itaque, vbi de eo quoque artium genere, quod reliquum eſt, hoc eſt, περὶ τῶν μηχανικῶν, vnum atque alterum, ad comprobandum id quod eſt propoſitum, ſubiecero exemplum, huius expoſitionis, quæ opinione mea longius prouecta eſt, finem faciam. Atque de illis cogitanti in mentem venit, quod Democritum dixiſſe

perhibent,

perhibent, animalium nos summis in rebus esse discipulos, aranearum quidem texẽdo sarciendoque, hirundinum ædificando: suauium vero illorum cygni lusciniæque in modulando carmine & voce fingenda. Sed de Musica paulo ante meminimus: nunc igitur de prioribus videamus. Iam, vt de araneolis prius dicam, quis potest non mirari illorum in texendo machinationem atque solertiam, qua non minus lanificii præside Minerua valere conspiciuntur? Quæ res fortasse fabulæ occasionem præbuit, de artificii illius inter Arachnen puellam & Palladem certamine, quod Ouidius luculento carmine prosecutus est. Est enim in Arachnes nomenclatione Græca, significatio araneæ. Ac videmus, quæ a texendi artificibus fiunt omnia, ab araneis singula fieri & vniuersa: siquidem illorum more, & subtegmina circinato orbe annectũt, & stamina tereti & æquabili filo deducunt, maculasque paribus interuallis, sed subinde ex angusto crescẽtibus ac dilatatis, indissolubili nodo implicant: vt & centrum more Geometrico seruent, idque velut circino circunducant, & circunscriptionẽ (περιφέρειαν hãc Græci vocant) exacte definiant, neq; Euclidis ad hæc requirant operam, Geometricis rationibus eruditi. Quid? quod mediũ illud reticuli pũctum occupãtes, ex inopinato obseruãt, & muscas, & id genus alia animalcula, si qua inciderint; quæ contractis cassibus irretita arripiunt, irretita arreptaque conficiunt? Vnde & aucupes & venatores idem de auibus atque feris experiri cœperunt. Fabulosa hæc procul dubio fando viderentur, nisi quę a me relata sunt, quotidie in oculos incurrerent. Neque vero texendi

solummodo artificio textoribus, linteonibus, limbolariis, & acupictoribus, tanquam magistri quidam præeunt, sed & sarciendi arte instructi sunt. Si quid enim ex tela illorum subtili admodum, & vndequaque filo tenuissimo ducta sustentata ac pendente, ancillarum in ædibus diligentia excusserit, aut casus aliquis abruperit, id resarciendo illico instaurant, multoque labore retexendo integrum præstant. Sed hæc hactenus de araneis. Quanta vero auium est in extruendis nidis industria? Tanta profecto, vt omnium illa quidem latomorum & fabrorum superet machinationem & solertiam. Vnde in prouerbii consuetudinem abiit: Scire omnia homines, & assequi, præterquam auibus nidos construere. Videre enim est hos intus lana, pluma, & id genus aliis rebus mollibus, instar culcitræ extructos, ac pullis substratos. Cumque præ ceteris hirundinum facta sit mentio, cui non in earum cunabulis, præter materiam, quæ luto paleisque & interiecto stramine congesta est, ac mollibus plumis floccisque, ad tepefacienda oua, constrata, consideratione digna videtur figura ipsa, sphærica nimirum, quæ rotunditate sua & capacior est, & firmior, & occursantium iniuriæ minus exposita? Sed de his quoque hactenus. Iam vero, & arma polire, & hostem ex insidiis adoriri, apri & rhinoceros nos docuerunt, illi quidem dentes suos, hic vero cornu ad pugnam acuendo. cumque perpetuum ipsi cum elephanto bellum intercedat, non aliam illius partem, quantum quidem in promtu est, ictu appetit, quam ventrem; quod non ignoret, sua hunc mollitie omnium maxime vulneri esse peruium. Quid de Ichneumone dicam, cuius aduersus

crocodilum accinctus & apparatus, luto se conspergentis, ac tanquam lorica vndique cingentis, ac munientis, nemini fere est ignotus? Sed abrumpenda mihi est in medio cursu hæc commemoratio, cum multa, præter hactenus exposita, & virtutum nobis maximarum vestigia, & artium vitę humanæ vtilium ac necessariarum rudimenta, in animalibus suppetant. Quæ contemplantes, atque accurate exigentes non modo philosophi, (philosophos autem dico, non eos duntaxat, qui in scholis vulgo hac appellatione veniunt, sed etiam antiquissimum, teste Cicerone, e doctis genus, poetas) non hi igitur modo, cum ad virtutum disciplinam alios exhortantur, animalium vti exemplis consueuere: verum etiam sacrę literę, tanquam vitę ac morum regulas & normam, vel columbarum nobis subiiciunt simplicitatem, vel serpentum proponunt prudentiam: vel ouium mansuetudinem, vel leonis fortitudinem animique firmitatē. Quis enim legendo nō cognouit, multa in Bibliis officia ac functiones, brutorum animalium παραβολαῖς repræsentari? Moyses vir Dei, carmine illo cygneo, quod diuino afflatus spiritu, paullo ante mortem cecinisse perhibetur, solicitudinem Iehouæ pro populo Israelitico, expressit comparatione aquilæ grauissima: vt aquila (inquiens) excitat pullitiem suam, pullis suis incubat, expandit alas suas, assumit eam, portat eam super alas suas: & quæ deinceps sequuntur. Esaias propheta contra eidem populo animum erga Deum exprobrans ferum & ingratum, eum ad bouem & asinum ablegat, dominorum suorum non modo notitiam habentes, sed & amore illos complectentes; Agnoscit, inquiens, bos

herum suum, & asinus præsepe domini sui. Israelitę non nouerunt; populus meus non animaduertit. Boum quoque mentione apud Ioannem Euangelistam, quod Augustino videtur, indicantur dispensantes sacram scripturam Prophetæ & Apostoli, nó aliam illi quidem ob causam, quam quod, boum instar, animos nostros arando excolunt, inque iis doctrinam verbi diuini disseminent. Itaque, & Prouerbiorum auctor, rex Israelitarum potentissimus ac sapientissimus Solomon, & gentium Apostolus D. Paullus, vetāt obligari os boui triturāti. Adde, quod sacra Biblia non vno in loco doctores atque præcones Euangelii Canes nominant: & Ecclesia ipsa Columbę nomine in iisdem honestatur. In cuius mentionem cum quasi cursu suo deuoluta sit hæc narratio, non inconsentaneum duximus, huic sermoni colophonem imponere imagine illius in halcyone nobis proposita, quæ a Philippo Melanchthone communi præceptore, in epistola quadam est exposita. Atque constat, auiculam illam paullo ampliorem passere, septem ante brumam diebus nidum facere, totidemque sequentibus extructo parere. Cumque & nidus ipse figura sua, & structuræ modo, ac firmitudine, situque loci admirationem habeat: tum illud non minori admiratione dignum est, quod volucris illa asperrimo anni tempore ouis incubans, pullos excludit, mari, quod fetificanti hospitium præbet, per eos dies placido & nauigabili, vt auis hospitæ nidus, neque ventorum sæuitia quassetur, neque vndis obruatur. Itaque tranquillitatem illam maris circa id tempus, & ventorum quasi inducias, dies halcyonios appellari non est obscurum, quos & qui

qui maria nauigant, non ignorant. Hanc auiculæ istius historiam, summus vir ille, ac Germaniæ ornamentum singulare, cuius nomen apud omnes bonos est ἐν εὐλογίᾳ, in epistola quadam nuncupatoria ad illustriss. & nunquam satis laudatæ memoriæ Pr. VII. virum Mauricium, Ducem Saxoniæ, P.P. imaginem esse scribit Ecclesiæ nidificantis, tanquam in mari, in magnis & turbulentis imperiis, in quibus aliquantisper Deus & domicilium, tanquam nidum, & tranquillitatem mediocrem piis studiis concedit, vt propagari Euangelium possit. Absque his enim velut inducijs foret, (quas immensa Dei bonitas interdum aliquas propter Ecclesiam concedit, fluctibus scilicet maris aliquantisper sedatis, ne fetificantem impediant halcyonem) neque spargi vox Euangelii, neque erudiri adolescentia, neque cœtus hominum possent coalescere. Atque hæc fere, ornamentum illud Europæ singulare, & Ecclesiæ Christi Iesu, ac doctrinæ eruditæ lumen præcipuum, quem iterum honoris causa nomino, Philippus Melanchthon, quę nos in pauciora contrahere breuitatis studio voluimus. Verum enimuero finis tandem huius commemorationis faciendus est, quam pręter opinionem meam huc vsq; produxit argumentum opusculi huius περὶ ζώων ἰδιότητος inscripti, quod explicando animalium naturam, cum proprietatum illarum, quæ hactenus a me indicatæ sunt, attingit nonnullas, & pręter has alia complura exponit: tum non pauca continet ad artem medicinæ pertinentia: συμπάθειαν insuper καὶ ἀντιπάθειαν, hoc est, coniunctionem atque concordiam animantium quorundam, eorundemque discordiam atque

discrepantiam subiicit: non indigna illa quidem liberali cognitione, & quidem hæc omnia versibus exposita Iambicis senariis. Quos cum, de voluntate & consilio pręceptoris mei, magni illius Ioachimi, ante aliquot annos metro Latino redditos, obtulisse laudatiss. memoriæ Principi Augusto, Duci Saxonię, Romanis Imperatoribus creãdis principi septẽviro: eorundem nunc recensionem, ac δευτέρας φροντίδας, quæ Græcorum prouerbio perhibentur σοφώτεραι, illustriss. Elector, Domine clementissime, tuæ Celsitudini nuncupãdas duxi. Cum enim non ignorem, Excels. tuam omni liberalis doctrinæ atque cognitionis studio teneri; tum persuasum mihi habeo, eam ab illius quoque, quæ de naturæ est obscuritate, philosophiæ tractatione non abhorrere: ad quam sane pertinet hæc ipsa animalium quasi historia. A cuius indagatione summos olim Reges & Imperatores minime auersos fuisse, testatum fieri potest, cum de iis, quæ de Alexandro Magno, orbis terrarum Monarcha, paullo ante meminimus; tum, quæ de Seuero Cæsare prodita accepimus. Is enim Oppiano, pro singulis versibus ἁλιευτικῶν, h. e. operis illius, quo piscium genera, naturam, & capturam prosecutus est, singulos nummos aureos numerari iussit. Qua sua munificentia, non indigna Imperatore, tantam operi illi præclaro conciliauit dignitatem atque admirationem, vt poetæ illius carmina in hũc vsque diem aurea nominentur. Quid? quod huius quoque opusculi, quod latina ciuitate donatum C. T. consecramus, auctor Philes, poema suum nuncupauit Michaeli Palæologo, Imperatori Constantinopolitano? Quid? quod Arsenius Monembasiæ Archie-

Archiepiſcopus, vnicum eiuſdem, quod extabat, exemplar, protritũ iam vetuſtate atque diſſolutum, poſtquam ſua collegiſſet opera atque cõſarcinaſſet, Carolo V. Imperatori (at quanto principi? qui a ſummorum Imperatorum laude & gloria propius aberat, quam a mediocrium) dedicauit? In tantorum igitur procerum quaſi poſſeſſionem, hac lucubratiunculę meæ dedicatione Celſit. tuam adſciſci, nõnihil meo iudicio honorificum tibi fuerit: cum certum ſit, cum Rempub. tum inprimis eccleſiam, non minora etiam ſibi, quam ab illis, quos honoris cauſa nominaui, vel potius maiora policeri merita & beneficia atque recipere ab Excelſ. tua, iampridem votis & precibus omnium bonorum expectata ad gubernationem piam, ſapientem, ſalutarem, & felicem; ad commune totius Germanię præſidium ac defenſionem, ad bonarum literarum patrocinium, ad religionis denique orthodoxæ ſalutem & incolumitatem. Quarum quidem rerum, in hac dum tenera & recenti gubernatione, præclarum ediddiſti ſpecimen, cum plurimarum virtutum tirociniis, tum ſingulari erga Academiam tuam benignitate & munificentia; ſubleuatione pręterea liberali ac benefica piorum ac miſerorum exulum, afflictiſs. hoc ac pæne deſperato, in patria mea, Eccleſiæ Chriſtianæ ſtatu, ad Excelſ. tuam ſicut ad aram & ſacrã ancoram confugientium. Quorum tu profecto, quod res loquitur, cum pauciſſimis aliis Germanię principibus, commune es perfugium, aſylum, atque ἀκρόπολις τῆς σωτηρίας. De quo plura nũc a me cõmemorari non eſt neceſſe. Quod autem ad conuerſionis meæ, tã Senatiorum Phile, quam auctarii Ioachimi, operam attinet,

tinet, de eo iudicium permitto lectori candido & beneuolo; & in primis Excelsitati tuæ, ab hoc quoque studiorum genere minime abhorrenti. Quicunque vero hęc legendo cognoscere non dedignati fuerint, eos monitos velim, nescii ne sint, in metro Græcorum Phile versuum (in quibus, quod versibus, quos politicos Grammatici nominarunt, vsuuenire solet, nonnunquam syllabarum magis numerum, quam metri rationem obseruatā, erat animaduertere) in illo, inquam, si quæ non constabant; ea mutata esse aliquoties corrigendo ab eo, de cuius hortatu, hunc expositionis laborem quasi vicarium, primum suscepi. Sed & ipse voculas aliquot, quæ in editione Veneta mendose typis descriptæ erant, ex Æliano sanaui: quod haudquaquam vitio mihi versum iri confido. In metro nihil ipse mutaui, ne audiendum mihi esset illud Nasonis:

Quis tibi, saeue puer, dedit hoc in carmine iuris?

Quod si Ioachimo Græcę Latinæque literaturæ parenti licuit, non idem forte licuerit mihi, qui Ioachimus nō sum. Et si Eurypylus hoc posset, non posset Æsopus. De illa autem veteris Musicæ, poetices inquam, mutatione ac deprauatione, quę paullo ante ruinam præcessit imperii Græcorum, mihi nescio quid cogitationum suscipienti, in mentem veniebat, quod ex Platone Cicero retulit; *Musicorum cantibus mutatis, mutari ciuitatum status.* Quod vtinam omen a patriæ meæ ceruicibus (quæ in isto graculorum obstrepentium & ranarum coaxantium garritu ac vociferatione, non modo veterem illam philomelæ Musicam dedidicit, sed pæne ἄμουσος facta est) benigne auertat præpotens & misericors Deus.

Sed

Sed nunc non erat his locus, vt cum Oratio loquar, & fortasse satius fuerit in præsentia, vt eiusdem verbis vtar,

——— *male ominatis Parcere verbis.*

Redeo igitur ad illustriss. Celſ. tuam, maiorem in modum, quaque possum ac debeo animi subiectione petens, vt hanc compellationis ac dedicationis meæ confidentiam, cuius auctores laudare possim non contemnendæ auctoritatis viros, eo accipiat animo, quo munuscula huiusmodi literarum a literarum & literatorum amantissimo & beneficentissimo principe accipi decet ac par est: atque conatum hunc qualemcumque studii atq; diligẽtiæ meæ, clementiæ suæ fauore benigne comprobet ac promoueat. Oro autem æternum Deum, patrem Domini nostri Iesu Christi, vt Excelſ. tuam, rebus omnibus florentem, sub vmbra alarum suarum tueatur, protegat, ac conseruet, suoque sancto spiritu regat ac gubernet, ad consilia sancta & salutaria Reipub. & Ecclesiæ, ad ditioni tuæ subiectorum felicitatem, commoda, atque incrementum, ac doctrinæ eruditæ, atque illibatæ religionis propagationem ac defensionem, per vnigenitum filium suum, θεάνθρωπον, Dominum ac seruatorem nostrum Christum Iesum. Amen.

Illustriſ. Celſ. tuæ
subiectiſ.
Gregorius Bersmanus.

AD GREGORIVM BERSMANVM.

De secundâ editione Iämborum PHILÆ.

PHILEN *Pelasgis proprietatem Animalium*
Prodentem Iämbis, cognitu dignissimus,
Auctariumque nobilis CAMERARII
Fari Latinê versibus senarius
BERSMANE *fecisti, recentique hoc opus*
Iam reddis incúdi, bene, aptê, scitulê
Tornatum; ut ex mei relatu POSTHII
Accipio. Macte o macte lucubratibus
His laude dignis, & virûm præconiis,
Quos Musa celso statuit in cacumine
Heliconis. Vt per te reviviscunt modò
Animantia ista, ita tu subinde a funere
Redivivus existes iu his Animantibus.

Paulus Melissus Franc.
Comes Pal. & Eques,
civis Romanus.

Ode
IOHAN. POSTHII, AVLÆ
PAL. EL. MEDICI.
ad eundem.

Instar theatri magnifici cluet
Hic totus orbis, quo sapientiæ
Exempla diuina relucent
Conspicuis manifesta signis.
Nam siue cœli vasta volumina,
Et fixa in illis astra micantia,
Simulque contempleris horum
Multiplices sine fine motus:
Seu pulcra terra germina fertilis,
Et quæ quotannis munera sufficit
Nobisque, brutorumque sæclis,
Alma parens facilisque mater:
Seu pluma amictas versicolore aues,
Passim vagantes per liquidum æthera,
Cantuque mulcentes sonoro
Vsque hominum pecudumque sensus:
Seu quæ pererrant vulgo animantia
Syluas & agros, prataque florida:
Seu pura in vnda lusitantes
Squamigeri generis cateruas:
Hæc protinus nos attonitos iubent
Agnoscere omnes omnipotentiam
Patris supremi, & huius amplas
Ore pio celebrare laudes.
Hoc fine præsens est liber editus,
Quem scripsit olim carmine Iambico

Philes,

Philes, poeta Christianus,
Sanguine progenitus Pelasgo.
Latino eundem transtulit en metro
BERSMANVS, *ingens gloria Apollinis,*
Linguaque præpollens vtraque,
Ceu monumenta docent librorum.
Queis diligentem se Camerarii
Fuisse magni discipulum probat,
Quem fama sublimem superbis
Non moritura vehit quadrigis.
Hunc ergo, lector candide, musicum
Vultu laborem suscipe candido,
Miramque brutorum legendo
Historiam, venerare numen
Ter maximum, quod talia condidit,
Tam mira & illis ingenia indidit,
Humani ad hæc vt obstupescat
Sæpe animi sapiens acumen.

IN EVNDEM.

Bersmane, Aonidum fidus regale sororum;
Actæaque idem Pallados acer amor;
Quas tibi quas digne grates aget ordo medentum?
Illaque gens lauri cui folio aucta coma?
Quod cum iam pedem vtrumq; Philes Lethe amne labaret,
Ipsiusq; auida fauce inhiaret aquis;
Non modo eum tuus inde vigil reuocauerit ardor,
Fecerit ac Solis cernere rursus equum;
Verum etiam Ausoniæ decorârit munere vestis,
Atq; vrbis ciuem iusserit esse Remi?
Certe non tantum facto hoc, ter maximam inisti
Gratiam apud doctum Phœbi vtriusq; gregem;
Sed tibi cuncta ligasti operoso Animalia nexu,
Quæq; fouet tellus, æquora quæq; fouent.
Nec leuibus volucrum vlla secat liquidum æthera pennis,
Quin & in are libens se ferat esse tuo.
Quare sic habeas, moriturum tempore nullo
Illa tua in Græcum tot bene facta Philen:
Hoc sed enim vsq; Orbis triplici victura theatro,
Donec erit piscis, donec & ales erit;
Donec erit serpens, donec pecuina propago;
Donec erunt vates, donec erunt medici.

Ianus Gruterus.

MICHAEL BARTH ANNÆBERGENS. PHILOS. ET MEDIC. Doctor & professor publicus, Lectori.

Collegerat Græcos PHILES *ceu flosculos*
Ex Æliani Aristotelisque silvulis,
Pererrat omne quas genus animantium:
Bersmanus hos miscens Latinis floribus,
Contexuit variam ex eis corollulam:
Sic virgo bella purpureis violas rosis
Alternat, & sertum suo capiti parat.
Tu cui librorum est elegantum copia
Curæ, hac etiam, tibi consulo, corollula
Tuam nitentem Bibliothecam adaugeas.

Tῶ

Τοῦ σοφωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΙΑΜΒΙΚΟΙ

περὶ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ.

Sapientissimi

PHILE VERSVS

IAMBICI

De

ANIMALIVM PROPRIETATE,

A

Gregorio Bersmanno Latini facti,

τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ,

πρὸς τὸν αὐτοκράτορα κύριον
Μιχαήλ.

Ἔχρην Ἀδὰμ μὲν τὸν γενάρχην τὸν μέγαν,
Τοῦ δεσπότου τὴν ἐντολὴν δεδεγμένον,
Τηρεῖν τε καθαρὰν τῆς ψυχῆς τὴν ἀξίαν,
Καὶ θηρίων ἄρχοντα παντοίων μένειν.
Ἐπεὶ φαγὼν δὲ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως,
Παρευθὺ τὴν τιμὴν ἔγνω καθυβρίσας,
Ἤμειψε καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἐξουσίας,
Καὶ θῆρες αἰδοῦς ἀγνοήσαντες νόμους,
Ὡς δυσμενῆ φεύγουσι τὸν πρὶν δεσπότην·
Καὶ τὸν χαλινὸν ἐνδακόντες τοῦ κράτους,
Ῥήσσουσιν ὡς ἔστεργον εὐνοίας βρόχους,
Καὶ ζῶσι λοιπὸν, ἐν ἐρήμοις γῆς τόποις.
Ἐγὼ δέ σοι θήρατρον εὐνοίας πλέκων,
Φυγάδας ἤνεγκα τούτους ἐξ ἐρημίας.
Σέθεν γὰρ ἀνατέλλοντος ἡλίου δίκην,
Ὡς εἶπε Δαυὶδ ζωγραφήσας τὴν κλίσιν,
Εἰς μάνδραν ἐχρῆν συνδραμεῖν τούτους λόγων.
Καὶ λῖνα ῥυθμοῦ τεχνικῶς ὑφαρμόσας,

Πολλῶν

Sapientissimi ac eruditissimi

PHILE VERSVS

DE ANIMALIVM PROPRIETATE, AD IMPERAT. Dn. Michaelum.

NOstræ satorem par erat, propaginis,
Mandato ADAMVM conditoris optimi
Parêre, decus animique seruare integrum,
In belluasque ius sibi datum imperI.
Sed ore postquam contigit Scientiæ
Fatale lignum, honore mox suo excidit,
Decusque tantæ perdidit potentiæ:
Ruptis pudoris atque legibus feræ
Ad instar hostis, pristinum fugiunt herum:
Frenoque roboris prehenso mordicus,
Amata rumpunt caritatis vincula,
Nemorumque pascunt abditis in saltibus.
Sed caritatis implicatas retibus,
Quæ necto versu, sic fugaces retraho.
Te namque solis instar in lucem edito,
Creationem Dauid vt pingens ait,
In septa cogi carminum has oportuit,
Numerique texens ego tibi lina affabre,

Genus volantum multiplex recensui;
Atque omne doctrinæ profundum animo eruens,
Pisces locutionis egi in retia;
Ne cuius, Imperator ô, scientiæ
Hinc allabores nescius pænuria.
Nam quod tributum rege dignius rear
Oenotriæ inclyto Imperatoris satu,
Cuiusque naturæ decus præstabile,
Et suauitatis, & facultatis paris,
Animique magnitudinem, & mores probos,
Humana languet prædicans facundia?
Quæ nec PLATONIS consequatur copia,
Vt nec culex volantis alas vulturis.
Nec omnium vnum si sit os mortalium,
Omni leporis gratiaque præditum,
Genitore dignum quidpiam accinet tuo:
Quem prædicabit amplius silentio:
Nisi aliquem inanis efferat fiducia.
Quod si noui quid hæc habet narratio,
Naturæ id omne dædalę munus puta.
Cuius recessus scit probe reconditos,
Qui prouide & sapienter omnia condidit.
At prodigii inest quicquid his sermonibus,
Ambitio nobis id parit nempe veterum,
Occasionem præbuere qui mihi
Ad ista concinnanda versuum metra.
Haud Græciæ sapientibus, nec barbaris,
Quos fabula autores habet, quosque arbitros.

Πολλῶν πετηνῶν ἃ παρέδραμον φύσεις.
Καὶ πάντα βυθὸν ἐξερευνήσας λόγων,
Συνέχον ἰχθῦς τῇ πλοκῇ τῆς λέξεως.
Ὡς ἂν ἔχοις καὶ ταῦτα, κἀκεῖνα βλέποις,
Εἴης μαθὼν τ' ἀλλ' εὐτυχὴς αὐτοκράτορ.
Ποῖος γὰρ ἄλλος πρὸς φυῆς μᾶλλον φόρος
Ἄνακτι, πατρὸς αὐσονάρχου φιλτάτῳ;
Οὗ τὴν ὑπερφυῆ τε καὶ ξένην φύσιν,
Καὶ τὸν γλυκασμὸν, καὶ τὸ πρὸς πάντα κράτος,
Καὶ τὸν πλατυσμὸν τῆς ψυχῆς, καὶ τὸν τρόπον,
Ὀκνοῦσιν ὑμνεῖν οἱ κατ' ἄνθρωπον λόγοι.
Νικᾷ γὰρ αὐτοὺς, κἂν παρὼν φράζοι Πλάτων,
Αἰγύπτιος ὡς τοῖσι πτεροῖς τὰς ἐμπίδας.
Μᾶλλον δὲ κἂν ἓν εὑρεθῇ πάντων στόμα,
Καὶ πρὸς λόγων ἅπασιν ἐγκέοι χάριν,
Προσῆκον οὐδὲν τῷ τεκόντι σε φράσαι.
Τῇ γὰρ σιωπῇ, τοῦτον ὑμνήσαι πλέον·
Εἰ μὴ θρασυνθὲν εἰς κενοὺς ᾄδοι κτύπους.
Πλὴν ἔτι καινὸν ἡ διήγησις φέρει,
Τῆς γε φύσεως καὶ τοῦτο τῆς πολυτρόπου·
Ἧς οἶδε σαφῶς τοὺς ἀποκρύφους λόγους,
Ὁ καὶ προμηθῶς καὶ σοφῶς πάντα κτίσας.
Ὅσον γε μὴν ἔνεστι τοῖς λόγοις τέρας,
Τῆς τῶν παλαιῶν τοῦτο γε φιλοτιμίας·
Ἐξ ὧνπερ εὑρὼν τὰς ἀφορμὰς τῶν λόγων,
Τὸν εἱρμὸν ὠργάνωσα τῆς εὐρυθμίας.
Ἕλλησι μὲν γὰρ τοῖς σοφοῖς, καὶ βαρβάροις,
Ὡς δημιουργοῖς καὶ βραβεῦσι πλασμάτων,

Οὐ φορτικὸν τὸ ψεῦδος, ἀλλ' ἀνώδυνον.
Ἡμῖν δὲ δεινὸν τοῖς τιμῶσι τὸν λόγον,
Ὅς ἐστι φῶς, ἄνωθεν ὠθοῦν τὸ σκότος.

Περὶ ἀετῶν.

Τοὺς ἀετοὺς, κράτιστε, τοὺς ὑψιδρόμους,
Πωτοῦ θεωρῶν ἀκριβῶς ὑπερτέρους,
Τέθηπα τὸν κτίσαντα τὴν τούτων φύσιν.
Ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ὡς κρατίστους ὀρνίθων,
Παθῶν ἐπαχθῶν εὑρεθῆναι κρείττονας.
Πτὴν ὀξυδερκής ἐστιν ὁ πτηνοκράτωρ,
Καὶ μέχρι σητὸς, ἐκ νεφῶν πάντα βλέπει.
Τούτου δὲ καὶ τὸν ῥοῖζον ἀκούσας δράκων,
Ἔπτηξέ τε παραχρῆμα, καὶ συνεστάλη,
Καὶ τοὺς μυχοὺς ὑπῆλθε τοὺς ἀποκρύφους,
Μὴ θᾶττον αὐτὸν συλλαβὼν διασπάσῃ.
Θηρᾷ δὲ καὶ τὸν χῆνα, καὶ τὴν δορκάδα,
Καὶ τὸν λαγωὸν, καὶ τὸ τῶν ταύρων γένος.
Ὃς τοὺς νεοττοὺς ὄντας ἀπτῆνας τέως,
Ἐπὶ ξένην βάσανον ὡς νόθους ἄγων,
Ποιεῖ δικαστὴν ἡλιακὸν τὸν φωσφόρον.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ ταῖς βολαῖς ἀντιβλέπων,
Τῶν φιλτάτων τίς ἐστι, καὶ τῶν ἐκκρίτων,
Ὀφθείς γε καθαρὸς δυσγνόους ὑποψίας.
Ὁ δ' αὖ πρὸς αὐτὸν σκαρδαμύξας, εὐθέως
Ἀλλοτρίου τόκος τ' εὑρέθη σπέρματος,
Καὶ τῆς καλιᾶς δυστυχῶς ἀπεκρίθη.
Εἶναι δέ που λέγει τις, ἀετοῦ γένος,
Κρεῶν ἀφειδῶς, καὶ σιτούμενον χλόης.

Θήρας

Fraudi est vitioque vertitur mendacium.
Sed non idem nobis licet reuerentibus
Orationem, quæ fugat caliginem.

1. De Aquilis.

Aquilas videns, ô Imperator, ceteris
Librare corpus altius volucribus,
Demiror harum fabricatorem Deum,
Inter volantum qui genus fortissimas
Molestiis exemit efferens humo.
Nil præpetis nil lumine huius acutius,
Tineam remotis quæ tuetur nubibus.
Clangore cuius illico audito Draco
Horrescit atque percitus formidine
Subit latebras & specus absconditos,
Rapacibus ne præda fiat vnguibus.
Hæc anseres, venatur hæc & capreas
Leporemque, taurorumque robustum genus.
Pullosque nondum pluma quas conuestiit
Instar nothorum examini sistens nouo,
Lucis satorem iudicem Solem facit,
Iubarque mandat lumine aduerso pati.
Quod si quis acie non retorta sustinet,
Suspicione degeneris vacat satus.
Conniuet at qui lumine refugo, notham
Se prodit ipsus degenere prolem metu,
Nidoque paulo post relegatur miser.
Sed esse quædam fertur aquila carnium
Quæ se abstinens ab esu, oleribus victitat:

Cum

Cum præter illas carniuora omnem re-
ſpuat
Paſtum:futuræ quæ timens pænuriȩ,
Ritu leonis anhelitus graueolentia,
Seruans adeſi portionem edulii,
Volucrum tuetur agmine a circumfluo,
Quod repetat ipſa poſt laborans inedia.
Non huius alarum ferant commercium,
Pennæ volantum ceterarum, repoſitæ
Grauida ſagittis in pharetra,clam viro.
Vt exigas, Rex, huius, oro, ſecula,
Semper vireſcens,integerque viribus.

11. *De Vulturibus.*

Alatus eſt, & vaſtus, atque quadru-
pes
Vultur,pedumque armatus vncis vngui-
bus.
Aduerſa cuius purpura eſt veſtita pars,
Poſtica niue;nigrore pellis tingitur,
Ignemque binæ luminum fundunt faces.
Cuius caput & os ſi quis eminus videt,
Aquila eſt,ait,falſus doloſa imagine.
Sed quis futuri præſcios ipſos neget?
Quod expeditos proſequuntur milites,
Præſenſione ſtragis,atque corporum
Bello iacentum conciti improba fame,
Genus famelicum,& rapax,& futile,
Vnguenta nec pati valens,ceu canthari.
Non maſculos hoc fert genus,ſed femi-
nas,
Quas Auſter implet,influens hiantibus:
Cuius recepto ſpiritu, poſt tertio

Dant

Θήρας γε μὴν ἐκεῖνος ὁ κρεωβόρος,
Ὅλως ἂν οὐχ ἅψαιτο τῆς ἀλλοτρίας.
Ἐν ἄσθματι δὲ φυσικῆς ἔθεν δυσοδμίας,
Τὰ τῆς τροφῆς λείψανα τηρῶν ὡς λέων,
Παντὸς πετεινοῦ δυσμενοῦς εἴργει θράσος,
Ὡς ἂν ἐπ' αὐτῷ δυστυχῶν ἀποστρέφοι.
Πτερὸν δὲ πᾶν ἔφθειρεν ἡ τούτου πτέρυξ,
Ἂν ὁ πτερωτὴς τῶν βελῶν τοῦ τοξότου
Λαθοῦσαν αὐτὴν εἰς φαρέτραν ἐμβάλῃ.
Τούτου σὺ βασιλεῦ τὸν πολὺν ζώοις βίον,
Ἀεὶ νεουργῶν καὶ κρατύνων τὴν φύσιν.

Περὶ Γυπῶν.

Γὺψ ὁ πτερωτὸς, καὶ πολὺς, καὶ τετράπους
Ὄνυχας ὀξεῖς τῶν ποδῶν ἀπεκφύει,
Καὶ πορφυροῦς μὲν ἐστὶ τοῖς ἐμπροσθίοις,
Τὰ δ' ἄλλα λευκὸς, τὴν γε μὴν δέρριν μέλας·
Καὶ πῦρ χέων ἄντικρυς ἐκ τῶν ὀμμάτων.
Οὗ τήν τε κεφαλὴν γε, βασιλεῦ, καὶ τὸ στόμα
Κἂν μακρόθεν βλέπῃς, ἀετὸς λέγει.
Πλὴν μαντικὴν ἔχουσιν οἱ γύπες φύσιν.
Καὶ γὰρ συνεκδημοῦσι τοῖς μαχουμένοις,
Τῶν σωμάτων ἐλπίδι πεσουμένων τότε.
Μεμύασι δὲ τῇ φορᾷ τῶν λειψάνων,
Ὡς ὀξυπεῖναι, καὶ παραίκεται, καὶ βλάκες,
Οἳ τῷ μύρῳ θνήσκουσι, κανθάρων δίκην.
Θῆλυς δὲ πᾶς γὺψ, καὶ πορᾶς αὐτοῦ κύει.
Χαίνων γὰρ ἀντίπρωρος ὕψου πρὸς νότον,
Συλλαμβάνει τὸ πνεῦμα, καὶ τρίτου χρόνου,

Στρουθοὺς

Στρουθοὺς πτερωτοὺς ἄρ ἀπὸ μήτρας ἐξάγει.
Οἳ ζῶσιν εὐθὺς ἐξ ὀνύχων δὲ πάγων,
Πνίγους καλιῶν εὑρεθέντες κρείττονες.
Τοὐναντίον δέ φασι τοὺς αἰγυπτίους
Τίκτοντας ὠὰ τῇ σπορᾷ τῶν ἀῤῥένων,
Εἰς τὰς καλιὰς τοὺς νεοττοὺς ἐκγλύφειν,
Ἀγαθῆς τι ῥώμης καὶ πτερῶν ἀλλοτρίους.
Εἶναι δὲ καὶ τοὺς μέλανας ὡς Αἰγυπτίους.

Περὶ τῆς μεγάλης στρουθοῦ.

Στρουθὸν δέ φασι τὴν μεγάλην οἱ Φρύγες
Οὖσαν πτερωτὴν, τοῖς ποσὶ χρῆσθαι πλέον.
Ὤκιστα γὰρ θέουσαν εἰς δέσιν μέσην
Κολποῦν ἑαυτῆς τὰ πτερὰ πρὸς τὸν δρόμον,
Ὡς λαῖφος οἰδοῦν ἐκ πνοῆς πλησίου.
Ὠῶν δὲ συχνῶν εὑρεθεῖσαν ἐργάτιν,
Τὰ μὴ καθαρά γε τῆς γονῆς ἀποκρίνειν.
Ὅσους γὰρ ἐξέλειψεν ἡ ζέσις τόκους,
Ἐν τοῖς ἀποῤῥέουσι κυλίνδροις τρέφειν·
Καὶ τῶν διωκτῶν γειτνιώντων ἀθρόον,
Ῥιπτεῖν κατ' αὐτῶν τοὺς ὀπισθίους λίθους,
Τοῖς ἐκλιναγμοῖς τῶν ποδῶν τοῖς εὐστίχοις·
Καὶ τὴν καλιὰν τοῖς ποσὶν διαγλύφειν
Εἰς αὐέχουσαν ψάμμον ἐν τῷ δαπέδῳ.
Ἧς καὶ τὸ νεῦρ' ἐστὶ, βασιλεῦ, καὶ τὸ στέαρ,
Πολλῶν ὀδυνῶν εὑρεθῆναι φάρμακα.
Ταύτην δ' ἔτ' ἀνατεμὼν τις εὑρήσει λίθους,
Οἳ τοὺς πόνους θραύουσι τῆς ὀφθαλμίας.

Περὶ

Dant vere partus, feminae absque comparis,
Qui septa nidi non ferentes, illico
Victum rapina comparant ex vnguium.
Sed non idem hoc vsuuenire Ægypiis
Existimatur, oua qui maris satu
Dant: de quibus nec viribus, nec tegmine
Pares priorum procreantur vultures,
Nigro colore, ceu Phari gens accola.

III. De magna Struthione.

Cum penniger sit, vtitur pedibus tamen
Magis marinus passer, vt Phryges ferunt.
Vrgensque cursus, alleuatas explicat
Alas, vt implens has Notus, ceu carbasa,
Ipsum secundo prouehat spiramine.
Cumque oua pariat copiosa, segregat
Quæ procreando sunt inepta fœtui.
Exclusit at quæ vi calor genitabili,
Hæc defluente nutrit in testa fouens.
Quod si quis insectetur illum cominus,
Lapidum repellit impetens hunc verbere,
Iaculationibus pedum non irritis.
Hic eminentem super arenam construit
Nidum, pedibus quem format affabre in solo,
Eiusque nerui, Rex, adepsque plurimos
Leuant dolores vtili medicamine:
Oculisque tollunt ægritudinem, cauo
In ventre dissecti reperti calculi.

IV. De Ardeis.

Est Græciæ insula, ardearum nutriens
Generosum & inclytum genus: quod res docet.
Quos namque natione barbaros vident,
Fugiunt perosos, ceu volantes ceteras.
Sin Græcus istic applicet ratem aduena,
Comes huic præbent se, huic amabiles,
Gratantis obuiam agminis factæ choro;
Alasque pandunt, mutuo vt amici manus.
Vsuque si propiore eis consueuerit,
Non maleuoli manus peregrinas amant.
Sic beneuolentiæ magistros alites,
Implumibus dat insula isthæc aduenis.

V. De Coruo.

Sæua laborantem siti coruum ferunt
Æstate torreri furente impensius,
Tragicis laborem prodat hunc vt questibus.
Os huic futuri sæpe fertur præscium.
Sed hoc fide dignum est, quod oua eius pilos
Permista myrto denigrant. At, qui suas
Adulterat tali comas medicamine,
Adipem ore contineat oportet, ne simul
Album nigrescat dentium cum crinibus,
Infectione hac contrahens nigredinem.
Securus idem amoris erga liberos
Quos edidit propaginis spem, nequiter
Hos pascit: at famelicis, ieiunio
Vrgente, comedendum exhibet se annis grauis.

Περὶ Ἐρωδιῶν.

Ἐρωδιοὺς νῆσος τὶς ἑλληνὶς τρέφει·
Οἳ τὴν ἑαυτῶν διαγνίζοντες φύσιν,
Ὅσους μὲν οἶδ' ἂν ἴδωσι δεῦρο βαρβάρους,
Μισοῦσι καὶ φεύγουσιν ὡς πλέον γένος.
Ὅταν δέ γε καταίρῃ τὶς ἐκ τῆς Ἀτθίδος,
Εἰσὶ προσηνεῖς, καὶ φιλέλληνες πάλιν.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῷ προσδραμόντες ἀθρόοι,
Τείνουσι τὰς πτέρυγας, ὡς χεῖρας φίλοι.
Κἂν οὗτος αὐτοῖς ὡς ἔθας προσεγγίσῃ,
Στέργουσιν ἐπαφὴν δεχόμενοι ἀλλοτρίου.
Οὕτω πτερωτοὺς τοῦ φιλεῖν διδασκάλους
Τοῖς ἀπτέροις δίδωσιν ἡ νῆσος ξένοις.

Περὶ κόρακος.

Διψῆν δέ τοι τὸν κόρακα φασὶν ἐκτόπως,
Θέρους ἐν ἀκμῇ δυστυχῶς πεφρυγμένον,
Ὡς καὶ τραγῳδεῖν ἐξ ἀνάγκης τὸν πόνον,
Καὶ μανικὴν τὸ φθέγμα πολλάκις γ' ἔχειν.
Πλὴν τοῦτο πιστὸν, ὡς μελαίνει τὰς τρίχας,
Τοῦ κόρακος ὠὸν συντεθὲν τῇ μυρσίνῃ.
Χρὴ μέν γε, βασιλεῦ, τὸν δολοῦντα τὴν κόμην,
Μύσταγα τῷ στόματι τότε συνέχειν στέαρ,
Μὴ καὶ τὸ λευκὸν τῶν ὀδόντων αὐτίκα
Τραπὲν μελανθῇ, τῆς βαφῆς προηγμένης.
Κόραξ δὲ κακῶς τοὺς κακοὺς τόκους τρέφων,
Οὓς αὐτὸς ἐξέλειψε τοῦ γένους χάριν,
Ὅταν ἐπιστῇ καὶ βραχὺς πείνης χρόνος,
Βορὰν ἑαυτὸν τῆς γονῆς αὐτῆς φέρει.

Περὶ Πελαργῶν.

Ἀλλ' οἱ πελαργοὶ τοὺς ἑαυτῶν φιλτάτους
Ἐν ἀφθόνοις τρέφουσι ταῖς χορηγίαις·
Καθὼς ἐρωδιοί τε, πελεκαῖές θ' ἅμα.
Οἱ φίλτατοι δὲ τοὺς γονεῖς μετὰ χρόνον
Ἀντιτρέφουσιν αὖθις, ὡς εὐεργέτας.
Τροφὴν δὲ τὴν ἐχθὲς, ἀνεμοῦσι σήμερον,
πρόσφατον οὐκ ἔχοντες, εἰ τύχοι, τρύφος·
Καὶ δευτέραν τράπεζαν ἐξεργασμάτων,
Ἡ φύσις αὐτοῖς ἐξ ἀνάγκης ἀρτύει.

Περὶ Ταῶνος.

Πτεροῖς ὁ ταὼς γαυριῶν πολυχρόοις,
Λοξῶς ἀνακλᾷ, καὶ σοβεῖ τὸν αὐχένα·
Καὶ τοὺς θεατὰς ἐκφοβῶν ἀκινδύνως,
Κτυπεῖ μεταξὺ τοῖς πτεροῖς, ὡς ἐνόπλιος,
Ὅτι κρεμαστὸν γωρυτὸν στρέφων τρέχει.
Κἀνάπαλιν αὐτοὺς ἱστῶν ἐκ τῆς θέας,
Πτέρωσιν αὐτοῦ τὴν κατόπιν ὑπανιστάνει.
Ἣν σφαιροποιῶν, καὶ σοφῶς ἐπικλίνων,
Ἀκμὴν θερινῆς φλεγμονῆς ἀποστέγει.
Καὶ πνεῦμα λεπτὸν τοῖς πτεροῖς διαρρέον,
Ἀναψύχει τὸν ὄρνιν ἐξοπισθίου.
Ἀλλ' ὦ σὺ βασιλεῦ, μὴ παρέλθῃς τὴν θέαν.
Λειμὼν γὰρ ἐστὶν ἡ γραφὴ τῶν ἀνθέων,
Χρυσὸς δὲ λεπτὸς ἐγχεθεὶς τῇ πορφύρᾳ,
Σμάραγδον ἁγνὸν ἐμφυτεύει τῇ κράσει,
Καὶ σύνθετον φῶς, καὶ πτερωτὴν αἰθρίαν,
Ἀκτῖσι φυσικαῖς μειδιῶσαν συνίησι.

VI. De Ciconiis.

Verum Ciconiæ, perinde ac Ardeæ
Et Pellecani, quos habent cariſſimos
Pullos, opipara nutriunt alimonia.
Sed hi viciſſim beneficos alunt ſuos,
Rurſus relata gratia parentibus.
At destituti copia victus noui,
Reuomunt, quod aluus pridie ingeſſit vorans:
Menſamque, re poſcente, natura alteram
Ipſis vomitionum hanc parat de reliquiis.

VII. De Pauone.

Colore pennarum ſuperbiens auis
Iunonis, inflexam rotans ceruicem agit,
Metuque ſpectantes inani territat:
Alis crepans, ceu miles armis horridus,
Aut qui pharetram concutit telis grauem.
Mox rurſus ad ſpectaculum inuitans eos,
Poſtica pandit carbaſa alarum erigens:
Quibus reflexis inſtar orbis callide,
Pennis opacans ſemet, æſtum reprimit:
Atque aura perflans tenuis, & ſpirabilis,
Exæſtuantem retro auim refrigerat.
Sed præter hoc ne, Rex, eas ſpectaculum,
Coloribus quod floridum pratum refert,
Aurumque perfuſum liquore muricis,
Auroque viridis inſitum gemmæ iubar.
Æthræque pennatam ſerenitatem agunt
Radii comantes propriis fulgoribus,

Typoſque

Typosque præ se luminum pennæ ferunt
Micantium, mutantiumque perpetim,
Quibus varietatis sibi asciscit decus,
Quod imaginum seruit prehensionibus.
At si pedes hinc forte rugis horridos
Aspexit ales nobilis, superbiam
Ponit, stupore percitus, & audaciam,
Laudationis gnarus applaudentium,
Opes quibus laudatus ostentat suas.
Sed ante non has prodit annum tertium,
Coloribus nec ante plumarum nitet.

VIII. De Pelecanis.

Concham Platea viscerum immersam sinu
Reuomit, carunculamque testis eximens,
Hinc esculenta rite colligit sibi.
Nam claustra postquam fregit aluus percoquens,
Hiscunt plicæ, quas nexuit, conchilium.
Quod idem Ardeæ præbere victum creditur,
Reiecit ore pondus vt testarum iners.

IX. De Cygno.

Leto imminente Cygnus harmonicum melos,
Nectit, supremum carmine excipiens diem,
Mortemque vita tutiorem iudicans.
Erecta sursum namque pennarum seges
Attemperatos callide neruos referr,
Quos Zephyrus impellens velut plectrum ferit.
At ipse colli multiformi barbito
Concinnat arte cantuum melodias,

Queis

Τοῖς δὲ πτεροῖσι καί τινας ἀθρήσεις τύπους,
Εἰς ὀμμάτων μίμησιν ἐκπεπταμένων.
Οἷς κλέπτεται τὸ χρῶμα τῆς ποικιλίας,
Κινοῦ ἑαυτὸ πρὸς λαβὰς ἰνδαλμάτων.
Συστέλλεται δὲ καὶ καταστρα τὸν τύφον,
Ὁρῶν δυσειδεῖς ἐκ ῥυτίδων τοὺς πόδας,
Ταὼς ὁ θερμὸς ὄρνις, καὶ θρασὺς τέως.
Αἰσθάνεται δὲ τῆς τιμῆς καὶ τῶν κρότων,
Οὓς ἄν τις αὐτῷ προσφυῶς διαπλέκοι.
Ἔτους δὲ συντίθησι τὴν ὥραν τρίτου,
Τῇ καταμικρὸν τῶν πτερῶν καταστασει.

Περὶ πελεκάντων.

Κόγχην δὲ πελεκὰν ἐμβαλὼν τοῖς ἐγκάτοις,
Κἀνάπαλιν αὐτὴν ἐξενεγκὼν, ὀστράκοις
Τὸ σαρκίον βέβρωκε ληφθὲν εὐστόχως.
Τοῦ γὰρ τόνου θλάσαντα τὰς κλεῖς ἡ ζέσις,
Ἔλυσεν ἃς ἔσφιγξεν ἡ κόγχη πτύχας.
Ἐρωδιῷ δέ τε καθ' ἅπαντος ὀσπρέου
Τοῦτ' ἔργον ἐστὶ, συντελοῦν εἰς τὸν βίον.

Περὶ κύκνου.

Κύκνος δὲ θανατῶν, ἐμμελεῖς φθόγγους πλέκει,
Καὶ τὸ τέλος τῆς δεξιοῦται τὸν χρόνον,
Τοῦ ζῆν τὸ θνήσκειν ἀσφαλέστερον κρίνων.
Ἀνίσταται γὰρ τῶν πτερῶν ἡ πυκνότης,
Νευρῶν πάσιν γ' ἔντεχνον ἐκμιμουμένη.
Καὶ πλῆκτρον εὐθὺς ὁ ζέφυρος ἐπιγίνεται.
Αὐτοῦ δὲ φυσικῷ τοῦ τραχήλου βαρβίτῳ,
Κινεῖ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν ὁ τεχνικὸς

Πανηγυριστὴς εὑρεθεὶς τῆς ἐξόδου.
Βακχεύεται δὲ ταῖς ἀπίστοις ἐλπίσι,
Ποθῶν ἀτεχνῶς τὴν φθορὰν ἐπιτρέχειν.
Ἄνθρωπε σὺ φιλόψυχε τὸν κύκνον βλέπων,
Πρὸς τὴν τελευτὴν, εἰ φρονεῖς, μὴ συγνάσῃς.

Περὶ Γεράνων.

Τίς ἐστὶ τῶν γεράνων στρατιὰν ὃς ὁπλίσας
Θεσμοῖσι φυσικοῖς, καὶ πτεροῖς ὀξυδρόμοις,
Ἐπὶ τὰ κατ' Αἴγυπτον ἀπεξάγει μέρη,
Τὸ τοῦ κρύους φεύγουσαν ἐντέχνως βέλος;
Ὃ κρύπτεται μὲν ὡς φαρέτρα Θρακικῇ,
Λυμαίνεται δὲ τὴν ὑπόπτερον φύσιν,
Ὑπαιθρίοισι πνεύμασι ἐστομωμένον.
Τίς ἕρμα ποιεῖ τῆσι γεράνοις τὰς λίθους,
Ἃς ἐγκαθειργνύουσι τοῖς παρισθμίοις,
Πρὸς τὰς ὑπὲρ γῆς ἐμβολὰς τῶν πνευμάτων;
Δεδοίκασιν γὰρ ἐκ τροπῆς ἀταξίαν,
Ὅταν ὁ ταρσὸς τῶν πτερῶν τοῖς ὀρνέοις
Ἔρημον ἰχνῶν ἐκτέμῃ πελαγῶν τρίβον,
Εἰς ὁρμαθὸν τρίστιχον ὀξυγωνίου.
Τίς αὖθις αὐτῶν ἐκδοθείσας τὰς λίθους,
Ὅταν ὁ μακρὸς τοῦ πτεροῦ λήξῃ δρόμος,
Ποίησε κειμήλια τοῦ χρυσοῦ τοῖς ἐμπόροις;
Ὅταν δὲ καθεύδωσι ῥαστώνης χάριν,
Ποίου στρατηγοῦ τακτικοῦ γνοῦσαι νόμους,
Εἴργουσι πᾶν ἔξωθεν εἰσπῖπτον δέος,
Σωτῆρσι πιστοῖς, καὶ σκοποῖς ἀνεσπέροις·
Οὓς τίς πάλιν ἔπεισε παρ' ἄλλοις λίθοις

Ἀσκωλιά-

Queis nænias sui celebrat funeris.
Bacchatur autem spe (quod haud credas
fere)
Desideratæ mortis, horam sub necis.
Tu cui nimis vitæ est amor cordi, videns
Cygnum, supremum desinas queri diem.

x. *De Gruibus.*

Quis est, grues qui militaris agminis
Ritum docet, Memphitidisque ad vltimas,
Cursus per auras incitati remige,
Abducit oras, frigoris fuga horridi?
Reconditum quod Thracica telum velut
Pharetra, volucrem lædit, erumpens cita
Vi flaminum, queis ingrauescit acrius?
Quis verò easdem deuorati pondere
Lapidis, carinas ceu saburra degra-
uans,
Aduersus incursum Noti firmat fe-
rum?
Cuius repulsæ flatibus, suam timent
Aciem volantum dissipari, quòd viam
Vestigiorum non legat tritam sequens
Agmen, triquetri instar cum acutis an-
gulis.
Quis cursibus longi peractis itineris,
Quos tum lapillos euomunt, hos indices
Auri dedit mercantibus, vires docens?
Ast vbi quietem ceteræ noctu trahunt,
Legem tenentes peruigilis exercitus,
Arcent pericli quidquid imminet foris,
Circum fideli tegmine excubantium.
Quas alteri innixas pedi, quis altero

Iussit lapillum sustinere gnauiter?

xi. De Perdicibus.

Libidinosum est, feminæque amans, genus
Perdicum: in ouis namque formatum necat
Fœtum parens, dum prouolutam hostiliter
Testam refringit ante tempus, & necat,
Soluitque quod natura rite nexuit
Corruptor amens, coniuge vt potirier
Matrum remotis possit inde sordibus.
Amore prolis, clam viro, quæ paruulos
Fœtus, futuræ spem educant propaginis,
Calore plumarum fouentes iugiter,
Præ cæteris quos diligunt impensius.
Quod ni fieret, ac liberocidarum iis
Vis præualeret, perditum hoc iret genus.
Sed masculorum aliqui minus sunt te-
trici,
Parientium quos coniugum tangit dolor;
Quarum miserti, pariter ouis incubant,
Gaudentque consuetudine hac cohors sa-
lax,
Pullosque pascunt affatim, postquam ca-
lor
Hiulca fracto rupit oua tegmine.
Quid, quod metu trepidos, vt est paruo hoc
genus
Animo, tumultus forte si quis ingruat,
Ac frigore horrentes breui sub tegmine,
Super explicato contegunt velamine
Alarum, & amplexu fouent amabili?
Quod si dolos auceps struat quis paruulis,
Arte exeunt manum parantis retia

Matrum

Ἀσκωλιάζειν εἰς ἀκάματόν γε στάσιν;

Περὶ Περδίκων.

Λάγνον δὲ τὸ φιλόθηλυ περδίκων γένος·
Τὰ γάρ τ' ἐν ᾠοῖς ὀργανούμενα βρέφη,
Συγκλῶν ὁ τῇ στροφῇ πατὴρ τῶν ὀστράκων,
Κτείνει πρὸ καιροῦ δυσμενῶς καὶ συγχέει·
Αὐτήν τε φυσικὴν ὁ φθορεὺς λύει σχέσιν,
Ὡς αὖθ' ἐπ' αὐτῆς εὐθυμῇ τῆς συζύγου,
Τὰ μητέρων τυρβάσματ' ἐκ μέσου θείς.
Πολλαὶ δὲ εἰσὶ φιλότεκνοι τῶν μητέρων,
Αἳ τοὺς τόκους κλέπτουσι τοῦ γένους χάριν·
Καὶ τῶν πτερῶν θάλπουσι τῇ ζέσει κρύφα,
Καὶ τοὺς ἑαυτῶν εὐτυχοῦσι φιλτάτους.
Εἰ γάρ τ' ἐπεκράτησαν οἱ παιδοκτόνοι,
Τῶν περδίκων ἔρημος ἦν αὖ ἡ κτίσις.
Εἰσὶν τινὲς δὲ καὶ γλυκεῖς φυτοσπόροι,
Οἳ καὶ συνωδίνουσι ταῖς θηλυτέραις,
Ἠδὲ συνεπωάζουσιν ἐξ εὐσπλαγχνίας,
Καὶ συνδιατρίβουσιν ἐξ ἀπληστίας,
Καὶ τοὺς νεοττοὺς ἑστιῶσιν ἀφθόνως,
Ἂν τῶν πνιγηρῶν ἐκραγῶσιν ὀστράκων.
Προσέτι δὲ καὶ πλήσσοντες ὡς μικροψύχους,
Εἴ τις θόρυβος αὐτοῖσιν ἐμπέσῃ ποτέ,
Ψύχει τε τοὺς κάμνοντας, ὡς βραχυπτέρους,
Ἁπλοῦντες εὐθὺς τὴν καλύπτερον στέγην,
Σφίγγουσι καὶ θάλπουσιν ὡς ἐρασμίους.
Κἂν ὀρνιθευτὴς ἐκταράξῃ τὰ βρέφη,
Τέχνῃ σοφῇ νικῶσιν οἱ φυτοσπόροι,

Τῶν μητέρων τὸ φίλτρον ἐκμιμούμενοι.
Χαλῶσι μὲν γὰρ τὸ πτερὸν παραυτίκα,
Εἰλούμενοι παρὰ δὲ τοὺς τούτου πόδας,
Δοκοῦσι μικροῦ συμπατεῖσθαι ταῖς τρίβοις,
Καὶ τὴν φυγὴν κλέπτουσι τῶν ζητουμένων·
Τοὺς μὲν ἀπατηλοὺς ἐξελίττοντες δρόμους·
Καὶ τοὺς ἀπαγεῖς οὐκ ἐῶσι φιλτάτους
Εἰς χεῖρας ἐχθροῦ συμπεσεῖν, ὡς ἀπτέρους.
Ὁ γάρ τ' ἐφιστὰς εἰς κενὸν τὰς ἐλπίδας,
Ἀφεὶς τὰ μικρὰ, πρὸς τὰ μείζονα τρέχει.
Μόλις γε μὴν φεύγουσι τὴν τυραννίδα,
Μᾶλλον δὲ τὴν ὕποπτον ἐντεῦθεν βλάβην.
Μετὰ δέ γε μικρὸν, ἐν καλῷ στάντες τόπου,
Τὰ σικτὰ συλλέγουσι μακρόθεν βρέφη,
Τῇ τῶν ἐφολκῶν μουσικῇ προσφθεγμάτων.
Καὶ τὸν καλιὰν τὴν καλουμένην ἄλω,
Βασιλεῦ, ὁ πέρδιξ ταῖς γοναῖς διαπλέκει,
Καὶ θαυμαστόν τι χρῆμα, καὶ τέχνης γέμον.
Ξύλοις γὰρ αὐτὴν μαλθακοῖς ὑφαρμόσας,
Ἐκεῖ θάλαμον ἀπέφηνε μικροῦ τὴν στέγην.
Λαβὼν δέ τ' ἐνταῦθ' ἐγκαθίζει τοὺς τόκους·
Οἷς καὶ κόνιν μάλιστα λεπτὴν ἐγχέων,
Τὸ κάλλος οὕτω τὸ φυσικὸν ἀναφαιδρύνει.
Καὶ γῆν παρενθεὶς προφυρᾶν πρὸ τοῦ τρύφους,
Ὡς ἡ πελειὰς ἁλμυρίδα τοῖς τόκοις,
Τοὺς κακοσίτους, ἄρ' εὐσίτους εἰργάσατο.
Οὐκ ἀναμένουσι τὰς λοχευτείας δ' ἔτι
Πρὸς τὴν τελείαν ἐκγλυφὴν τὰ νήπια·

Αὐτὰρ

Matrum mares affectionis æmuli.
Nam vela laxant callide alarum, pedes
Eiusque iuxta prouoluti, debiles
Gressus pigris præ se ferunt incessibus,
Votumque deludunt iners quærentium,
Fallace cursus subdoli glomeramine.
Nec hostis in manum sinunt carissimam
Prolem inuolucrem incidere, nec firmam satis.
Nam lautioris ductus auceps spe lucri,
Pullis relictis, grandioribus inhiat.
Ast hi cruentas aucupis postquam manus
Fugêre, discrimenque mortis imminens:
Paulum morari, destitutos a suis
Pullos citant, tutis procul recessibus,
Clamore cantus colligentes illicis.
Quid fabricam nidi loquar mirabilem,
Artisque plenam, Rex, in areæ modum,
Partu imminente fetibus quem construunt?
Nam surculis vbi hunc adaptauit parens,
Cubile collocat casæ intra limites,
In quo reponens oua, puluerem super
Tenuem ingerit, pullis lauacrum idoneum,
Quo proprium polit decus purgamine.
Terramque purpuream dapum apponit loco,
Ceu pullulis salsuginem liuia suis,
Vt demat illis hac cibi fastidium.
At obstetrices non morantur paruuli,
Ad expetitum quæ ferant opem exitum:

Sed perforant circum quod est tegmen
foris,
Iactationis atque motus impetu.
Namque ante tempus gestiunt procurrere,
Parum eminentes & mouentur amplius,
Ouique fracto protinus munimine,
Mox caccabantium euolat manus leuis,
Ferturque gressus impigro conamine.
At feminarum nuptiis cassum genus
Virorum, in iram transit implacabilem,
Cientque cognatæ asperum prœlium acies,
Ineuntque victos improbo ludibrio.
Fama est, dies septem vterum iis gesta-
rier,
Fœtumque post septem editum dari dies,
Totidemque pullos educari paruulos,
Nidumque construi:fidem si quam aucu-
pum
Sermo meretur, ista prædicantium:
Atque esse obedientiæ hoc capax genus,
Si quis domi educet:inque claustris carce-
rum
Gestire cernitur.Sed haud fiat cicur
Perdice breuior Syroperdix, ac niger,
In viscera esu qui lapillos ingerit.
Sed ventre perdix si recondat allium,
Huius quidem pastu leuat ieiunia,
Subinde sed torquetur æger nausea.
Quod si capessat arma mas in æmulum,
Præsente perdix coniuge, acrius mouet
Bellum: vsque sic auarus ille gloriæ,
Deuictus erubescit in certamine.

Αὐτὰρ περιῤῥήσουσι τὴν ἔξω σκέπην,
Ἐν τοῖσι τῶν σφαδασμάτων ἀποκρέμασι.
Ἐπείγεται γὰρ ἐκδραμεῖν περὶ τοῦ χρόνου,
Καὶ μικρὸν ἐκκύπτοντα κινεῖται πλέον,
Καὶ θλίβεται μὲν δυσχερῶς τὸ θέλγιον,
Ἐξίπταται δέ, καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει
Ἴχνῶς τὰ λεπτὰ κακκαβάζοντα βρέφη.
Τῶν θηλέων δὲ μὴ παρόντων εἰς γάμον,
Χωρεῖ πρὸς ὀργὴν ὁ χορὸς τῶν ἀῤῥένων.
Ἐμφύλιον δὲ συγκροτήσαντες μάχην,
Οὕτως ἐνυβρίζουσι τοῖς νικωμένοις.
Ἐν ἡμέραις δέ φασιν ἑπτὰ μὲν κύειν,
Καὶ τοὺς νεοττοὺς ἐν τοσαύταις ἐξάγειν·
Πάλιν δὲ τ' αὐτοὺς ἐν τοσαύταις ἐκτρέφειν,
Καὶ τὴν καλιὰν ἐν τοσαύταις ἐμπλέκειν,
Οἱ ταῖς γοναῖς θηρατικοὶ τῶν περδίκων.
Εἶναι δὲ πλῆθος δεκτικὰς χειροτρόφου,
Καὶ ζῆν ἐν εἱρκταῖς, καὶ τρυφᾶν ἀφ' ἑστίας.
Οὐ πείθεται δὲ συροπέρδιξ ἐνθάδε,
Βραχύτερος αὐτὸς ὤν τε, καὶ πάντως μέλας,
Καὶ ζῇ περιττοὺς ἐσιώμενος λίθους.
Τὸ δὲ δριμὺ σκόροδον ἐὰν πέρδιξ φάγοι,
Βιβρώσκεται παρὰ τοῖσι μὲν βορωτέροις,
Νοσεῖν δὲ ποιεῖ ναυτιῶσαν τὴν φύσιν.
Ἄῤῥην δὲ πέρδιξ τὴν ὁμόζυγον βλέπων
Ἑστῶσαν ἀγχοῦ τοῦ θεάτρου τῆς μάχης,
Ὅταν γ' ἐναθλῇ, συντονώτερος μένει·
Αἰσχύνεται γὰρ μὴ κρατῶν, ὡς αὐθάδης.

Περὶ

Περὶ ἀλεκτρυόνος.

Ἀλεκτρυὼν μέντοι γε νικῶν τὴν μάχην,
Σφριγᾷ τι καθαρῶς, καὶ σοβεῖ, καὶ τέρπεται.
Νικώμενος δὲ, μετριάζει σωφρόνως,
Καὶ ζῇ σιωπῶν διαρίθμητον χρόνον.
Νοσεῖ γὰρ εὐθὺς, καὶ θανεῖν θᾶσσον θέλει.
Πάλιν δ' ὅγε θύραν αὐθαδῶς ὑποτρέχων,
Αὐτοκράτωρ μέγιστε, τὸν λόφον κλίνει.
Δοκεῖ γὰρ αὐτὸν εἰ προσεγγίσει μόνον,
Εἰς θραῦσιν ἐλθεῖν, καὶ ῥυῆναι τὸν τύφον.

Περὶ Νήττης.

Τίς νῆτταν, ὦ βασιλεῦ, ἰδὼν μὴ θαυμάσῃ;
Ἡ νήχεται μὲν ἐμπεπλωκυῖ' εἰς ὕδωρ,
Πρὶν τοῦ γε μαθεῖν ἐν σχολῇ διδασκάλου.
Καταδύεται δὲ, κἀναδύεται πάλιν,
Αὐτῆς τι κεφαλὴν δαψιλῶς διαβρέχει.
Νηττοκτόνος δὲ κίρκος εἰ ταύτην ἴδοι,
Κάτεισιν εὐθὺς ἐκ νεφῶν, ὡς ἁρπάζων.
Ἡ δὲ, σκέπην τὸ ῥεῖθρον εὑρίσκει ξένην,
Καὶ γίνεται μὲν εὐφυὴς βυθοδρόμος,
Τὴν ζωτικὴν εἴργουσα τῆς πνοῆς χύσιν.
Ἐκ δ' ἀλλαχόθι κύψασα τῆς ῥοῆς, πάλιν
Ἐκεῖνον εἶδεν, εἶτα κατέδυ δεύτερον.
Χρόνῳ δὲ τῆς ἐνταῦθα λυθείσης μάχης,
Ὁ μὲν, πάλιν τ' ἀπῆλθεν, ἡ δὲ νήχεται,
Πλουτοῦσα λουτρὸν εὐκραῶν καθαρσίων.
Ἔστιν δὲ κίρκος ἄλλος, Αὐσονοκράτορ,

XII. De Gallinaceo.

Victor duello voce gallinaceus
Gestuque fastum prodit insolentię:
Sed victus idem se gerit remissius,
Latensque paululum tenet silentia,
Abolere morte gestiens infamiam.
At cum subit limen, superbe deijcit
Cristam, Imperator. namq; si fastigium
Vel tangat hac, ruiturum opinatur statim,
Ruptique fumos exituros culminis.

XIII. De Anate.

Anatem quis, o Rex, non stupescat intuens
Nantem prius, quam nare didicit in schola
Docta a magistro? namq; aquas vbi contigit
Demergitur, sursumq; nando commeat,
Largo rigatum flumine referens caput.
Quam conspicatus anaticida, protinus
Altis in hanc e nubibus Circus ruit.
Sed fluminis tegmen tuetur callidam
Profunda permeare, seq; spiritus
Flatu retento aquis penitus immergere.
Mox parte prodiens ab alia, denuo
Aquas subit, si pergat illę hanc persequi.
Sed tempus huic tandem facit pugnę modum,
Hoste auolante: tunc enim secat iterum
Natando aquam, his beata lotionibus.
Sed accipitrum, o Ausonarcha, inueneris

Genus

Genus, quod anatem peruicaciter ſequens,
Submerſum aquarum deuoratur gurgite.

XIV. De Anſere.

Quod eſt caloris Anſeri vis ignea,
Gaudet lauacris frigidæ perennibus.
Veſcenſque lactucis, & herbis humidis,
Alui hoc fluorem prouocat medicamine,
Citraque medicos, & diætæ dogmata.
Non ille lauri carpat ore pabulum,
Non ſi fames premat, ſibi necis præſcius.
Taurique tranans aliger cacumina,
Ne clangat, ore mordicus lapidem tenet,
Illic latentium metu aquilarum, anſeres
Quæ callide obſeruant, ſub hiemis initium.

XV. De Ibi.

In litore Ibis victum amat conquirere,
Quo ventris implet tortuoſa volumina:
Sed exitus arctatur hoc anguſtia,
Caloris illum præſtruente incendio.
Obſtructionem autem ipſa ſoluit callide,
Geritque clyſteris vicem oris aduncitas,
Quo ventris infundens cauo ſalſuginem,
Excretiones humidas ani ciet.
Medicique citra anuumque opem, atque pharmaci,
Intollerabile pondus alui deiicit.
Libyciſque veſcens ipſa ſcorpionibus,
Necat anguium turmas graues volucrium,
Quos excipit Pharos ex Arabia aduenas.

Ὅς νῆτταν ἰδὼν, καὶ καταπτὰς ὑψόθεν,
Καὶ συγκαταδὺς αὐθαδῶς, ἀποπνίγει.

Περὶ χλωός.

Ὁ χλὼ δὲ θερμὸς, καὶ διάπυρος τῇ φύσει,
Ἠδὲ φιλόλουτρός ἐστιν ἐν τοῖς νήξεσι.
Πόας δὲ καὶ θρίδακας ὑγρὰς ἐσθίων,
Ποιεῖ διαρρεῖν ἀμαρῶς τὴν γαστέρα.
Καὶ πλὴν ἰατρῶν, καὶ διὰ τῆς βιβλίου,
Δάφνης τὸ φύλλον οὐδὲ πινῶν αὖ φάγοι·
Φθερεῖ γὰρ αὐτὸν ἡ τροφὴ παραυτίκα.
Λίθον δὲ τῷ στόμαθ' ἵνα μὴ κλάγξῃ στέγων,
Ὅνπερ καλοῦσι Ταῦρον, ἀμείβει πάγον.
Τοὺς αἰετοὺς γὰρ φασὶ τοὺς χλωοσκόπους,
Ἐκεῖσε δεινῶς ἐλλοχᾶν περὶ ψύχεος.

Περὶ Ἴβεως.

Ἶβις δ' ἐν ἀκταῖς τὴν τροφὴν παρεκλέγει.
Καὶ πίμπλαται μὲν ἡ στροφὴ τῶν ἐντέρων,
Ἐμφράττεται δὲ τὸ στενὸν τῆς ἐξόδου.
Καὶ φρύγεται μὲν τῇ παρὰ φύσιν ζέσει,
Λύει δὲ τὴν ἔμφραξιν ἐξ ὀπισθίου,
Κλυστῆρα λοξὸν ὀργανοῦσα τὸ στόμα.
Ἅλμην γὰρ ἐγχέασα ῥᾳστὴν εἰς βάθος,
Ἀφῆκεν ὑγρὰς τῆς πυγῆς τὰς ἐκκρίσεις.
Καὶ πλὴν ἰατρῶν, καὶ γραῶν, καὶ φαρμάκων,
Δύσοιστον ἐξέρριψε κοπρίας βάρος.
Καὶ τῶν δὲ Λιβυκῶν ἐμφαγοῦσα σκορπίων,
Ἀνεῖλε γοργῶς τοὺς ὑποπτέρους ὄφεις,
Ἥκοντας εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἀραβίας.

Αὕτη νεοττεύουσα φοινίκων μέσον,
Ὕποπτον ἐκπέφευγεν αἰλούρου θράσος.
Καὶ τῆς σελήνης οὐ παρῆλθε τοὺς δρόμους
Μειουμένης, κράτιστε, καὶ πληρουμένης.

Περὶ Σαλαμάνδρας.

Τὴν Σαλαμάνδραν κἂν ἀὴρ, κἂν γῆ τρέφῃ·
Ἐν ὀστέοις γάρ ἐστιν ἰσχνὸν σαρκίον,
Καὶ δέρμα λιτὸν, καὶ πτερῶν ἔχει σκέπην.
Ἀλλ' οὖν σὺ συνιδὼν, Αὐσονάρχα, θαυμάσῃς·
Τὸ πῦρ γὰρ αὐτὴν οὐ φοβεῖ τὸ παμφάγον,
Ἐφίπταται δὲ, καὶ διώκει τὴν ζέσιν.
Καὶ σβεννύσι μὲν τῆς καμίνου τὴν φλόγα,
Κινεῖ δὲ πυκνὴν τοῖς βαναύσοις ἀσβόλην,
Ψυχρός τις αὐτοῖς ἀνθρακεὺς δεδεγμένη.
Καὶ ζῇ μεταξὺ τῆς πυρᾶς καὶ τοῦ βρόμου,
Καὶ σῶζεται καπνοῦ καὶ δριμύτητος πνέει,
Τῆς αἰθάλης πρὸς ὕψος ἠρεθισμένης.

Περὶ Ἀηδόνος.

Ὅταν γ' ἀηδὼν ἀκροώμενον βλέπῃ,
Μελῶν τότ' ἀγαθῶν ἐξερεύγεται κτύπους.
Ἀγχίστροφον γὰρ τὴν βοὴν διαπλέκει,
Καὶ γαργαλισμοὺς ὀργανοῖ κεκλασμένους,
Ἐν τῆς ἐν ἀκμῇ γλυκυθρόου μουσουργίας.
Καὶ μακρὸν ἂν δήπουθεν εὐφραίνει χρόνον,
Εἰ μή τις αὐτὴν ἐκταράττοι συγχέων.
Ὅταν δὲ γῆν ἄβατον ἀνθρώποις ἴδοι,
Τὸν φθόγγον ἁπλοῦν καὶ βραχὺν παραπλύει.
Μελῶν δὲ ῥυθμοὺς ἐκδιδάσκει τὰ βρέφη,

Τὸν

Hæc palmulas inter domum pullis ſtruit,
Felis malignam vitet vt fiduciam.
Hanc Cynthiæ nouiſſe curſus autumant,
Seu creſcat, ô Rex, ſiue decreſcat face.

XVI. De Salamandra.

Quid Salamandram, aer ne, tellusve educat?
In oſſibus namque eſt caruncula tenuis,
Cum pellis alarumque paruo tegmine.
Sed tu, Imperator, hanc videns miraberis,
Quod non tremiſcat deuorantis omnia
Ignis furorem, quem inuolans atrociter
Elidit, ac fornacis æſtus enecat,
Fabriſque denſam ſuſcitat fuliginem,
Ingreſſa fornacem doloſe feruidam,
Rogumque viuit inter, & flammæ ſonos,
Spiratque fumi diſſipata acredine,
Surſum fauillæ prouoluto vortice.

XVII. De Luſcinia.

Aures Aedon commodantem ſibi videns,
Eructat ore carminum dulces modos.
Verſatilem nam cantuum nectit ſonum,
Fractaſque titillationes fabricat,
Peritia artis ſingulari muſices.
Quin & canentis perfrui dulcedine
Longum datur, ni quis ſonum interruperit.
At ſi relictam viderit terram viris,
Haud allaborat cantuum melodiis.
Quin carminum rythmos docet prolem ſuam,

Curſum

Curſum retundens vocis irritabilem.
Quod ſi quis illius fruatur carnibus,
Priuat ſuaui ſe quietis munere.
Hanc auolare rurſus in nemus ſinas,
Quicunque captam detines, ſilentio
Ne tranſigens vitam, necem ſibi paret.

XVIII. De Hirundine.

Natura quiddam fert hirundinis
noui.
Nam ſi quis huic iniquior, pullis manu
Orbes cruenta luminum forte eruat,
Veſtigat herbam mater haud improuida,
Quam nullius cognouit vnquam indu-
ſtria,
Illaque viſum liberis reparat ſuis,
Quos & croco tinctos, pari medicamine
Albefacit, pennæ priuſquam ipſos tegant,
Deformitatem, herbæ auferens purga-
mine.
Si copia ad nidum luti non ſuppetat,
Pennas aquarum aſpergine imbuit, ſuper
Et puluerem pennas receptum colligens,
Infantulis hinc conſtruit domunculam.
Has ceterarum more non miſcerier
Auium ferunt, equitante femina marem.

XIX. De Palumbibus.

Caſtiſſimum eſt genus palumbum, nec
tori,
O Imperator, appetens adulteri;
Cuius ſacrata labe iura polluens,
Mox innocentium vnguibus diſcerpitur,
Quæ luce dignam non putant adulteram.

XX. De

Τὸν πυκνὸν ἐγκόπτουσα τοῦ φθόγγου δρόμον.
Ἀηδόνος δέ πού τις εἰ φάγοι κρέας,
Ἄγευστον ὕπνου τὴν φύσιν ἐργάζεται.
Ταύτην καταλαβὼν, ἄφες ἀποπλῦναι πάλιν·
Οἰχήσεται γὰρ ἐν σιγῇ παραυτίκα,
Τὸν ἐκ λύπης θάνατον ἁρμοσαμένη.

Περὶ χελιδόνος.

Ἔχει τι καινὸν ἡ χελιδόνος φύσις.
Εἰ γάρ τις αὐτῆς εὐπραγοῦσι τοῖς τέκνοις,
Φθορεὺς ἀκερδὴς ἐξορύξει τὰς κόρας,
Λαβοῦσα σεπτὴν ἡ σοφὴ μήτηρ πόαν,
Πρὸς τὴν ἰατρῶν ἀσθενεῖ τέχνην βλέπειν,
Αὖθις τὸν ἐσμὸν ὄμματι τῶν φιλτάτων.
Ἃ καὶ κρόκῳ βαφέντα, λευκαίνει πάλιν.
Πρὸ τοῦ πτερωτῆς, Αὐσονοκράτορ, σκέπης·
Ἄλλη πόα σμήχουσα τὴν ἀμορφίαν.
Πηλοῦ δὲ μὴ παρόντος εἰ κτίζειν θέλοι,
Ψεκάδεσσι πυκναῖς τὸ πτερὸν διαβρέχει,
Καὶ χοῦν ἐπ' αὐτοῦ συντεθέντα λαμβάνει,
Καὶ τὴν καλιὰν ὀργανοῖ περὶ τῶν τόκων.
Ἐναντίαν δέ φασι τῇ τῶν ὀρνέων,
Τὴν μῖξιν αὐτῶν εὑρεθῆναι, καὶ ξένην.

Περὶ φαττῶν.

Σῶφρον τὸ φαττῶν, Αὐσονοκράτορ, γένος·
Ἀλλότριον γάρ ἐστιν ὀθνείας λέχους.
Κἄν τις τὸ σεμνὸν τοῦ γένους ἀτιμάσῃ,
Θνήσκει παρευθὺς, ὑπαὶ τῶν ἀνευθύνων·
Αἳ ζῶν μόλις κρίνουσι τὴν μοιχαλίδα.

Περὶ τρυγόνων.

Ὀρχέμενοι δ' ἀπάτης χάριν τινές ποτε
Τὰς τρυγόνας θηρῶσιν ἐκ τῶν ἀσμάτων.
Κηλοῖ γὰρ αὐτὰς ἡδονή τις ἐνθάδε·
Καὶ σωφρόνας φεύγωσι τοὺς νόθους γάμους.
Ὥστε σκοπεῖν δεῖ τὰς παρ' ἡμῖν παρθένους,
Μή τις μελουργὸς πορνικῶν ἐπασμάτων,
Εἰς ἡδονῆς θέατρον αἰσχρᾶς ἑλκύσῃ.

Περὶ γλαυκός.

Αἱμύλιον ἡ γλαὺξ ἡ φιλέστερος φύσει·
Σκοπεῖν γὰρ εἰκὸς τοῦ πανούργου τὸν δόλον.
Μωκωμένη τὰς ὄρνις ἡμέρας ὅλης,
Καὶ ποικίλη στρέφουσα μορφῇ τὴν θέαν,
Σαίνει τὰ μικρὰ τῶν ὑποπτέρων γένη.
Ἃ καὶ παραμένοντ' αὐτὰ μέχρις ἑσπέρας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὴν ὄψιν ἀσφαλεστέραν,
Τῆς νυκτερινῆς τότ' εἰσρυείσης ἰκμάδος,
Θηρᾷ παραυθὺς, καὶ τρυφᾷ χωρὶς πόνων·
Τὸν μισθὸν ἀπέχουσ' ὧδε τῶν ἀθυρμάτων.

Περὶ κόκκυγος.

Κόκκυξ παρελθὼν εἰς καλιὰς ὀρνέων,
Οὐκ ἔστι αὐτὸς ἐμφερὴς ἐκ τῶν τόκων,
Τίκτει μεταξὺ τὰς γονὰς τῶν ὀστράκων.
Τῶν γὰρ καλιῶν τὰς κενὰς περιτρέχει,
Καὶ τοὺς περιττοὺς τῶν κυλίνδρων συγκλάσας,
Οὓς εὗρεν αὐτοῦ συντιθέντας ὁ παλαιὸς,
Ὡς ἂν ὁμαλῶς τοῖσδ' ἀντιτάξῃ τοὺς τόκους,
Καὶ πᾶσαν αὐτῶν ἐξελὼν ὑποψίαν,

Τὰς

xx. De Turturibus.

Sunt qui choreis atque cantionibus
Agunt dolose turtures in retia:
Nam tunc voluptas vrit illas credula,
Nothis licet sibi temperent a nuptiis.
Seruare virgines probe nostras decet,
Meretriciorum cantuum mulcedine,
Has ne quis in libidinis casses trahat.

xxi. De Noctua.

Est captiosa vesperipeta noctua.
Pellacis hinc considerare machinas
Operæ est. diem nam fraudulenter quantus est,
Irridet oris auiculas præstigiis.
Quibus stupore percitum simplex genus,
Ad vesperam vsque perseuerant; cum minus
Vultus atrocem præferens imaginem,
Iam cum rotis nox præcipitat humentibus,
Venatur incautas, & absque laboribus
His fruitur: hoc lusus reportans præmium.

xxii. De Cuculo.

Nidos volucrum cuculus intrans clanculum,
Simillimos quas parere scit fetus suis,
Excludit illis oua non præsentibus.
Nidos inanes callidus sed præterit,
Frangitque, si quæ reperit oua superflua:
Vt ipse supponens sua his, numero pari,
Fraudemque celet simplicem puerperam
Adulterinæ prolis, omnemque pariter

Suspicionis remoueat caussam malæ.
Quibus peractis illico se proripit.
Natura namque frigida huius alitis,
Excludere ipsam non sinit propaginem.
Exclusionis at peracto tempore,
Suos reportat aduolans hinc liberos.

xxIII. De Cinclis & Pyraustis.

Eadem ferunt & machinari fœtibus
Cinclum, quod est hoc viribus cassum genus.
Sed ignis educat pyraustas procreans;
Edacis vsura nec absque flammæ, iis,
Vt spiritum vitalis auræ duxerint,
Dant longiore fata vita perfrui.

xxIV. De Cicadis.

Mares propaginis cicadarum iubet
Vacare cantibus magas sub pectore.
Nam rore pasti, quem creat nox humida,
Ad vsque rythmum prorogant meridiem.
Sed humidum postquam calor decoxerit,
Desiccat vnâ carminum bonos duces.
At more sponsæ supprimens os femina,
Monet loquaces feminarum, temperent
Pudoris infandum vt dolorem proloqui.

xxV. De Circis.

Post multinodos quàm plagas venatibus
Thraces tetenderunt, latent absconditi.
Quos aduolantes cominus circi iuuant,
Metuque territant volucres belluas,

Laxata

Τὰς εἰσαγωγὰς τῆς κλοπῆς μὴ φαυλίσῃ,
Κόσσυφος λαθὼν ἔξεισι τῶν ἀλλοτρίων.
Τὸ γὰρ πετεινὸν ὡς κρυμῶδες κρέασιν ὂν,
Νεοττοποιεῖν ἐκπυρῶς οὐκ ἰσχύει.
Ὅταν δὲ τὴν ἔκλειψιν ὁ χρόνος δράσῃ,
Κόκκυξ ἐπελθὼν συγκομίζει τὰ βρέφη.

Περὶ κίγκλων καὶ πυριγόνων.

Τοιαῦτα φασὶ μηχανᾶσθαι τοῖς τόκοις
Καὶ κίγκλον αὐτὸν, ὡς ἀνίσχυρον φύσει.
Τὸ πῦρ δὲ γεννῶν τοὺς πυριγόνους ἐκτρέφει.
Οἳ καὶ μετ᾽ αὐτὸ οὔτ᾽, ἅπαξ, τὸ παμφάγον,
Τὸν ἀέρα πνεύσωσι τὸν ζωηφόρον,
Θνήσκουσιν εὐθὺς, ἐκ φθορᾶς ἀντιστρόφου.

Περὶ τεττίγων.

Τοὺς ἄρρενας δὲ τῆς γονῆς τῶν τεττίγων,
Ποιεῖ φιλῳδοὺς ἡ μακρὰς τῆς ἰξύος.
Οἱ τῆς νυκτερινῆς ἐμφορούμενοι δρόσου,
Τὸν ῥυθμὸν ἐντείνουσιν εἰς μεσημβρίαν,
Ὅταν τὸ θερμὸν τὰς νοτίδας ἀναρπάσῃ,
Καὶ τοὺς ἀγωγοὺς τῶν μελῶν ἐξικμάσῃ.
Θῆλυς δὲ σιγῶν εὐπρεπῶς νύμφης τρόπον,
Καὶ τῶν γυναικῶν σωφρονίζει τὰς λάλους,
Αἰδοῦς νέμων ἄρρητον ὠδίνων μέλος.

Περὶ κίρκων.

Πολυπλόκους τείναντες ἐς θήραν βρόχους
Θρᾶκες μὲν ἠρεμοῦσιν, ὥστε λανθάνειν·
Κίρκοι δὲ συμμαχοῦντες αὐτοῖς ὑψόθεν,
Ἐκδειματοῦσι τὰ πτερωτὰ κνώδαλα.

Τὰ δὲ, πρὸς αὐτοὺς ἀποφεύγει τοὺς βρόχους.
Ἐν ταῖσι περιβολαῖσι δὲ συνωθουμένους,
Αἱροῦσι γοργῶς τοὺς φυγάδας ἅμ᾽ ἀθρόους,
Καὶ μισθὸν εἰσφέρουσι τοῖς ὑπερμάχοις,
Ἐκ τοῦ δι᾽ αὐτοὺς εὐχερῶς εἰλημμένων.
Εἰ δ᾽ οὔ, τότ᾽ ἀγαθῶν ἐστερήθησαν φίλων,
Εἰς δευτέρους ἥκοντες οἱ Θρᾷκες βρόχους.

Περὶ κιναμώμου.

Ὄρνις δ᾽ ὁ κιννάμωμος ὠνομασμένος,
Τὸ κιννάμωμον εὗρεν ἀγνοούμενον,
Ὑφ᾽ οὗ καλιὰν ὀργανοῖ τοῖς φιλτάτοις,
Μᾶλλον δὲ τοῖσι μέλασιν Ἰνδοῖς, αὐτίκαναξ,
Ἀρωμάτων τὴν ἡδονὴν διαπλέκει.

Περὶ μελισσῶν.

Ἐγὼ δὲ ἡμῶν τῶν μελισσῶν τοὺς νόμους,
Φιλῶ μὲν αὐτῶν, Αὐσονάρχα, τὴν φύσιν,
Μισῶ δὲ τοὺς κηφῆνας ὡς νωθεῖς φάγους.
Μέλισσα μὲν γὰρ ἡ φιλεργὸς τεχνῖτις,
Ἔλυσε τὰς πτέρυγας εὐθὺς ἡμέρας,
Εἰς τὴν ποθητὴν συλλογὴν τῶν ἀνθέων,
Κηφὴν λαθὼν δ᾽ αὖ εἰς τὸ σίμβλον ἐκρύβη·
Τέως γε μὴν ἔμεινεν αὐτοῦ που τρέμων,
Ὁ κλὼψ ὁ δειλὸς, ὁ θρασὺς θηλυδρίας·
Ἐπεὶ δὲ νὺξ ἦν, καὶ βαθὺς ἤδη γνόφος,
Τὴν μὲν φιλεργὸν ὕπνος εἷλε νήδυμος,
Αὐτὸς δὲ τὰς σήραγγας ἐνδὺς ἀτρέμας,
Ἥδιστον ἐτρύγησεν ἐκ τούτων μέλι.
Ἡ σύντονος δ᾽ οὖν, καὶ σοφὴ, καὶ τεχνικὴ,

Τὸν

Laxata condant subter vt se retia.
Quas Thraces arctis implicatas cassibus,
Cohorte densa, comprehendunt acriter,
Circisque mercedem rependunt debitam,
His portionem largientes alitum.
Quod ni fit, ope post destitutos videris,
Ponunt volantum cum laqueos rursus gregi.

xxvi. De Cinamomo.

Cognominata Cinnamomus, cinnamum
Inuenit vt fertur volucris Indica;
Quæ tecta pullis hinc struit carissimis,
Indosque sole nigricantes torrido,
Sui beat fragrante nidi surculo.

xxvii. De Apibus.

At sedularum ego colens leges apum,
Ipsas amo, o Rex Ausonum imperio potens:
Odique fucos, deditum ventri pecus.
Namque operum amans apis, magistra sedula,
Librat per auras corpus ipso cum die,
Ad colligendos per vireta flosculos.
Cum fucus interim aluearium subit,
Illicque melle se manet conferciens,
Fur iste meticulosus, audax, improbus.
Sed ingruente vesperi caligine,
Apim profunda cum domi occupat quies,
Furtim populator inuolans cunabula,
Exhaurit his quod mellis est reconditum.
At ipsa rerum prouida suarum, & cata,

Fraudem latentem suspicatur illico,
Dulcisque prædatore capto nectaris,
Furi comestum mel amarum fel facit.
Dorsum pererrans spiculique verbere,
Arcet latronem cellulis exterminans.
Qui si reuersus denuo inuadat fauos,
Luit supremas morte pœnas helluo.
In tela namque apum lupum incidere alli-
tem,
Oportuit; vel quod magis conuenerit,
Insuetum operis, operis peremtum amantium
Aculeis, cum sanguine animam effundere.

XXVIII. De Apibus inertibus.

Est vero & aliud his genus conuicti-
tans,
Quod floribus quidem inuolat fragranti-
bus;
Sed mella nescit fingere id prædulcia.
Quod gratuita diligentiæ fide,
Opem ministrat ceterarum industriæ.
Namque alia potum fert domi curanti-
bus,
Inflans canalem fistularum glandulis:
Ad alta rex vt assidens prætoria,
Pleno beatus ore pocula hauriat.
Sed alia classicum canit, præque agmina
Agit, caterua rumque ducit ordines:
Sed quolibet alia Hippocrate peritior,
Cadauera effert mortuatum ex alueis,
Ne contrahant contage pestilentiam.
Alia excubantis fungitur laboribus,
Quam cura penes est creditæ custodiæ,

Ne, dum

Τὸν κρυπτὸν ὑπώπτευσεν αὐτίκα δὴ δόλον.
Καὶ συλλαβοῦσα τῆς τρύγης τὴν ἐργάτιν,
Ἔμπικρον ἀπέφηνε τὸ βρωθὲν μέλι.
Τοῖς γὰρ πτίλοις παίουσα τῶν μεταφρένων
Ἐξεῖλεν αὐτὸν τῆς κλοπῆς τετυμμένον.
Μετ' αὖ δὲ μικρὸν εἰσρυεὶς αὖθις χρόνον,
Τὴν ἐσχάτην ἔδωκεν ὁ φθορεὺς δίκην.
Ἐχθρὸν γὰρ αὐτὸν ὡς ὑπόπτερον λύκον,
Τοῖς τῶν μελισσῶν ἐμπεσεῖν ἀκανθίοις·
Ἢ μᾶλλον ἐχθρὸν μὴ πονεῖν εἰθισμένον,
Τοῖς τῶν φιλεργῶν ἐκτριβῆναι κεντρίοις.

Περὶ ἔργων μελισσῶν.

Ἀργὸν δὲ ταύτης ἄλλο συμβιοῦν γένος,
Ἐφίπταται μὲν τῇ χλιδῇ τῶν ἀνθέων,
Ἀδύνατόν ἐστι δὲ καὶ γλυκὺ πλάττειν μέλι.
Συναίρεται δ' οὖν ἐξ ἀμίσθου φροντίδος,
Τῇ τῶν φιλεργῶν πανταχῇ παρουσίᾳ.
Ἡ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑδραγωγὸς εὑρέθη,
Τὸν αὐλὸν ἐντείνουσα τοῖς παραθμίοις,
Ὡς ἂν ἐπ' αὐτῆς εὐπραγῶν τῆς παστάδος,
Ὁ τοῦ γένους ἔξαρχος ἀφθόνως πίνοι.
Ἡ δὲ, προσβομβεῖ, καὶ προπέμπει τὰ σίφη.
Καὶ δημαγωγεῖ πανικῶς ἐν τοῖς πόροις.
Ἡ δὲ, περὶ παντὸς εὐμαθοῦς Ἱπποκράτους,
Νεκρῶν μελισσῶν ἐκκομίζει φορτία,
Μήπως ἔχῃ τὰ σίμβλα τῇ σήψει φθόρον.
Ἄλλη δέ τις ἐπ' ἄγρυπνον εἰσφέρει πόνον,
Τῇ κεῖθι φυλακῆς ἀκριβεῖ παρουσίᾳ.

Μὴ

Μὴ τὰς φιλεργοὺς ἡσυχαζούσας τέως,
Λαθών τις ἐχθρὸς, εἰσφθαρῇ πρὸς ἑσπέραν,
Καὶ τὸν τοσοῦτον ὄλβον αὐτῶν δραπάσῃ.
Ἀλλὰ, βασιλεῦ, τίς τῆς μελίσσης τὴν φύσιν,
Προγνωστικὴν ἔδειξεν εἰς ὄμβρων χύσιν;
Ναρκᾶν γὰρ αὖ εἴ ποι τις, εἰ παρὼν βλέπῃ,
Τὴν πρὶν φιλεργὸν τῷ κρυμῷ σκοτουμένην.
Ὡς καὶ γεωργοῖς, καὶ νομεῦσιν ἀγρόταις,
Χειμῶνα δεινὸν ζωγραφεῖν εἰς αἰθέραν,
Ἐκ τῶν ἀτεχνῶς μαντικῶν πειρασμάτων.
Καὶ γὰρ παρ' αὐτὸν ἐγχρονίζει τὸν πόνον,
Καὶ μικρὸν ἐκκύψασα τοῦ σίμβλου χρόνον,
Ὅταν γ' ὁ καιρὸς τῆς νομῆς ἀναγκάσῃ,
Πάλιν θυραυλεῖ συντεμοῦσα τὸν δρόμον.
Ἐξίπταται δὲ ταῖς πνοαῖς ἀντιστρόφως,
Ὑπερφέρουσα τινά τι τοῖς ποσὶν λίθον,
Ὡς ἕρμα ληφθὲν ἐμβριθῶς πρὸς τὸν πόρον·
Ὡς μὴ περισυρῇ ταῖς ῥοαῖς ἡ λεπτότης.
Ἥκιστα μὲν γὰρ αὖ διαπλοήσοι καὶ σκάφος,
Ἀγώγιμον οὐ μηδὲν ἡ πλάστιγξ φέρει.
Καὶ ζῇ μὲν ἁγνὸν ἡ σοφὴ σχεδὸν βίον,
Ἄγευστος οὖσα νεκρικῶν σπαραγμάτων.
Ζώου δὲ παντὸς οὐχ ὑποπλήσσεται θράσους·
Ὁπλίζεται γὰρ ἀσφαλῶς τῷ κεντρίῳ,
Ἅμα τῇ τι φυσικῇ ψυχικῇ τ' εὐτολμίᾳ.
Καί γε φιλόμουσός ἐστιν, ὡς ὄρνις τάχα.
Ἀπεξιοῦσα γὰρ εἰς φυγὴν τὴν ἐργάτιν,
Ποιεῖ συριγμὸν, ἐμμελῶς θ' ὑποστρέφει.

Θρύψις

Ne, dum parentes mellis occupat sopor,
Nocturnus irrepens latro cunabula,
Iniiciat opibus dormientium manus.
Sed quis Deus, quis imbrium prognosticam
Naturam, api largitus est impertiens?
Præsensione frigoris nam languidam
Torpore cernas corripi euestigio:
Vt agricolis pastoribusque, in aeris
Serenitatem pingat hyemem turbidam,
Prædictionibus artis haud sagacibus.
Namque imminente hyeme laborem protrahit,
Tentansque procursus breues præsepibus,
Cum pabulorum flagitat necessitas,
Contracto itinere mox domum reuertitur.
Aduersus autem se Notos per nubila
Librat, lapillum rite sustinens pede;
Contra ruentes impetus quo flaminum
Se firmat ipsa, degrauata pondere.
Nam cymba recto non feretur tramite,
Quam non saburræ fulcit æquilibrium.
Viuitque vitam sobria expertem fere
Comestionis horridæ cadauerum.
Haud vllius pauescit impetum feræ,
Armata spiclo, cumque spiclo prædita
Animique naturæque fortitudine.
Et musicæ est amans, aues vt ceteræ.
Namque euolans saltus in herbidos, sonum
Ciet canora, cumque cantibus redit,

Non luxus illi, non voluptas blandiens
Cordi est, labore victitanti parciter.
Inauris autem, gemmeumque verticis
Decus, puellarisque mundus syrmatis
Est ala, resperfumque corpus puluere;
Quo nempe frugalis operas industriæ,
Moresque reddit feminarum nobiles,
Quas cura luxus otiique pertinax,
O Rex, laboris haud amantes arguit.
Nam luminum ipsas ala deuias agit,
Ad colligendum masculorum flosculos.
Sed & sonos illæ cient amabiles,
Vocis procaci melleæ mulcedine:
Cum, sicut herbis, assident amantibus,
Qui criminis mel amarulentum sullegunt,
Dolos parantes nuptiis nefarios.
Hinc conscientiæ aculei pungunt eos,
Quos arguit fucos rapina prodita.
Est vero iis Rex mitis, & sine aculeo,
Decorus, altus, strenuus, firmus, ruber,
Exercitus natura quem creat ducem.
Qui si relinquat agmen iratus, sagax
Indagat ipsum persequens tium cohors.
Iuuentus autem examen ad reuertitur,
Sedatque præsens principis carentia
Damnosa quam commouit iis discordiam.
Quæ construunt fauos, & alueo ingerunt
Mel dulce, Sirenumque cum his duplex genus,

Palatium,

Ὀρύγες μὲν οὖν, καὶ μύρα, καὶ χελιδῶν βίος,
Οὐδὲν παρ' αὐτῇ· σωφρονεῖ γὰρ ἐκ πόνων.
Ἐνώπιον δέ, τὸ λιθόστρωτον στέφος,
Ἐν ἱματισμῷ νυμφικῆς εὐκοσμίας,
Πτερόν τι καὶ χρῶς, εἰ κονίσαλον φέρει.
Οὕτως ἡ τὸ βιοῦν εὐτελῶς ἐν τοῖς πόνοις,
Καὶ τῶν γυναικῶν εὐθύνει τὸν τρόπον.
Ἃς τὸ πρὸς ἁβρότητα καὶ θρύψιν βλέπειν,
Ἄλλως φιλεργούς, Αὐσοναρχα, δεικνύει.
Κινεῖ γὰρ αὐτὰς τὸ πτερὸν τῶν ὀμμάτων,
Εἰς τὴν πονηρὰν ἐκλογὴν τῶν ἀρρένων.
Ἐρωτικὸν δέ τιν' αἵδε βομβοῦσι κρότον,
Ἐκ τῶν μελιχρῶν τῆς βοῆς πλασμάτων,
Ὅτι προσπαίζουσιν αὐτοῖς ὡς πόαις,
Οἳ καὶ τὸ πικρὸν τῆς ἁμαρτίας μέλι,
Τρυγῶσιν αἰσχρῶς ἐλλοχῶντες τοὺς γάμους.
Πλήττουσι δ' οὖν τὰ κέντρα τοῦ συνειδότος
Κηφῆνας αὐτούς, τῇ κλοπῇ δεδειγμένους.
Πρᾷος δέ τις ἄκεντρος, εὔζωνος, μέγας,
Ἐρυθροβαφής, καὶ εὐσταθής, καὶ γυνάδας,
Θεσμοῖσι φυσικοῖς τὸν στρατὸν διεξάγει.
Κἂν πότ' ἀγωνιάντων πρὸς τὸν ὄχλον ἐκφύγοι,
Ῥινηλατεῖ τὸ σμῆνος αὐτοῦ τὸν δρόμον·
Καὶ δὴ πάλιν σφίσ' εὑρεθεὶς ὑποστρέφει,
Καὶ τὴν πρὸ μικροῦ βλαπτικὴν ἀναρχίαν,
Λύει παρελθὼν ἐξορίζων τὴν στάσιν.
Αἱ πλάστιδες δ' οὖν, καὶ τὸ σφηκῶν γένος,
Αἳ τὸ γλυκὺ κλύζουσι τοῖς σίμβλοις μέλι,

Τὴν

Τὴν τοῦ Βασιλέως ἐξυφαίνουσι στέγην,
Σκοπιᾶς ὕπερθεν ὀργανοῦσαι τὰς βάσεις.
Καὶ περιβόλοις γέ τισιν ἠδὲ προσαυλίοις,
Κοσμοῦσιν αὐτὴν ἀσφαλῶς ἡδρασμένην.
Ἐν οἷς ἑαυτοῖς ἐκδιώκει τοὺς πόνους,
Ἡ πᾶσα πρεσβυτικὴ τοῦ σμήνεος φάλαγξ.
Πάλιν δὲ τὴν αὐτὴν ἄλλο κυκλοῖ θριγγίον,
Ὃ τοὺς ἐν ἀκμῇ, καὶ περὶ τὴν ἥβης ἔχει,
Φρουροὺς ἀτεχνῶς τῶν γραῶν δορυφόρων.
Κλίνει δὲ καὶ τὸ κέντρον αἰδοῖ τοῦ κράτους,
Ὅταν μάλιστα τὸν βασιλέα αὐτῆς ἴδῃ.
Ὃς ἐν μὲν ἀκμῇ τῶν μελῶν καὶ τῶν πτίλων,
Ὅταν πετασθῇ, τὰς φυλὰς συνεξάγει.
Καὶ γὰρ ὁμαρτεῖ πανταχοῦ τῷ δεσπότῃ·
Παρεμβολὴ, τηροῦσα τακτικοὺς νόμους·
Ἂν δὲ τρυχωθῇ τῇ παρακμῇ τοῦ χρόνου,
Καὶ τοῦ πτεροῦ τριβέντος ὀκνῇ τὸν δρόμον,
Τὸ σμῆνος εὐθὺς δίφρον ὀξὺν δεικνύει,
Δι' οὗ τι φοράδην ὡς γέρων κομίζεται·
Ὅταν δὲ παρὰ βασιλέως τις σαλπίσῃ,
Ὥσπερ ἀπὸ συνθήματος καθυπνοῖ τὰ ξίφη.
Κανόνος δὲ παντὸς καὶ τινος τέχνης δίχα,
Μέλιττα ποιεῖ γραμμικὰς διαπλάσεις.
Ταῖς γὰρ κάτω σύριγξιν ἐστηριγμέναις,
Ἀνωτέρας πήγνυσιν ἀντισωθέτους.
Καὶ δημιουργεῖ τὰς ὀπὰς τὰς ἐν μέσῳ.
Σχημάτεσιν, ἢ καὶ λήμμασιν ἰσογωνίοις.
Φραγμοὺς δὲ λεπτοὺς ἐμβιβάζει τοῖς πόροις,

Ὡς

Palatium pro rege construunt, super
Speculæ struentes ambitum, & munimine
Id ianuarum condecorantes probe,
Aulamque quod sit ante, propugnaculo.
Examinis phalanx quibus grandæuior
Omnis, vacantum obit operas laboribus.
Sed illud, aliud ædium fastigium
Ambit, vigentes excipit quod robore,
Atque vniuersam impuberum frequentiam,
Et grandiorum apparitores præsidum.
Inclinat autem spiculum viso duce
Apis, potestatem colens reuerentia.
Qui viribusque alisque pollens, agmina
Educit, insequente turma cominus
Satellitum plebisque, ceu lex postulat.
At si senectæ prægrauatus pondere,
Alisque tritis, ad volandum torpeat:
Sublatus in bigas leuatur illico,
Queis molliter gestetur æuo grandior.
Quod si quis ad prætorium tuba canat,
Dormitur in castris data ceu tessera.
Quid ædificii, quam parant sine regula
Et arte, machinam loquar mirabilem?
Quas namque suffulciuit infra cellulas,
His firmat aduersas superne glutinans,
Paratque tignorum media cubilia,
Opere angulari structa senis angulis.
Interque sepimenta ponit cellulas,

Vt cera subsidat, quæ iis infunditur,
Intusque stipet mel fluens concretio.

xxix. Quæ apibus sint inimica & quæ aliis nocentia sint animantibus.

Serpensque, cum vespaque hirundo, rubetaque,
Formicaque, tinea, parus, & phalangium,
Viridisque stellio, & apiaster prodigus,
Infesti apum sunt per vias examini.
At densus imber, pestilensque spiritus,
Acrisque fumus, nubiumque opacitas,
Fugant easdem, perque turbant ordines.

Malo comesto punico, circus, larus,
Turturque, cum merula, statim leto cadunt.
Moriturque scarabeus propinquans vnguini,
Sturnusque vitam exhalat allii cibo.
Vitexque mortem comparat ficedulæ.
Sed acre cassitam sinapi interficit.
Foliumque cedri nescius si deuoret,
Non amplius solem calamodytes videt.
Iacetque vitæ destituta spiritu,
Bibens hyænæ si fel Ibis hauserit.
At caprearum vpupas adeps dedit neci;
Annisque priuat præpetem Iouis suis,
Infaustum ab ipsa deuoratum symphyton.
Nec coruus erucam absque noxa pascitur;
Et truncat ætatis moram cornicibus
Cadauer ingestum, ore contactum lupi.
Vulso charadrius cadit bitumine,

Et vitis

Ὡς αὖθ' ὁ κηρὸς ἐγχυθεὶς ὑφιζάνῃ,
Συνέχῃ δὲ καὶ τὸ ῥεῦσαν ἡ πῆξις μέλι.

Τὰ τῆς μελίσσαις πολέμια, καὶ ὅσα ἕτερα ἄλλων ζώων βλαπτικά.

Ὄφις δὲ, καὶ σφὴξ, καὶ χελιδὼν, καὶ φρῦνος,
Μύρμηξ τε, καὶ σὴς, αἰγιθαλὴς, καὶ φάλαγξ.
Καὶ σαῦρος ὠχρὸς, καὶ φαγεῖν δεινὸς μέροψ,
Σμήνει μελισσῶν δυσμενεῖς ὁδοστάται.
Νιφὰς δὲ πυκνὴ, καὶ πνοὴ πεφυρμένη,
Δριμύς τε καπνὸς, καὶ νεφῶν ἐπὶ γνόφος,
Σοβοῦσιν αὐτὰς ἐκτροπῇ καὶ συγχύσει.
Κίρκος δὲ, λάρος, γὺψ, τρυγὼν, καὶ κόσσυφος,
Σίδην φαγόντες, εὐθὺς ἂρ ἀπολώλασιν.
Καὶ κάνθαρος δὲ θνήσκει ἐγγίσας μύρῳ·
Καὶ ψὰρ φαγών γε σκόροδον, οὐκέτι πνέει.
Καὶ τὸ μελαγκόρυφον ὅγ' ἄγνος ἐκτρίβει.
Κορυδαλὸν δὲ τὸ δριμὺ φθείρει νάπυ.
Κέδρου δὲ φύλλον εἰ λαθὼν δή που φάγοι
Ὁ καλαμοδύτης, οὐ βλέπει τὸν ἥλιον.
Κεῖται δὲ νεκρὰ καὶ πνοῆς ἀλλοτρία,
Εἰ τῆς ὑαίνης τὴν χολὴν ἶβις πίοι.
Φθίσις δὲ τοῖς ἔποψι δορκάδων στέαρ.
Τὸν αἰετὸν δὲ τῶν ἐτῶν ὑπεξάγει,
Βρωθὲν παρ' αὐτοῦ δυστυχῶς τὸ σύμφυτον.
Κόραξ δὲ τὸ εὔζωμον οὐ στέγει πόαν·
Καὶ τῶν κορωνῶν τὸν πολὺν τέμνει χρόνον,
Πτῶμα προληφθὲν εἰς βορὸν λύκου στόμα.
Πίπτει χαραδριὸς δὲ πτισάνου τι πάσας.

Κτείνει λιβὰς δὲ τάς γε γεράνους ἀμπέλου.
Ἀεὶ μὲν οὖν μύραινα πολύποδας συγεῖ·
Μεμήνασιν δ' ἐπὶ καράβῳ καὶ πολύποδες.
Ὁ δὲ κάραβός γε τῆς μυραίναις ἄχθεται.
Καὶ ταῖς χελώναις ἀντίκεινται πέρδικες,
Καὶ ταῖς ἐχίνοισιν δὲ ποταμογείτονες.
Ἔχθος γε μὴν ἔχουσιν αἰθυίαις μέγα
Μακροὶ πελαργοὶ, καὶ βραδύπτεροι κρέκες.
Ἐρωδιὸς δὲ μισεῖ τοὺς λευκοὺς λάρους·
Κορυδαλὶς πᾶσαν γε μὲν ἀκανθυλίδα·
Πελεκὰν δέ τ' ὄρτυγα· οἱ δὲ πλῶκες τοὺς κυύας·
Τρυγὼν δὲ πύῤῥαν. τῆς δὲ κερδοῦς ἡ φύσις,
Ἐχῖνον ἐχθρὸν οἶδεν, ὃν χέρσος τρέφει.
Πάλιν κορῶναι δυσμενεῖς γλαυκῶν γένει.
Κόραξ δὲ μισεῖ τὸν ἰκτίνων τὴν γονὴν,
Πάγκρον τε βρενθός. καὶ τρυγὼν πυραλλίδα,
Τὴν τρυγόνα χλωρεὺς δὲ, καὶ οὗτον κόραξ·
Δράκων δὲ κύκνον. αἰετὸν δὲ τὸν μέγαν
Αἰγυπιὸς αὖ δέδοικε· τὸν δὲ, τρωγλίτης.
Κτείνει δὲ βουβαλίδα τε καὶ ταῦρον λέων,
Ὡς Ἰνδὸν ἐλέφαντα πυρίπνους πέφυκε δράκων.
Ὠτὶς κυνὸς δέ θ' ἁρπαγὴν φυλάσσεται.
Καὶ τοὺς ὄνους αἴγιθος ἐχθροὺς αὖ κρίνει.
Οἱ μὲν γὰρ ὠγκήσαντο, τοῦ δὲ τοὺς τόκους,
Ὅσους ἐν ᾠοῖς εὗρεν ἐσπειραμένους,
Ἀφῆκε νεκροὺς ἐκπεσόντας ὁ κτύπος.
Ὄφεις δὲ πεφρίκασι κέντρα σκορπίων.
Ἰχνεύμονες δὲ δειματοῦσιν ἀσπίδας,

Ἀλέκτ-

Et vitis hausta conficit lacryma gruem.
Infesta polypo semper est murænula,
Odio locustas polypus impetit fero,
Locusta strangulatur a murænula.
Perdicis aduersum est genus testudini.
Necant echinos potamogitones cibo;
Longæque cum mergis ciconiæ,& creces
Tardæ volatibus,simultates gerunt.
Odit colore gauias albo ardea.
Exosam habet cassita stirpem acanthidum,
Pelecan coturnicem, canes turba leporum,
Pyrrhamque turtur: nec latet vulpem suus
Echinus hostis, terra quem vasta educat.
Inuisa cornix est pudica noctuæ,
Oditque coruus miluiorum liberos.
Pagrumque brinthus, turtur atque ignariam,
Luteoque turturem, sed hunc coruus, draco
Cygnum. Deûmque regis armigerum trucem
Vultur timet,timetque passer vulturem.
Occidit autem bubalum & taurum leo,
Spiránsque flammas Indicum elephantum draco,
Canisque raptum tarda auis subterfugit,
Hostesque ducit ægithus asinos suos:
Quos si rudentes audiant pulli,illico
Deturbat exanimes metu nidis sonus,
Intus putamen quotquot abditos tegit.
Sed scorpiorum spicula angues territant,
Ichneumonesque terrefaciunt aspidas.

Galli leonibus, leo formidini
Est ictidi, mus pardalique araneus.
Vulpecula inimicum sibi Circum putat,
Coruumque taurus, atque equum piscem anthias.
Delphin Balænam odit, lupusque mugilem,
Muræna congrum, hyena pantheram timet,
Et stellionem perditor fur scorpius,
Torpedo scorpium, polypodem cammarus.
Horrescit ignem percitus metu leo.
Balans inermis a lupis prehenditur,
Ab vpupa apes, a filia Pandionis
Cantus amans cicada, damis anguium
Immite vulgus, pardalique simia,
Quem conspicis mimum. Sed anguis Ibium
Pennas pauescit intuens, contactibus
Harumque torpet ocius: reconditus
Aluo, forantis perforat qui viscera.
At torre viso funerali, protinus
Ferociens latrare desinit canis.
Et fascinantum se tuentur a dolis
Laurum palumbes congerentes, intybum
Circus, comam perdix harundinaceam,
Myrtumque turdus colligens, cancrum ardea,
Gramen vpupa, galerita frondes querneas,
Vluamque miluus, rhamnulum cornix, crocum
Circus virentem, viticem ales Apollinis,
Irimque turtur, fascinum radiculâ
Lini sub alis pauo gestata cauet:
Sertis Iacchi harpa platano ciconia.

Quam-

Ἀλέκτορες δὲ τῶν λεόντων τὴν φύσιν,
Τέττους γαλῆ δὲ, μυγαλῆ δὲ παρδάλεις.
Πάλιν ἀλώπηξ δυσμενὴς κίρκον κελεύει,
Καὶ κόρακα ταῦρος, ἵππον ἰχθὺς ἀνθίας,
Δελφὶς φάλαιναν, καὶ λάβραξ τὸν κεστρέα·
Μύραινα γόγγρον, ἡ δ' ὕαινα πάρδαλιν,
Καὶ ἀσκαλαβώτην ὁ φθορεὺς κλὼψ σκορπίος,
Νάρκη δὲ τοῦτον, ἀστακὸς δὲ πολύποδα.
Λέων δὲ πῦρ δέδοικεν ἐκτρόπως τρέμων.
Ἁλίσκεται δ' αὐτοῦ εὐχερῶς τοῖς λύκοις,
Ἔποψιν ἡ μέλιττα, καὶ χελιδόσι
Τέττιξ φιλῳδὸς, ταῖς δὲ δορκάσιν ὄφις,
Καὶ παρδάλει πίθηκος, ὃν μῖμον βλέπεις.
Τῆς ἴβεως δὲ τὸ πτερὸν μόνον βλέπων,
Ἅπας ὄφις δέδοικεν· οὔπερ αὖ θίγοι,
Ναρκῶν γ' ὄφις ἐκεῖνος· αὖ δὲ καὶ φάγοι,
Τέθνηκε, ῥαγεὶς ὁ φθορεὺς τὴν γαστέρα.
Κύων δὲ σιγᾷ, κἂν ὑλακῆσαι θέλοι.
Δαλὸν θεωρῶν ἐκ πυρᾶς φθισιμβρότου.
Ἀνθίσταται δὲ πρὸς τὸ βάσκανον πάθος,
Δάφνην φαγοῦσα φάττα, κίρκος πικρίδα,
Πέρδιξ δὲ καλάμου, κίχλα μυρσίνης κόμην,
Ἐρωδιὸς καρκῖνον, ἄγρωστιν ἔποψ,
Φύλλα δρυὸς κόρυδος, ἴκτινος θρύον,
Ῥάμνον κορώνη, κίρκος ἀνθοῦντα κρόκον,
Ἄγνον κόραξ ἔγκαρπον, ἡ τρυγὼν ἴριν.
Λίνον δὲ ταὼς τοῖς πτεροῖς βύζας φέρει,
Ἅρπη δὲ κιττὸν, καὶ πελαργὸς δὲ πλάτανον.

Ὧι μᾶλλόν ἐστι δυσμενὴς ὁ νυκτάλωψ.
Καὶ γὰρ ἐν ὠοῖς τὴν ἀπορίαν πεπηγμένην,
Ποιεῖ διαρρεῖν, καὶ πτεροῖς ἄκροις θίγοι.
Ἡ δὲ πλάτανός γε τὴν φιλέσπερον πάλιν,
Εἴργει πρὸ καιροῦ προσπελάζειν τοῖς τόκοις·
Ναρκᾷ γὰρ εὐθὺς ἐμπεσοῦσα τῷ κλάδῳ.
Φθορᾶς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ὑπερτέρας,
Εἰς τὴν καλιὰν αἰετὴς κρύψας λίθον,
Ὡς ἡ χελιδὼν τοῦ σελίνου τὴν κόμην.
Ἐὰν δέ τ᾽ ἐξάψῃ τραχήλου τὸν λίθον,
Κύουσα γυνή, κερδανεῖ ζῶν τὸ βρέφος.
Μῦαν λαβὼν δέ τ᾽ ἐκ ῥοῆς πεπνιγμένην,
Καὶ τέφραν αὐτῆς ἐκ πυρᾶς ὑπερχέας,
Τὸν νεκρὸν αὐγάσειν ὑπὸ θάλψιν ἡλίου·
Καὶ γὰρ ἀναζῇ, καὶ τροφαῖς ἐπιτρέχει.

Περὶ φρύνης.

Φρύνην δέ τις κράτιστε τὸ ζῶον βλέπων,
Κἂν ἡ φύσις γ᾽ ἔγραψεν αὐτὸν ὡς ῥόδον,
Καθάπερ ἀλγῶν ὠχριᾷ πλεῖν ἰκτέρου.
Χαραδριῷ δὲ τῷ χαλινῷ προσβλέπων,
Αὖθις νεουργεῖ τοῦ προσώπου τὴν θέαν.
Παρατρίβεται γὰρ τῆς βαφῆς ἡ πυκνότης,
Ὡς τοῦ νόθου φθίνοντος ἠρέμα κρόκου.
Ὄντοιν δυοῖν δὲ τῇ φρύνῃ τοῖν ἡπάτοιν,
Τὸ μέν, φθορὰν ἤνεγκε τοῖς γεγευμένοις,
Αὐτοῖς ξένον δὲ φάρμακον τὸ δ᾽ εὑρέθη.

Περὶ λέοντος.

Θηρῶν δὲ βασιλεὺς ὁ θρασὺς ἄναξ λέων,

Quam grauius oppugnare vespertilio
Solet, quod intus oua seminis gerunt,
Nocente pennarum trucidans verbere.
Sed platanus arcet appropinquantis minas,
Torpore collisum retundens impetum.
In nidum aquila aetite congesto, suis
Omnes propulsat noxias a liberis,
Sicut apii comis hirundo salubribus.
Quod si qua collo grauida lapidem illum gerat,
Vitam sibi lucratur, atque fœtui.
Aquis necatam, cinere si consperseris
Muscam, reductam Tartari voragine
Ad pabulum redire facies, ignibus
Hanc solis vbi calefaciendo foueris.

xxx. *De Rubeta.*

Quod si rubetam, Rex, suo quis acrius
Aspectet obtutu, venustatis decus,
Colore mutat pallido plus ictero.
Charadrium sed irretortis vultibus
Mox intuens, ad pristinum redit decus,
Pallore desinente tincturæ, velut
Adulterini deperit croci rubor.
Gemino rubeta cum iecore sit prædita,
Horum comestum mox neci dat alterum,
Affert salutem huic repugnans alterum.

xxxi. *De Leone.*

Regi ferarum, belluarum traditum

Regnum leoni, o Imperator, arguit
Pectusque, genuaque, tibiarumque statio,
Et vultus, & pilus, cataphractariumque
Os, cumque latere firmitas coxendicis,
Spissique nerui, atque vnguium arma, & dignitas
Gressus, simulque saltus, ac cursus celer.
Non vertebrarum iungitur compagibus
Ceruix, tenus crurum osse producta solido:
Simulque tracta, saltuum conamina
Iuuat. feris quoties superbus insilit.
Nec fistularum more concauum os gerit.
Deglutit autem deuorans totum hinnulum:
Barathrum macelli, potioni temperans:
Iraque feruet, cum premunt ieiunia.
Quæ carne postquam copiosa depulit,
Mansuetiorem se exhibet præsentibus.
Quod si grauem annis occupat pænuria,
Non amplius feris sequendis strenuus,
Caulas oberrat, & famescens pascua.

XXXII. *De Leæna.*

Vtero leæna quinquies enititur,
Quinosque primum, quattuor deinde catulos:
Ternisque posthac, inde binis fœtibus
Augetur; at quintum vnico solummodo.
Sextumque natura inchoante leunculum,
Egressui fœtus repagulum obditur.
Duobus a partu creatos mensibus
Ire videas, catulis canum simillimos

Cæcisque

Ὠι τὴν τε φύσεως μαρτυρεῖ μοναρχίαν,
Καὶ στέρνα, καὶ γόνατα, καὶ σφυρῶν βάσεις,
Καὶ βλέμμα, καὶ θρὶξ, καὶ κατάφρακτον στόμα,
Ῥώμη τε πλευρῶν, καὶ βεβηκὸς ἰσχίον,
Καὶ νεῦρα πυκνὰ, καὶ ποδῶν μέγας ὄνυξ,
Καὶ βῆμα, καὶ σκίρτημα, καὶ δρόμου τάχος.
Αὐχὴν παγεὶς δέ τ' ἐξ ἀνάρθρων ὀστέων,
Πρὸς τὰς ἀγωγὰς τῶν σκελῶν οὐ κάμπτεται.
Συνέλκεται γὰρ τῇ στροφῇ τῶν ἁλμάτων,
Θηρῶν ὅταν κατὰ γαυρῶν ἐπιτρέχει.
Καὶ κοῖλον ὅσον οὐκ ἔχει τὸ θηρίον.
Ῥοφεῖ δὲ νεβρὸν δυσχερῶς ὅλον βρύχον·
Ἀδδηφάγον γάρ ἐστι, καὶ ἧττον πίνοι·
Καὶ θυμοειδὲς, εἰ λιμός ποτε θλίβοι.
Ἔθος δὲ μικροῦ τοῖς παροῦσιν εὑρέθη,
Τροφῆς κορεσθεὶς δαψιλοῦς ὁ γυννάδας.
Ὅταν δὲ γηρᾷ, καὶ τροφῆς χρείαν ἔχοι,
Ἐπεὶ τὸ θαρρεῖν εἰς τὸ θηρᾶν οὐκ ἔχει,
Φοιτᾷ πρὸς ἀγροὺς, καὶ νομεῦς ἐναυλίοις.

Περὶ λεαίνης.

Λέαινα δὲ, κράτιστε, πεντάκις κύει.
Καὶ πέντε μὲν τὸ πρῶτον, εἶτα δὶς δύο,
Καὶ τρεῖς ἐφεξῆς, τῷ τετάρτῳ δ' αὖ δύο.
Καὶ σκύμνον ἁπλοῦν εἰς τὸ πέμπτον ἐξάγει.
Εἶτα τίθεται κλεὶς τῆς γονῆς ταῖς ἐξόδοις.
Τῆς γε φύσεως τὸν ἕκτον εἰργούσης τόκον.
Δυοῖν δὲ μηνοῖν τὰ βρέφη περιέρχεται,
Σκύλαξι τυφλοῖς ἐμφερῆ καὶ μετρίως.

Καὶ λευκὸν ἐμπίπλουσα μαστεύει γάλα·
Δυοῖν δὲ μηνῶν, καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει,
Τότε τ' ἰσχὺν, ἀρετήν τε φυσικὴν προδεικνύει.

Περὶ νάρκης καὶ ἑτέρων τινῶν, περί τε τῶν λεόντων ἔτι πλείω.

Ναρκᾷ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἣν ψύχος τ' ἀπῇ,
Νάρκην τὴν ἰχθὺν εἴπερ εἰς χεῖρας λάβοι.
Καὶ πήγνυται ναῦς ἐντυχοῦσα ναυκράτῃ·
Καὶ ῥοῦς θαλασσῶν, ἀλκυὼν εἴπερ τέκοι.
Ἵππον ταχὺν δὲ τ' ἴχνος ἀμβλυνεῖ λύκου,
Καὶ δὴ φρονοῦ ὀξὺν τὸ σφυρὸν τούτου στρέφει.
Σκίλλης δὲ φύλλοις αὐθυποκλάζει λύκος.
Λέων δὲ χαυνοῖ τοῦ δρόμου τὸν σύντονον,
Ὢ θαῦμα καινὸν, ταῖς πετήλοις τοῦ πρίνου.
Ζώων δὲ πᾶν πόρρωθεν ἐκφοβῶν γένος,
Αὐτὸς τὸ πῦρ δέδοικεν ὡς φύσει ζέων.
Κλοπῆς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ἐλευθέρας,
Ὥστε κατ' ἀγωγὰς εὐτυχεῖν ἀποκρύφους.
Προέρχεται γὰρ ἐξαμείβων τὰς τρίβους,
Ὑπὸ τροχιαῖσι καὶ στροφαῖς πεφυρμέναις,
Ἀσαφεῖς τε ποιῶν τῶν ποδῶν τὰς ἐμφάσεις,
Κέρκου σπαραγμοῖς ἐκ τριχῶν ἐσταλμένης,
Ἣν οἶδε κινεῖν οὐ πρὸ τῆς μάχης μόνον,
Τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς παροξύνων.
Ἐκ τῶν γε κατὰ βούλησιν ἐν χρῷ μαστίγων,
Τοῦτ' ἐστὶ καινότατον δὲ τ' Αὐσονοκράτωρ,
Εἰ καί τις αὐτὸν ὕπνος ἐκ πόνου λάβοι·
Βασιλεὺς ἐὼν γὰρ εὑρεθεὶς θηροκράτωρ,

Καὶ

Cæcisque, paruulisque, & indagare lac.
Mensesque currunt post duos, & ambulant,
Virtutis edito specimine & roboris.

XXXIII. De Torpedine & aliis quibusdam, itemque de Leonibus plura.

Vt frigus absit, frigoris torpet gelu,
Torpedinem quicunque contrectauerit.
Sistit carinæ, remora adhærens, impetum,
Maris furorem nidulans & halcyon.
Stupet lupi vestigium calcans equus,
Fugamque currus reprimit velox suam.
Ad folia scillæ fert retro passum lupus.
Cursumque suspendit leo, (mirabile)
Iligneas si palpitet planta comas.
Quique eminus pauore territat feras,
Ignem pauescit ipse, natura flagrans.
Verum tuetur a dolis venantium
Vestigiorum ambagibus leunculos.
Modo namque procedens, modo retro commeans,
Innoluit incertis vias anfractibus,
Oblitteratque prouidus vestigia
Caudæ pilosæ per solum vertumine,
Quam non modo ante prœlium scit callide
Vibrare, semet verbere huius excitans.
Ex arbitrariis flagellorum ictibus
Hoc maxime est, regnator Ausonum, nouum,
Lassus sopore quod iacens hanc ventilat,
Quo scilicet, qui belluarum rector est,

Sopore se non obrui victum arguat.
Post carne quam sedauit affatim famem
Venationibus ferarum prodigis,
Exanguium quod relliquum est cadauerum,
Graueolentis afflat halitus spiramine,
Vicemque præstat spiritus custodiæ,
Munimine graueolentiæ mirabili,
Quod arcet impetum vel audacis ferę.
Egressus ad venationem denuo,
Cocto priore tanquam ad ignem ferculo,
Si cedat ex sententia felix labor,
Quod pridie cepit, superbe despicit.
Nam quis lubens quod putidum est comederit?
Sin fallat ipsum spes, reliquias rellegens,
Mensæ relictæ ferculum depascitur.
Sed querquera illi febris ossa concutit,
Cum sanus æuum cæteroquin transigat.
Namque illius nisi impetus audaciæ
Frigus perurens, paulullum retunderet,
Nos anxius maneret exitii metus.
Et omnis illum carnis oblectat cibus,
At omnium beat cameli maxime.

XXXIV. De Cane Indico.

Inter canes est Indicus fortissimus,
Qui nec leonem pertimescit cominus,
Sed opperitur hostis insolentiam
Interritus stans mole sua, ac rugitibus
Eius relatrans, instat instanti ferox:

Καὶ τῷ καθεύδειν ὑπερόπτης γίγνεται.
Θηρῶν τε καὶ πάντων τῶν κρεῶν τῶν προσφάτων,
Ὅταν κορεσθῇ τῆς τροφῆς τῆς ἀφθόνου,
Ἐᾷ τὰ λοιπὰ νεκρικῶς ἐψυγμένα.
Καὶ πεινῇ δεινὸν ἐγχανὼν τοῖς λειψάνοις,
Καὶ γίνεται τὸ πνεῦμα δὴ φυλακὴ ξένη.
Δυσωδίας γὰρ χάρακας ἱδρυσαμένη,
Τηρεῖ τότ᾽ αὐτά, καὶ θρασὺς θὴρ ἐγγίσῃ.
Λέων γε μὴν ἔξεισιν εἰς θήραν πάλιν,
Οἷόν περ εἰς πῦρ τῆς τροφῆς πεπεμμένης·
Κἂν βρώμαλος μὲν ἐξ εὐερμίας τύχῃ,
Τὸ χθὲς περιληφθὲν εὐγλυφῶς διαπλύει.
Τὸ γάρ τ᾽ ὀδωδὸς, οὐχ ἑκὼν αὖ τις φάγοι.
Εἰ δ᾽ οὔ, κατ᾽ αὐτῶν εὐδρομεῖ τῶν λειψάνων,
Καὶ τὴν πάλαι τράπεζαν εὑρὼν ἐσθίει.
Πιέζεται δὲ τῷ τεταρταίῳ τρόμῳ,
Νόσων δὲ ὑγιὴς εὑρεθεὶς εἰς τὸν βίον.
Εἰ μὴ γὰρ ἡ φλέγμουσα μικροῦ ψυχρότης.
Ἐπεῖχεν αὐτοῦ τὴν φορὰν καὶ τὸ θράσος,
Ὕπουλος αὖ ὄλεθρος ἡμᾶς ἐσβέσει.
Καὶ πᾶν μὲν αὐτὸν δὲ παγὲν τέρπει κρέας,
Εἰ δ᾽ ἐσθίει κάμηλον, εὖγε τῆς τύχης.

Περὶ κυνὸς Ἰνδικοῦ.

Παντὸς κυνὸς μέγιστος, Ἰνδὸς πᾶς κύων.
Ὃς οὐδὲ τὸν λέοντα προσιόντα τρέμει,
Ἀνθίσταται δὲ, καὶ σφριγᾷ πρὸς τὴν μάχην,
Καὶ τοῖς βρυχηθμοῖς αἰθυλακτεῖ σωτίμως,
Ἐγκείμενον δὲ καρτερεῖ τὸν αὐθάδη.

Καὶ δάκνεται μὲν, ἀντιδάκνει δὲ πλέον.
Τέλος δὲ τοῦ τείνοντος αὐτὸν δεσπότας,
Κατὰ γῆς τε ῥίπτει, καὶ σπαράττει, καὶ θλίβει.
Αὖθις δ' ἐπελθὼν κατακόψῃ τὸ σκέλος
Τῷ τὸν μέγαν ἄγχοντι, καὶ πρὶν γιννάδαν,
Μόλις ὁ κύων νεκρὸς ἀπαυνήσει τὸ σῶμα.

Περὶ μαντιχώρου.

Ὁ μαντιχώρας θὴρ ἐν Ἰνδοῖς εὑρέθη,
Δασύς τ', ἐρυθρός τ', εἶδος ἀνθρώπου φέρων,
Ὄμματα δὲ πυρσοῖς ἐμφερῆ γλαυκοχρόοις,
Ὀφρῦς δὲ θ' ἱκανὰς ἐκφοβεῖν καὶ μακρόθεν,
Ὦτα στεγανὰ, καὶ προμήκη μετρίως,
Καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ψιλὰ πρὸς τὰς βάσεις,
Ὀδόντας ὀξεῖς, δυσθεώρητον στόμα.
Τὰ δ' ἀλλ' ὅδε σαφῶς ἐντελὴς ὁ θὴρ λέων·
Μόνην γε μὴν ἔγκεντρον οὐρὰν ἐκφύων,
Ἐκηβόλος μέν ἐστι τοξότης φύσει,
Ποιεῖ δὲ νεκροὺς τῆς βολαῖς τοὺς ὁπλίτας,
Οἳ τοῦτον ὁρμαῖς ἐλλοχῶσιν ἀρχέταις.
Καὖθις γ' ἁπάντων εὑρεθῇ κατὰ στόμα,
Γοργῶς ἀνακλῶν τῶν βελῶν τὴν ἐργάτιν,
Ὠθεῖ κατ' αὐτοὺς καὶ προβαίνει συντόνως.
Κινούμενον γὰρ οὖν, ὑπαναφύει πάλιν
Καινοὺς ὀϊστοὺς καὶ τομοὺς τὸ θηρίον,
Καὶ τῶν διωκτῶν ἐν βραχεῖ κατισχύει.
Ὄντων δὲ πολλῶν τῶν παρ' Ἰνδοῖς θηρίων,
Καὶ πρὸς τὸ φαγεῖν ἀκρατῶν, καὶ δυσμάχων,
Ἀνθρωποφάγος ὅδ' οὗτος ἐκλήθη μόνος.

Osque imprimentem dente stringit acrius,
Donec prehensum funditus sternat solo,
Morsuque diuellat, & inhærens strangulet.
Quod si quis accurrens, ei truncet pedem,
Hostis prementi dentibus superbiam,
Vix ore fixo mortuus remiserit.

xxxv. De Manticbora.

Est Manticharas cognita Indis bellua,
Villosa, rubra, atque hominis os præ se ferens,
Facesque luminum colore cæsio,
Superciliaque idonea ad formidinem
Ciendam, & aures hispidas, nec admodum
Longas, rotundas, & basin versus glabras.
Dentes acutos, osque visu tetricum:
Refert leonem relliquo sed corpore,
Præter quod est armata cauda spiculis,
Quas ceu sagittas ipsa mittit eminus:
Ictuque perdit milites his obuios,
Qui persequentes impetunt hanc arctius.
Quod si quis aduersę manus huic conferat,
Caudam reflectens spiculis intus grauem,
Incessit hostem cominus telis petens.
Nam dum mouetur, rursus vnâ procreat
Nouas sagittas spiculorum bestia,
Queis insequentum præualet mox viribus.
At impotentes cum vorando, nec manu
Dociles domari, plurimæ Indis sint feræ,
Homines vorando sola nomen hæc tulit.

Cuius

Cuius tenella nactus Indus pignora,
Elidit ad prærupta caudas rupium,
Vt procreandis illa inepta spiculis,
Tactuque reddat molliens innoxia.

XXXVI. De Monocerote.

Est Vnicornis Indiæ fera cognita,
Horrenda visu, calcium quibus ferit
Armis timenda: sed ore si quem proruens
Momorderit, vix Pæonis solers manus,
Præsens leuarit vulneris periculum.
Hæc insolenter verticis motans iubam,
Longumque noxiumque cornu porrigit,
Quod frontis enatum sub ipso tubere,
Non est cauum, nec more cornuum leue,
Nec compari vndiquaque constat germine,
Limaque ferri visitur mordacius,
Gyris in orbem conuolutum iugibus,
Acutius mucrone teli peruio,
Reciprocis vt non recuruum flexibus.
Ad vsque florem quod iuuentutis nigrum est,
Colore cum sit ipse fuluo præditus,
Caudaque aprum, rictu leonem præferat.
Idoneosque cursibus, licet rudes,
Gestat pedes, amatque solitudines,
Saltusque solus peruagatur deuios,
Et bestiarum cęterarum erga genus
Comem gerit se, ceu gregi assuetus canis.
At non item cognationem amat suam,

Sed

Ἰνδὸς λαβὼν δὲ τὸ βρέφος τοῦ θηρίου,
Λίθοις διαθλᾷ τὰ πρὸς ἄκρον ἰσχίον.
Ὡς αὖ ἀφυὲς δὴ πρὸς τὰ κέντρα δεικνύων,
Ποιεῖ τιθασὸν ἐξ ἀφῆς ἀκινδύνου.

Περὶ Μονοκέρωτος.

Ὁ μονόκερως δὲ θὴρ παρ' Ἰνδοῖς εὑρέθη.
Δεινὸς μὲν ὅδ' ἰδεῖν, εἰ δὲ λὰξ ἐπεισπέσοι,
Βαρὺς μαχητής. εἰ δὲ κύψας ἐνδάκοι,
Μόλις εὐφυὴς ἰατρικῆς χειρουργία,
Πείσει παρελθεῖν τὴν φθορὰν τοῦ κινδύνου.
Σοβῶν δὲ πυκνὰ τὸν κορυφαῖον λόφον,
Ὠθεῖ τὸ μακρὸν καὶ φθορᾶς πλῆρες κέρας.
Ὃ τῶν ἀκαλῶν ἐκπεφυκὸς ὀφρύων,
Οὐ κοῖλόν ἐστιν, οὐδὲ κοῦφον ὡς κέρας,
Οὐδ' ἀφ' ὁμαλοῦς γε τῆς φυῆς πεπηγμένον,
Μᾶλλον δὲ τραχὺ καὶ σιδηρέας ῥίνης,
Ὡς εἰς ἑλιγμοὺς πρὸς φυεὶς κεκλωσμένον.
Ὀξύτερον αὐτὸ καὶ τεθηγμένου βέλους,
Ὡς μὴ κεκυφὸς εἰς ῥοπὰς παλιντρόπους.
Μέλαν δὲ πᾶν ἐκεῖνο τῆς ἀκμῆς δίχα.
Ξανθὴν γε μὴν κράτιστε τὴν λάχνην φέρει,
Οὐρὰν συὸς δὲ, καὶ λεόντειον στόμα,
Καὶ θεῖν μὲν ὀξεῖς, ἀλλ' ἀνάρθρους τοὺς πόδας.
Ἀσπάζεται δὲ τοὺς ἀπανθρώπους τόπους,
Καὶ ζῇ παροικῶν καὶ πλανώμενος μόνος.
Καὶ πρὸς μὲν ἀλλόφυλα θηρίων γένη,
Ὁ θὴρ προσηνὴς, ὡς ἐθὰς ποίμνης σκύλαξ.
Τὸ συγγενὲς δὲ, καὶ κατὰ φύσιν φίλον,

Ἐναντίον μάλιστα καὶ δύσνουν κρίνει.
Πραΰνεται δὲ παρὰ τῶν θήλων μόνον,
Οἴστρου χαλινοῖς ἐκδαμάζων τὸν τῦφον,
Ἕως τὸ ῥεῦσον τῆς γονῆς ἀφυβρίσῃ.
Τοῖς κτήνεσιν δὲ πᾶσι τοῖς κερασφόροις,
Ἐγκάστριος ἔνεστ' ἀκριβῶς ἡ θερμότης,
Ἡ τὰς τοῦ ἐγκέφαλον ἐπαρδούσας φλέβας
Χαυνοῦσα ποιεῖ συστολῆς ἐλευθέρας.
Κἀκεῖ τι λεπτὸν ἐμπεφυκὸς ὀστέον,
Τὰς πρὸς ἀναγωγὰς τῆς τροφῆς προσλαμβάνει.
Κινούμενον δὲ τῇ ῥύμῃ τοῦ πνεύματος,
Τότε τῆς χλιδῆς τὸ γόνιμον ἐκρεῖ τῶν πόρων,
Ἐν οἷς τῶν κροτάφων τὸ μανὸν ὀστέον,
Τὰς ἐξαγωγὰς ὀργανοῖ τῶν ἰκμάδων,
Τοῦ συνεχέος πηγνύντος αὐτὰς ἀέρος.
Τὸ τοίνυν ἁπαλὸν καὶ νεώτερον κέρας
Ὠθεῖ τὸ πρότερον, ἐκδραμεῖν ἠπειγμένον,
Καὶ τοῦτο πάλιν ἄλλο κατόπιν ἐπιτρέχον.
Οὐ γὰρ δυνατὸν ἐς ἀτρεμεῖν τὰς ἰκμάδας
Πηγνυμένας ἔσωθεν εἰς χαύνους τόπους.

Περὶ Ὀνάγρου καὶ τούτου κέρατος.

Ἰνδῶν σὺ βασιλεῦ, τῆς ἐμῆς φωνῆς συνὲς,
Καὶ δὸς καθαρὸν πρὸς εἰς ἀπόκρισιν λόγον,
Τί δή ποτ' ἐστὶν ὁ κρατὴρ ἐξ οὗ πίνεις;
Καὶ γὰρ διαυγὴς καὶ προμήκης εὑρέθη,
Καὶ τρεῖς ἔχει ζωστῆρας ὡς λίθου φλέβας,
Λευκόν τε, μέλανά τε, καὶ τὸ χρῶμα πορφυροῦν.
Ὄναγρος ἡμῖν ἐστὶ, φησί τις, μέγας·

Sed odit, infestissimamque iudicat.
Mansuescit autem comparis torum ambiens,
Frenis furoris edomans ferociam,
Dum feminis desæuiat lasciuia.
Et vniuersæ animantium propagini
Quæ cornua gerunt, venter impense calet:
Quo fit, rigantes vt cerebrum riuuli,
Non comprimant calore laxati vias.
Quod est os illic insitum tenerrimum,
Penum affluentis suscipit alimoniæ:
Cuius redundans pars, ciente spiritus
Commotione, profluit meatibus.
Quorum in cauernis temporum os rarissimum,
Humoribus iter pandit emanantibus,
Quos frigus indurat coarctans aeris.
Sic ergo cornu quod recens subnascitur,
Protrudit atque promouet prius editum,
Et hoc item quod pone succedens subit.
Namque humor intus acquiescere haud potest,
Spiraculorum laxitate profluens.

XXXVII. De Onagro & illius cornu.

Regnator Indorum, mihi aures commoda,
Verbisque responsum meis da liquidum:
Quid vult sibi, dic obsecro, crater tuus,
Ex quo bibis, præaltus, & pellucidus,
Ceu venulis, distinctus orbe triplici,
Albo, nigroque, atque æmulante purpuram?
Onager est hic arduus nobis, ais,

Qui relliqua quidem albus apparet cute,
Sed purpura tinctum gerit sursum caput:
Quod hoc mihi cornu dedit mirabile,
E palpebrarum prominens discrimine.
An vinolentię voluptas te capit,
Inquam: illud vlna longius nam conspicor?
An gloriam affectas nouo spectaculo?
Atqui medetur hoc meraci iniuriæ,
Opemque contra fert venena quælibet,
Morbísque sanat sontici tentamina.
Solidipedum autem solus, ô rex optime,
Talumque gestat, felle nec destituitur.
Sanator ille corniger mortalium;
Cuius caro non est idonea esui:
Cursuque fertur concito. quod si petat
Cornu, fugam instar alitis cape ocius:
Nam calcibus cornuque sternit proximos.

xxxviii. De Cynocephalis.

Mortalium noui genus cynocephalum,
Quod verba non edit, sed vlulatum crepat,
Ferturque quolibet pernicius cane,
Ferasque sectatur per agros, victitans
Ad solis ignem torrefactis carnibus.
Et pellium sese induit velamine,
Hominum molestum nemini, aut iniurium.
Sed & loquentes incolas intelligit;
Bouesque pascit, lacte perfrui vt queat.

xxxix. De

Ὃς τρίχα τε λευκὴν εἰς τὸ πᾶν δέρας φέρων,
Αὐτὴν ἐρυθρὰν τὴν γε κεφαλὴν δεικνύει,
Ἢ τοῦτ' μοι δίδωσι τὸ ξένον κέρας,
Ἐκκύπτον ἁπλοῦν τῆς λαβῆς τῶν ὀφρύων.
Ἆρ' οὖν μέθης (εἴρηκα) λαμβάνεις χάριν;
Ὁρῶ γὰρ αὐτὸ καὶ κατ' ὀρθὸν πῆχυν μέγα.
Ἢ φιλοτιμῇ, καὶ προπίνεις τὴν θέαν;
Καί μιν ἀναιρεῖ τὴν κακὴν, ἦ δ' ὃς, μέθην,
Ἰοῦ τε παντὸς ἀντιφάρμακον μένον,
Ἣν ἱερὰν καλοῦσι καθαιρεῖ νόσον.
Ἀστράγαλον αὖ δὲ καὶ χολῆς κύστιν φέρει,
Τῶν μωνύχων, βέλτιστ', τῶν ἄλλων μόνος,
Ὅ γε τὸ χαλλιωναῖον τὸ κεράτινον φύων,
Οὗ τὸ κρέας τ' ἄβρωτον ἐξ ἀηδίας,
Θεῖ τε μάλα γοργόν· εἰ δὲ κυρωθεῖν θέλοι,
Φεῦγε πτερωτὸν ἐκμιμούμενος τάχος.
Φονεὺς γάρ ἐστι καὶ παρέλθῃ λακτίσας.

Περὶ κυνοκεφάλων.

Οἶδα τι κυνόμορφον ἀνθρώπων γένος,
Ὃ φθέγγεται μὲν οὐδὲν, ἀλλ' ὠρύεται.
Παντὸς κυνὸς δέ τ' εὔδρομον μᾶλλον μένον,
Τὰς θήρας αἱρεῖ, καὶ σιτεῖται τὰ κρέα,
Ξανθέντα, καὶ φρυγέντα, φωσφόρου ζέσει.
Στολίζεται δὲ τὰς δορὰς τὰς ἐκ πόνων,
Καὶ ζῇ λυποῦν ἄνθρωπον ἁπλῶς οὐδένα.
Ἰνδῶν συνίησι τε φωνῆς ὀξέως,
Καὶ βοῦς, χάριν γάλακτος, ἠπίως νέμει.

Περὶ τινῶν ζωϋφίων Ἰνδικῶν ἐπιτηδείων πρὸς βαφήν.

Ἡ γῆ μὲν Ἰνδῶν, δένδρον εἰς ὄρος φύει·
Τὸ δ᾽ αὖ τρέφει κράτιστε, θηρίον πάλιν,
Τοῖς κανθάροις ἐοικὸς ἐκδοθὲν ἀκρίδων.
Ἠλέκτρινον γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ τρύφος,
Ἔχει δὲ λεπτοὺς καὶ προμήκεις τοὺς πόδας.
Καὶ τοῦτο ῥιπτῶν ὁ κναφεὺς ἐκ τῶν κλάδων,
Νιφάδεσι πυκναῖς εὐτελῶν ἀκοντίων,
Ἐπί τινος εὐθὺς μηχανῆς ἀποθλίβει.
Σὺ δὴ βλέπων θαύμαζε τὰς φοινικίδας,
Ἃς εἷλε χερσὶ τῆς βαφῆς ὁ τεχνίτης.
Ἡ τοῦ δ᾽ ἀποσφάξασα γὰρ θλίψει δρόσος,
Ἀνῆκεν αὐτοῖς εὐφυοῦς ῥόδου χρόαν.

Περὶ ὀνοκενταύρου.

Ἀνθρωπόμορφον εἶδον, Ἰνδέ, θηρίον.
Τί δήποτ᾽ ἐστὶ φράζε (φησὶ) τὴν πλάσιν·
Πολλῶν γὰρ ἡμεῖς εὐποροῦμεν ἀγρίων.
Πρόσωπον ἀνδρὸς εἶδον, Ἰνδέ, καὶ κόμην,
Καὶ στέρνα, καὶ τράχηλον ἄχρις ἰξύος,
Καὶ χεῖρας αὐτὰς ἀνδρικάς, καὶ δακτύλους,
Ἔπειτα μαζοὺς ὡς γυναικὸς ἠρμένους.
Ῥάχις δέ, καὶ πλευρά, λαπάραι, γαστήρ, πόδες
Καθαρὸν ὄνου τιν᾽ ὀργανοῦσι τὴν θέαν.
Ἔστ᾽ ὀξύτατον δέ, καὶ βαρύθυμον μένον.
Βάδην μὲν οὐ πρόεισιν, ὡς θὴρ δὲ τρέχει·
Κινεῖ τε γὰρ τὰς χεῖρας ὡς καὶ τοὺς πόδας,
Καθήμενον δὲ πεδισιᾷ μετὰ δρόμον.

XXXIX. De Indicis quibusdam animalculis idoneis ad tincturam.

In montibus fert Indiæ solum arborem,
Simillimum quæ cantharis gignit animal,
O Rex, locustarum satum propagine.
Manantium quod succino victu arborum
Gaudet, pedesque porrigit tenellulos,
Quod fullo deiectum arborum de frondibus
Leuium imbre iaculorum niuali, protinus
Artis sagacis exprimit solertia.
At tu videns mirare quæso purpuras,
Quas artifex fert rite tingendi catus.
Expressione namque destillans liquor,
Rosæ colorem illis amabilem refert.

XL. De Onocentauro.

Vidi, Inde, forma præditam hominis belluam,
Quid vult sibi hæc? doce, inquit ille, fabricam:
Hæc namque multas ora nutrit belluas.
Vidi os viri, barbamque confertam pilis,
Vidique collum, cumque pectore ilia,
Palmasque, palmarumque dactylos pares;
Deinde mammas feminæ ceu turgidas.
Dorsum, latusque, venter, abdomen, pedes,
Asinum exhibent spectantibus simillimum.
Acerrimum vero est, grauique pectoris
Acerbitate, nec gradatim inambulat,
Sed concito, instar belluæ, cursu ruit,
Manusque currens non secus ac pedes mouet.

Anhelat autem, a cursibus cum sederit.
Estque cineraceo colore præditum,
Captumque se fame enecat, pullus licet:
Quod seruitutis nesciat iugum pati.
Est hic, ait Indus, fera Onocentaurus mala.

xli. De Lupis.

Iuncto lupi cum flumen agmine transeunt,
Ne quando nantes fluctuum vis auferat,
Caudis tenentes mordicus se mutuo,
Tranant aquarum vortices liberrime.
Pasto lupus ieiunio, non iam lupus,
Balantium sed inter erit agnus greges.
Recondat aluo namque tunc haud quippiam,
Cum turget inflatus cibo præcordia,
Tumentque clausa faucium repagula.
At vbi breuis decoxerit pastum mora,
Ad pristinum lupus lupum reuertitur.
Collum, quod eius pendet ex humeris, breue est:
Hinc corpus inflectit, retro quando videt.
Valensque cursu, inuadit auersus bouem,
Quod cornuum ferale acumen horreat:
Morsuque ceruicem cruentans arduam,
Diuellit hostem dentibus, neci datum.
Acie oculorum præualens, luce fruitur,
Ceu noctua, atra noctis in caligine.
Expersque morbi, mortuus cadit tamen,
Herba comesta, nominant quam Lycoctonon.

xlii. De

Ἔστιν δὲ καὶ τε φρῶδες, Ἰνδὲ, τὴν χρόαν,
Θνήσκει δὲ ληφθὲν ἐκ λιμοῦ, καὶ ἢ βρέφος.
Τὸ δοῦλον γὰρ ἦμαρ, οὐ θέλει βλέπειν.
Ἐστὶν ὀνοκένταυρος, ὅστ᾽ αὐτὸς, ὡς λέγεις;
Ζῶον πονηρὸν, εἶπεν Ἰνδὸς πρὸς τάδε.

Περὶ λύκων.

Ὕδωρ διανέοντες μὲν ἀθρόοι λύκοι,
Μήπως τὸν ἐσμὸν ἡ ῥοὴ περιτρέποι,
Οὐρὰς τότ᾽ ἐνδακόντες ἀλλήλων μόνον,
Πρὸς τοὺς ἰλίγγους διαδρομοῦσι τῶν πόρων.
Λύκος φαγὼν δὲ, καὶ κορεσθεὶς, οὐ λύκος,
Ἀλλ᾽ ἀμνὸς αὖ φαίνοιτο ποιμνίων μέσον.
Οὐ γὰρ δύναιτό γ᾽ ὁ φθορεὺς ἐπεσθίειν,
Ἀλλ᾽ ἐστὶν οἰδῶν τῇ τροφῇ τὴν γαστέρα,
Καὶ τὴν ὑπογλωττίδα τῶν παρισθμίων.
Καὶ τοῦ κόρου πεφθέντος ἐν βραχεῖ χρόνῳ,
Ὁ θὴρ πάλιν δείκνυσι τὸν πρῶτον λύκον.
Βραχὺν δὲ τὸν τράχηλον ἐκ νώτων φέρων,
Ἐπιστρέφει τὸ σῶμα, καὶ βάδην τρέχει.
Ἰδών τε ταῦρον ἐξελίττει τὸν δρόμον·
Τὰς γὰρ ἀκωκὰς τῶν κεράτων οὐ στέγει·
Καὶ τοῦ γε δειρῆς τὸν τοσοῦτον δ᾽ ἐπάσους,
Διασπαρακτὸν ἐκλυθέντα δεικνύει.
Ὁρᾷ δὲ μακρὰν, ὀξυδερκὴς ὢν φύσει,
Καὶ γλαὺξ ἀτεχνῶς ὑπό γε νύκτα καὶ σκότος.
Θνήσκει δὲ γοργῶς, μηδὲ συμβάσης νόσου,
Φαγὼν πόαν, κράτιστε, τὴν λυκοκτόνον.

Περὶ τῆς ἄρκτου.

Ἄσημον ἄρκτος ἀποτεκοῦσα κρέας,
Σοφῶς διαρθροῖ, καὶ τυποῖ, καὶ φαιδρύνει,
Καὶ δημιουργεῖ πλαστικῶς τοῦτο βρέφος.
Ἀεὶ ὃν τιθεῖσα τῆ μαλθακῆς γλώττης πόνῳ,
Λασίοισι καὶ θάλψασα μηροῖς τὸν τόκον,
Ἐνῆκε θήλην μητρικὴν τῷ φιλτάτῳ.

Περὶ ὑαίνης χερσαίας τε καὶ θαλασσίας.

Ἄρρην μὲν ἦν ὕαινα τὸ χθές που χρόνον,
Θῆλυς δὲ τὸ νῦν, δρᾷ τε, καὶ πάσχει πάλιν,
Οὐκ οἶδε μητροπάτωρ ὅπως τε γίνεται,
Κύουσα καὶ σπείρουσα τὴν διφυΐαν.
Ἐὰν δέ τ' ἐντύχῃ τινὶ καθεύδοντί που,
Ἐν ἡσύχῳ περιῆλθε πελμάτων βάσει,
Καὶ τὴν ἑαυτῆς ἐντινάσσει δεξιὰν,
Καθῆκεν εἰς τὴν ῥῖνα τοῦ κοιμωμένου·
Κάρου γὰρ εἶναι φασὶν αὐτὴν ἐργάτιν·
Πρὸς τοῦδ' ὀρύξασα κεφαλῇ τε πυθμένα,
Προὔθηκε τὴν φάρυγγα γυμνὴν ὑπτίαν.
Ἧι τῆς φονώσης αὐτίκ' ἐμφύσης μάλα
Ὁ παῦλαν αἰτῶν, δυστυχῶς ἀπεπνίγη.
Πάλιν καθεύδοντος δέ τ' εἴπου τις θίγοι,
Τῇ τῆς θαλαττίας πτέρυγι τῇ δεξιᾷ,
Ἄρρητον εὐθὺς ἐμβαλεῖ τούτῳ φρίκην,
Καὶ δεῖμα πολλῶν, Αὐσονάρχα, φασμάτων.
Ὕαινα δὲ τήκουσα τὰς κύνας δόλῳ,
Θηρατικῶν τόθ' ἐπίσταται σαρκίων.
Οὔσης γὰρ αὐγῆς δαψιλοῦς ἐν ἑσπέρᾳ,

xlII. De Vrsa.

Rudem edit Vrsa nixibus carunculam,
At format artis expolitque industria,
Informis artus affabre carunculæ,
Linguaque lambens hanc glabram sensim facit:
Post hispidi fouens sinus cubilibus,
Carissimo materna prębet vbera.

xlIII. De Hyæna & terrestri & marina.

Hyæna quæ mas pridie videnda erat,
Nunc femina est, initque initurque inuicem,
Maternus vtque fiat auus haud dixerit,
Aluo ferens, ferensque fœtum mutuo.
Si forte quenquam dormientem offenderit,
Pede strepitum non excitante subuolat,
Suamque porrigens dolose dexteram,
Somno iacentis admouet eam naribus,
Soporis auctorem, quod aiunt, maxime.
Hinc eruto, quod subtus est caput, solo,
Deponit hoc, nudo & supino gutture,
Inque illud incumbens feris complexibus,
Somnos trahentem strangulat miserrime.
Quod si marinæ quispiam hyænæ pinnula
Dextra, sopore tangat oppressum, grauem
Statim rigorem huic iniicit, cum somniis,
Quæ terreant dira iacentem imagine.
Astutia canes hyęna irretiens,
Mox pascit horum carnibus ieiunia.
Fulgente namque Cynthia sub vesperam,

Vmbra sui illos corporis ferit, retro
Lumen tegens vestigiorum callide,
Mutosque reddens percitos formidine,
Instar veneficæ increpantis carmine,
Occidit incautos doli crudeliter.

xliv. De Thoe.

At quæ pudoris eruditus dogmata,
Hominem veretur Thos, hominem si viderit?
Quæ iura fœderationis mutuæ
Colens, opem fert impiger nobis suam,
Hostilis in nos irruat si bellua?

xlv. De Aetnæo pisce.

Quo castitatem doctus, ô Rex, arbitro
Ætnæus externos fugit piscis toros,
Vt nec semel quis deprehenderit vagas
Hunc haurientem flammulas præcordiis?

xlvi. De Boue.

Iuuenca cunctos apta ad vsus, sarcinas
Gestat, labores & colonorum adiuuat,
Suoque mensas lacte pascit affatim,
Suoque tandem gignit apes cadauere.

xlvii. De Capra.

Spirare capram fertur auribus cauis,
Nec narium dolere clausis ostiis.

xlviii. De pelle Ouis a Lupo laceratæ, & lapide quem canis morsu impetijt.

Ne pastor illo, ne induaris tegmine,
Exuta quod dat ouiculæ pellis, lupus

Παρῆκεν αὐταῖς τὴν σκιὰν τοῦ σώματος,
Τὸ κατόπιν κρύψασα τοῦ δρόμου σέλας,
Καὶ κατασιγάσασα τὰς τρισαθλίας,
Ὡς φαρμακὶς εὔτεχνος ἐξ ἐπασμάτων,
Ἀνεῖλε πικρῶς ἀγνοούσας τὸν δόλον.

Περὶ θωός.

Ποίους δὲ καλῶς ἐκμαθὼν αἰδοῦς νόμους,
Αἰσχύνεται θὼς, εἰ τὸν ἄνθρωπον βλέπει;
Ποίαν δὲ τηρῶν τακτικὴν ὁμαιχμίαν,
Ἄληκτος ἥκει συμμαχῶν ἡμῖν φίλος;
Ἐὰν ἄρα τὶς θὴρ δυσμενὴς ἐπιτρέχοι.

Περὶ Αἰτναίου ἰχθύος.

Πόθεν δὲ, βασιλεῦ, σωφρονεῖν πεπεισμένος,
Ἀλλοτρίους πέφευγεν αἰτναῖος γάμους;
Ὡς μηδὲ ἅπαξ ἔλεγχος εὑρέθη ζέων,
Τῆς τῶν κατ᾽ ἄλλων ἐν φθοραῖς ἀγρυπνίας.

Περὶ βοός.

Πάγγεησον ἡ βοῦς, καὶ κομίζει φορτία,
Καὶ τοὺς γεωργοὺς ὠφελεῖ πρὸς τοὺς πόνους,
Ἡδὲ γάλα ποιεῖ, καὶ τραπέζας ἀρτύει,
Μετὰ δὲ τελευτὴν καὶ μελίττας ἐξάγει.

Περὶ αἰγός.

Τὴν αἶγα φασὶν ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν ὤτων πνέειν,
Ἀλγοῦσαν οὐδὲν τῆς ῥινὸς πεφραγμένης.

Περὶ δορᾶς οἷος λυκοσπάδος, καὶ λίθου κυνοδήκτου.

Χιτῶνα δὲ λαβὼν ἐκ δορᾶς λυκοσπάδος,
Οἷός σε, προβατεῦ, μηδαμῶς ἐπενδύσῃς.

Ποιεῖ

Ποιεῖ γὰρ ἀσθὺς, κνησμονὴν τε καὶ φρίκην,
Παλμοὺς ἀτερπεῖς ἐμβαλὼν τῇ καρδίᾳ.
Οἴνῳ δὲ κυνόδηκτόν τις ἐγκρύψας λίθον,
Στάσιν πονηρὰν ἐξεγείρει τοῖς φίλοις.

Περὶ ταράνδου.

Ζῶον τὶ καὶ τάρανδος ἐν Σκύθαις μέγα.
Ταύρῳ γὰρ ἄν τις ἐμφερῆ τοῦτον κρίνοι,
Τὸν ὄγκον ἀθρῶν τῶν μελῶν, καὶ τὸν δρόμον.
Κλέπτων δὲ τὴν αἴσθησιν ὡς χαμαιλέων,
Εἰς χρῶμα ποικίλον ἰδίας τρίχας τρέπει.
Τὸν ἄστατον γὰρ καὶ παλίμβολον βίον,
Καὶ τῶν πονηρῶν ζωγραφεῖ τὰς ἐμφάσεις.
Οἵτε παρακερδαίνουσι τοὺς ἀπληστέρους,
Πλανῶντες εἰκῆ, ταῖς τροπαῖς τῆς καρδίας.
Τούτου δὲ Βασιλεῦ, τὴν δορὰν θώραξ φέρων,
Ὑπῆρξε παντὸς στονώτερος βέλους.

Περὶ ζώων τινῶν καθ' ὕπνον βλεπόντων.

Ω πῶς καθεύδει, καὶ δοκεῖ πάλιν βλέπειν,
Ὄφις τε καὶ πτὼξ, καὶ θυμοῦ πλήρης λέων;
Ἐπιπέταται γὰρ ἡ χλαμὺς τῶν ὀμμάτων
Ἄλλου τινὸς χιτῶνος ἁπαλωτέρου
Φρουροῦντος αὐτοῖς, ὡς διόπτρας, τὰς κόρας.

Περὶ πτωκῶν.

Πόθεν τὸν αὐτὸν οἱ ταχεῖς πτῶκες χρόνον,
Ἄλλους μὲν ὠδίνουσιν εἰς φῶς ἐκγόνους,
Ἄλλους δέ τε κατέχουσιν ὡς νωθεῖς ἔτι,
Πρὸς δευτέραν γέννησιν ὀργανουμένους;
Καὶ πρὶν δι' ἐπελθεῖν τὴν γονὴν τὴν ὑστέραν,

Ἄλλους

Quam dente ſtrinxit: illa nam pruriginem,
Cordiſque palpitationes excitat.
Quod ſi lapillum quem canis præmorderit,
Vino ingeras, mox concitabis prœlia.

xlix. De Tarando.

Eſt in Scythis Tarandus ingens bellua,
Proceritate quem boui dicas parem,
Si membra contempleris, & curſum notes.
Sed intuentes fallit vt Chamæleon,
In mille vertens ſe pilorum imagines,
Mutabilem vitæ ſtatum, & variabilem,
Ac improborum denotat verſutiam,
Qui nequiter pecunia emungunt probos,
Illuſione verſipellis pectoris.
Thorax paratus illius de tergore,
Haud ſpiculorum perforatur ictibus.

l. De Animalibus quibuſdam, quæ per ſomni quietem oculis cernunt.

Quî fit, ſimul ſomnoque fungi, & cernere,
Serpens quod apparet, lepusque & impiger
Leo? chlamydem illi luminum circumtegit
Hanc namque tunica mollior, cuſtodiens
Velut dioptras, quæ ſub his ſunt, pupulos.

li. De Leporibus.

At cur eodem cita cohors leporum tempore,
Alios quidem ſub ſolis edunt lumina,
Alios vt immaturum onus vtero tenent,
Promant ſecundis nixibus quos viſcere?
Et antequam concepta reddant ſemina,

Nouo

Nouo grauescit aluus aucta pondere.

LII. De Chamæleonte.

Chamæleon, o Rex, colorem mutat, &
Æquans lacertam propalam, pilis caret:
Et nunc videndus luteus, post visitur
Clarus, deinde liuidus, mox giluus est
Summe, ruberque rursus, & rursus niger,
Maculisque pictus capreæ instar cernitur,
Quandoque flauus vt leo videbitur.
Tot induens autem colorum imagines,
Referre nescit candidum solummodo.
Lignum ore forte continens, sic impetum
Eludit incumbentium sibi anguium.
Versans sub illo namque sese callide,
Eludit anguis inhiantis impetum:
Quod relliquam morsu licet pellem appetat,
Nil promouet, festuca si tegat caput,
Quod tegminis præstet vicem pellis tenor:
Nempe improborum audaciam nobis notat,
Vitæ magister ille non incallidus.

LIII. De Lacerto.

Si pallidum secans lacertum diuidas,
Vtrinque pars præsecta coalescit iterum.
Nec partium fugit oculos coniunctio,
Post mortuus quam pedibus ille arrepserit.

LIV. De Echino aquatili.

Nec non Echinum, separatis partibus,
Nutrit sinus quem litoris, si abieceris,

Ἄλλους πάλιν κύουσιν ἐξ ἄλλου σπορᾶς.

Περὶ χαμαιλέοντος.

Χαμαιλέων, κράτιστε, τὴν χρῶτα τρέπει.
Σαῦρος γὰρ ὢν ἄντικρυς οὐκ ἔχει τρίχας,
Καὶ νῦν μὲν ὠχρὸς, νῦν δὲ φαιὸς γίγνεται,
Εἶτα πελιδνὸς, εἶτα κιῤῥὸς εἰς βάθος.
Καὶ νῦν ἐρυθρὸς, καὶ παραυτίκα μέλας,
Καὶ στικτὸς ἂν γένοιτο δορκάδος δίκην.
Καὶ ξανθὸς ἂν φαίνοιτο ὅδε καθάπερ λέων.
Οὕτω δὲ σώματος τοῦδ᾽ ἀλλοιουμένου,
Τὸ λευκὸν ἠγνόησεν ἡ φύσις μόνον.
Στεῤῥὸν δὲ τῷ στόματι παρακατέχων ξύλον,
Ὄφεις λυπεῖ σφύζοντας αὐτὸν ἐσθίειν·
Καὶ γὰρ ἑαυτὸν εὐφυῶς ἐπιστρέφων,
Μάτην περιχαίνοντας αὐτοὺς δεικνύει.
Κἄν τις διωνηθεὶς τήν τε φορίνην ἐνδάκοι,
Οὐ τοῦτο δεινὸν τῷ τὸ κάρφος ἡρμένῳ·
Καὶ γὰρ στεγανὴν ἐνδιδύσκεται σκέπην,
Καὶ τῶν πονηρῶν ἐξελέγχει τὸ θράσος,
Τοῦ ζῴου σοφιστὴς εὐμαθὴς ὢν αὐτόθεν.

Περὶ σαύρου.

Σαῦρον τὸν ὠχρὸν, εἰ τεμὼν διασπάσῃς,
Ἁρμόζεται ζῶν ταῖς τομαῖς οὕτω πάλιν.
Εἰσὶν σαφῶς δὲ τῶν μερῶν αἱ συνθέσεις,
Τοῖς ποσὶν ὁ νεκρὸς ὅταν ἐφερπύσῃ.

Περὶ ἐχίνου ἐνύδρου.

Καί τις δι᾽ ἐχῖνον συντριβέντι σκορπίοις,
Ὃν εἶδεν ἀκτῆς εὐμενὴς κόλπος τρέφειν,

Τάχ' αὖθ' ἴδοι, κράτιστε, συντεθειμένον
Καὶ ζῶντα τὸν πρὶν δυστυχῶς τεθραυσμένον.
Ὅστ' εἰ πολὺς τὸ ῥεῖθρον ἐκμαίνοι κλύδων,
Εἰς τὰς ἀκάνθας ἐμβριθεῖς αἴρας λίθους,
Μήπως ὑπαχθεὶς ἐκκυλισθῇ τῇ ῥύμῃ,
Πρὸς τὸν μυκηθμὸν καρτερεῖ τῶν βρασμάτων.

Περὶ ἐχίνου χερσαίου καὶ λυγγουρίου.

Ἐχῖνος ἐκ γῆς οἶδ' ἀκάνθαισιν βρύων·
Καὶ ταῖσι πρασιαῖς ἐκκυλινδεῖται κρύφα·
Καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἐμπαρείρας ἰσχάδας,
Εἰς τοὺς ἑαυτοῦ φωλεοὺς θησαυρίσας,
Οὐκ ἔχει λιμοῦ συμφορὰν ὀλεθρίου.
Συστέλλεται δὲ, καὶ τὸ πᾶν σῶμα στρέφει,
Καὶ τῶν ἀκανθῶν τὰς λαβὰς ἀπευθύνει,
Ἐγγίσαι τὸν παρόντα θηρατὴν βλέπων.
Δοκεῖ δὲ νεκρὸς, τὴν πνοὴν ὑποπνίγων.
Εἴπου γε μὴν θέλοι τις αὐτὸν λαμβάνειν,
Εὐθὺς ἐνουρῶν τὴν δορὰν διαβρέχει.
Ἀνθίσταται χαλεπῇσι γὰρ νόσων βίαις,
Ἂν οὐ μολυνθῇ τῇ βροχῇ τῆς αἰσχύνης.

Οὖρον δὲ λυγγὸς ἐκτραχυνθὲν εἰς λίθον,
Στερρός τίς ἐστιν ἐγκοπεὺς πρὸς τοὺς λίθους·
Τῆς κύστεως δὲ τοὺς βαρεῖς ἄλλως λίθους,
Εἰς πῦρ κομισθὲν καὶ ποθὲν, διατρίβει.

Τοῦ γοῦν ἐχίνου τὴν σποδὸν κεκαυμένου,
Πίττῃ νεωστὶ συντεθεῖσαν εἰς χρίσιν,
Φύειν ἰατροὶ καὶ ψιλοῖς φασὶν τρίχας.
Οἴνῳ δὲ λευκῷ συγκραθεῖσαν εἰς πόσιν,

Ἀλγοῦσι

Coire cernes, Rex, nouo ſpectaculo,
Membriſque truncatum prius vita frui.
Hic fluctibus tumente ſæuis æquore,
Suis onus ſpinis lapillorum ſubit:
Neu forte prouoluatur vndæ incurſibus,
Se firmat ipſe ponderis geſtamine.

LV. De Erinaceo terreſtri & lyncurio.

Quod ſpiculis horrere ſe ſcit hericius,
Per culta voluitur vireta clanculum,
Spiniſque fixas auferens ficus, ſui
Mox in cubilis congerit cauernulas,
Ne dira ieiunum premat pænuria.
Se totus autem contrahit ritu pilæ,
Surſumque acumen dirigit ſpinarum atrox,
Venantium agmen ſi propinquum ſentiat,
Et ſpiritu videtur arcto mortuus.
Quod ſi quis ipſum tollere auſit, protinus
Humectat vrinæ cutem reſpergine,
Quam ſcit malignis eſſe morbis remedium,
Madore ſi non imbuatur lotii.
Cum lyncis vrina in lapillum induruit,
Cælum lapillis fit ſecandis commodum,
Graueſque veſicæ recocta calculos,
Et hauſta rite poculentis, conterit.
At torrefacti cinerem echini, ſi pice
Ad vnctionem temperet quis liquida,
Medici ferunt, glabris pilos producere:
Quem temperatum ſi bibas albo mero,

Renum dolori pharmaco hoc medeberis:
Quod epar incensum simul refrigerat,
Et phlegmones sedat tumorem feruidum.

lvi. De Hippocampi ventre.

Ventrem Hippocampi si quis assum sumserit,
Rabiem, canum quam morsus affert, auferet:
Sed hunc caue coctum mero deglutias.
Namque illico comestus aluum succutit
Singultibus, tussique cum tremoribus,
Conuulsioneque cordis, atque corporis.
Quin & cerebrum infestat inflammatio,
Obliuioque, & clamor, & sopor grauis,
Hebesque visus, sed flagrans incendio,
Et narium liquore fluxus turgido,
Sitisque siccis æstuans in ossibus.
At fluxione permanente pauculum,
Corpus subinde sternuens disrumpitur.

lvii. De Mure araneo.

Mus quem vocant araneum (mirabile)
Quas plaustra duxerunt abhorret orbitis.
Torpore namque hærescit ipsis incidens,
Isticque non raro morans extinguitur.
At impetitis illius morsu, orbitis
Qui tollitur puluis, salutis auctor est.
Nam vulneris nullo leuat negotio,
Inspersus illi, protinus molestiam.

lviii. De Crocodilo.

Crocodilus ouorum parit aceruum: sed his

Ἀλγοῦσι νεφροῖς δρεφθῆναι φάρμακον,
Ἧπαρ τὲ κάμνον ἐκ πυρᾶς ἀναψύχειν,
Καὶ φλεγμονῆς οἴδημα συστέλλειν ζέον.

Περὶ τῆ τοῦ ἱπποκάμπου γαστρός.

Λαβών τις ὀπτὴν ἱπποκάμπου γαστέρα,
Αὐτὴν κυνῶν ἀπ' εἰς φθαρεῖσαν ἐξάγει.
Οἴνῳ δὲ συζέσασαν ἐν ἀνεθίοις.
Κυνᾷ γὰρ εὐθὺς ἡ τροφὴ τὴν γαστέρα.
Καὶ γίνεται λύγξ, εἶτα βήξ, εἶτα τρόμος,
Εἶτα σπαραγμὸς καὶ μελῶν καὶ καρδίας·
Καὶ πρὸς τ' ἐγκέφαλον ἔτ' ὀργῶσα ζέσις,
Λήθη τε, καὶ μύκημα, καὶ βαρὺς καρός,
Καὶ βλέμμα νωθρόν, ἀλλὰ πῦρ σχεδὸν φέρον,
Ἀπ' ἐξ ὑγρῶν ῥινός τε παχυτέρων χύσις,
Καὶ δίψος ὡς φλὸξ ἐκπιέζον τὴν φύσιν.
Καὶ μετρίε δ' ἐν τοῖσδε ῥεύματος χρόνε,
Πταρμῷ τιναχθὲν πᾶν τὸ σῶμα ῥήγνυται.

Περὶ μυγαλῆς.

Ἡ μυγαλὴ δέδοικεν ἐκτόπῳ φύσει
Γραμμὰς ἁμαξῶν ἐκ τροχῶν εἰργασμένας·
Ναρκᾷ γὰρ αὐτῆς ἐμπεσοῦσα, καὶ τρέμει,
Βραδύνουσα δ' αὐτοῦ καὶ τελευτᾷ πολλάκις.
Καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῆς δυστυχῶς δεδηγμένους,
Ἐκεῖθεν ἀρθεὶς, ἐξιᾶται χοῦς μόνος·
Καὶ γὰρ τὸ λυποῦν εὐμαρῶς ὑπεξάγει,
Βραχὺς ἐπ' αὐτῆς τῆ τομῆς πεπασμένος.

Περὶ κροκοδείλε.

Ὠὸν μὲν σωρὸν ὁ κροκόδειλος μὲν κύει,

Μετὰ δέ γε τὴν ἔκλειψιν εὐθὺς τῶν τόκων,
Ἔγκεντρος ἐξέρπει τις αὐτῶν σκορπίος,
Ὑφ' οὗ πεσόντα πρὸς φθορὰν πεπληγμένος.

Περὶ δρακόντων Αἰθιοπικῶν, καὶ ἑτέρων διαφόρων θηρίων.

Δράκοντες Αἰθιόπων δέ τ', εἰ θηρᾶν δέοι,
Χαίνοντες ἀσθμαίνουσιν εἰς τὸν ἀέρα,
Καὶ τῶν πετεινῶν τὰς κρεμαστὰς ἀγέλας,
Ἴυγξι θερμῆς εἰσπνοῆς κηλουμένας,
Καὶ σωμένας ἄνωθεν εἰς γῆν ἀθρόας,
Ἐκ τῶν γνάθων ἕλκουσιν εἰς τὴν γαστέρα.
Θῆρας δὲ νυκτὸς ἐλλοχῶσι δυσμάχως,
Καὶ βοῦς πιθασοὺς, καὶ κριοὺς ἐξ αὐλίων,
Ὧδ' ἄμαχον ἰσχὺν εὐτυχοῦντες, ὦ ἄναξ.
Τῷ δόνακι τυφθεὶς ὁ θρασὺς ἅπαξ ὄφις,
Κεῖθ' οἷα θανατῶν· εἰ δὲ τύψῃς πολλάκις,
Ὀργᾷ τι καὶ σοῦ, καὶ περιβάλλει τὸ σῶμα,
Πρὸς ἀντιπαράταξιν τότ' ἠρεθισμένος.
Ὄφις δακὼν ἄνθρωπον, Αὐσονοκράτορ,
Αὖθις ὑπεισελθεῖν τοὺς μυχοὺς οὐκ ἰσχύει,
Τῆς γῆς ἄρ' ἀγαθὴν εἰσφερούσης τὴν δίκην.
Ἐᾷ γὰρ αὐτὸν ὡς φονευτὴν ἀγρότην,
Πικρῶς διαζῆν εἰς νομὰς ὑπαιθρίους.
Ὕστριξ δὲ τὰς ἄνωθεν ἐκπέμπει τρίχας,
Ἃς ἡ φύσις γ' ἔθηξε καὶ πρὸ τῆς μάχης.
Φρίξασα γὰρ τὰ νῶτα, βάλλει τοὺς πέλας,
Οἷον ἀπὸ νευρᾶς εὐτυχῶν τις τοξότης.
Τῆς ἀσπίδος τὸ δῆγμα, δῆγμ' ἐστὶ θανάτου.

Μή,

Poſt fœtuum perfecta quam eſt excluſio,
Prorepit armatus ſagitta ſcorpius:
A quo ictus ille concidit letaliter.

LIX. De Draconibus Æthiopicis, & aliis diuerſi generis beſtiis.

Dracones Æthiopum indigentes pabulo
Hiante captant ore flatus aeris,
Penniſque ſuſpenſos greges volantium,
Spirationis illecebris attrahunt,
Ducto ſuperne copioſo ad humum agmine,
Retrocito quos ſpiritu deglutiunt:
Noctuque beſtias feras irretiunt,
Boueſque manſuetos, gregiſque principes,
Freti ſuarum virium valentia.

Serpens arundinis iacet percuſſu iners,
Ceu mortuus: quod ſi frequens plagam inferas,
Attollit iras, ore cœrulo emicans,
Hoſtemque linguis impetit vibrantibus.

Hominem feris qui ſauciauit morſibus,
Cauos ſubire non poteſt ſerpens ſpecus,
Quod terra fontis exigit pœnas, mala
Contaminatum cæde, ſub Ioue frigido
Perferre cogens damna ſolitudinis.

Hyſtrix pilos ſurſum iacit, ceu ſpicula,
Natura quos acuit & ante prœlium.
Nam contrahens dorſum rigens, neruo velut
Intenſo in hoſtes tela torquet cominus.

Morſu quod aſpis dat, necem vulnus parit:

Ne ne, Galene, pharmacum mihi pares,
Pulſus refugit, vita iam iam deſerit.
Tu profuturam pharmaci ſpondes opem:
Faceſſe, morſus eſt medela fortior.
Eſt albus, ô Hippocrates, ſerpens, caput,
Geritque cornibus ſuperbus turgidum:
Qui, quem momordit, ſpiritum huic exterminat.
Quam morſibus paras opem letalibus?
Nulla (inquit) eſt: namque ad malum momentaneum,
Et quod ſemel cor occupauit influens,
Artis medentum nil facit ſolertia.
Sic ergo morbus ſic tuorum dogmatum
Præſcripta vincit traditorum inaniter?
Quid obſtupeſcis hoc mali miraculo?
Seruator o cunctaris, & nectis moram?
Cum præſto ſit ſerpentis aduerſus malum,
Aut vinculum, aut ferrum, aut parare axungiam,
Aut pharmaci miſcere calidi poculum.
At ipſe vilem pulicis tentans opem,
(Pando medelam Pæoni non cognitam)
Illoque morſus vulneri impoſito ſuper,
Leuo dolorem, vimque morbi reprimo,
Mortiſque diram extermino formidinem.
Eſt, Imperator, Indiæ ſerpens, ſua
Qui palmum adæquat longitudine, at color
Conchyliatus in profundo cernitur,
Et verticis ſtructura tota candicat,
Ac ſi recens hunc lacte mulſo tinxeris.

Haud

Μὴ, μὴ, Γαληνὲ, μηδὲ φάρμακον χέῃς.
Ὁ σφυγμὸς ἐκλέλοιπεν, ὁ ζῶν ἐῤῥύη,
Καὶ σὺ τὸ θαῤῥεῖν ὡς ὀνήσιον εἰσφέρεις;
Ἔα, τὸ δῆγμα κρεῖττόν ἐστ' ἐπιτεχνίας.
Λευκός τις, Ἱππόκρατες, ἐστ' ἀκριβῶς ὄφις,
Ἐπὶ κεφαλῇ δὲ γαυριῶν κερασφόρῳ·
Δακὼν ὅδ' ἄνδρα τῆς πνοῆς ὑπεξάγει.
Τί γοῦν ἐπ' αὐτῷ δυσφοροῦντι πρακτέον;
Οὐκ οἶδα, φησί· πρὸς γὰρ ἄγριον πάθος,
Ὅ γε καθάπαξ ἐῤῥύσεν εἰς τὴν καρδίαν,
Ἡ τῶν ἰατρῶν ἐκπεφαύλισται κρίσις.
Ἆρ' ἡ νόσος παρῆλθε καὶ τοὺς σοὺς ὅρους,
Τῶν ἆρ' ἀφορισμῶν εἰς κενὸν πεφρασμένων;
Τί τοῦτο; ναρκᾷς τὴν περίστασιν τρέμων.
Ὦ σῶτερ ὀκνεῖς, καὶ τριβὴν ζητεῖς χρόνους;
Παρὸν κατ' αὐτὸ τὸ νομῆς τῆς ἐν βάθει,
Ἢ δεσμὸν, ἢ σίδηρον, ἢ στέαρ φέρειν,
Ἢ φαρμάκου γε κύλικα θερμοῦ τὴν κρᾶσιν.
Ἐγὼ δὲ λαβὼν ἁπλῆ ψύλλαν μόνην·
Ἀπόκρυφον γὰρ ἐκκαλύπτω νῦν λόγον·
Καὶ θεὶς ἐπ' αὐτῆς τῆς λαβῆς τοῦ δήγματος,
Λύω τὸ λυποῦν, καὶ κατείργω τὴν νόσον,
Καὶ τῆς τελευτῆς ἐξορίζω τὸν φόβον.
Ἔστιν παραί τις, ὦ κράτις, Ἰνδοῖς ὄφις,
Ὧι σπιθαμιαῖον μῆκος, ἡ δέ γε χρόα
Δοκεῖ φέρειν ἔξαλμα πορφύρας βαθύ.
Καὶ πᾶσα λευκὴ τοῦ καρήατος ἡ πλάσις,
Οἷόνπερ ἁπαλοῦ καὶ νεόβλυτον γάλα.

Καὶ

Καὶ ζῶν μὲν αὐτὸς, ἐνδακεῖν οὐκ ἰσχύει·
Νωδὸς γὰρ ἐστὶ, καὶ ψιλὸν χοῦν ἐσθίει·
Ἀλοὺς δὲ νυκτὸς, καὶ κρεμασθεὶς ἡμέρας,
Κατὰ μικρὸν οὕτως τὴν πνοὴν τ' ἀποκρίνων,
Ἰχῶρα τοῦ στόματος ἄπ' ὑγρὸν ἐκπλύει,
Καὶ πήγνυται τὸ ῥεῦσαν εἰς εἶδος μέλαν.
Ἄλλας δὲ νεκρὸς αὖθις ἐγχεῖ λιβάδας,
Αἳ δακρύων ἔχουσιν ἀρκούθου χρόαν.
Καὶ τῶνδε, βασιλεῦ, καὶ σταγὼν δήπου μία,
Νεκρὸν παρευθὺς τὸν πιόντα δεικνύει.
Ὁ μὲν γὰρ ἐγκέφαλος τότ' οὐκ ἔχων βάσιν,
Ἐκ τῶν ἀγωγῶν τῆς ῥινὸς διαῤῥέει.
Τὸ σύντονον δὲ τῆς φθορᾶς, τῶν ὀμμάτων
Πυκναῖς τὸ ληφθὲν ἐκτροπαῖς διαστρέφει,
Σπασμόν τε ποιεῖ, καὶ θρασύδειλον τρόμον,
Καὶ δακρύων ἄκλαυστον ἐκεῖθεν χύσιν.
Τὸ πρόδρομον γοῦν καὶ βαφῆς αὐτοῦ μέλαν,
Ἀκμὰς ὀδυνῶν, καὶ χρονίζουσαν φθόην,
Καὶ κνησμόν τε, καὶ βῆχα, καὶ θερμὸν κάρον,
Καὶ καρδίας βρύχοντα παλμὸν εἰσφέρει.
Πατῶν δέ τις χέρσυδρον οὐκέτι πνέει.
Κἂν ἄλλος εὐθὺς τοῦ παρελθόντος θίγοι,
Τοῖς δακτύλοις, κράτιστε, φλυκταίνας φύει.
Ὄφις δέ τις δύσθυμος ἐκ γῆς Ἀῤῥάβων,
Κτείνει φονευθεὶς τὸν φονευτὴν ὀξέως·
Πλὴν ἐν συριγμοῖς, καὶ πνοῆς διεξόδοις,
Ὑφ' ὧν διαῤῥεῖ καὶ χιτὼν καὶ σαρκίον.
Νωδὸς γάρ ἐστι, καὶ πατεῖται μετρίως.

Ἀλλ'

Haud ille viuus quempiam momorderit,
Edentulus,pastuque viuens pulueris:
Sed nocte captum si quis hunc interdiu
Suspendat,emisso subinde anhelitu,
Eructat ore sanguinis simul serum,
Coagulum quod in nigrum tandem coit.
Defunctus idem guttulas stillat alias,
Quæ lacrymas præ se ferunt iuniperinas:
Quarum vnicam,o Rex,si quis hauserit bi-
bens,
Perenne potat ilicet silentium.
Tunc namque vis omnis cerebri languida,
Per narium cauos meatus diffluit:
Malique vis intenta, luminum quod est
Hinc relliquum, diuortiis peruersum
agit:
Cietque spasmum,audaciamque cum
metu,
Et absque fletu lacrymarum flumina.
Quod autem initio profluit per se nigrum,
Auget dolores,& facit tabescere,
Tussimque calido cum caro, & prurigine,
Cordisque palpitationem procreat.
Qui Chersydrum conculcat,extemplo
perit.
Quod si quis ausit admouere dexteram
Læso, repente pustulis expullulat.
Ignauus est serpens Arabibus, illico
Qui mortis auctorem vicissim interficit
Vel sibilis,vel spiritus afflatibus:
Quibus & amictus & caro diffunditur.
Nam dente caret,nec ictibus nimis nocet.

Eſt flumen, Indus nomine, haud ignobile,
Purpureus in quo legitur, vt ferunt, lapis,
Serpentium fugans genus ſuffitibus:
Ceu roſmarinus, atque calamintha foliis;
Denſæque viticis liquor ſalutifer.
Humore qui perfuſus ignes concipit,
Idemque ventilatus æſtum reprimit,
Fumique nidorem dat incenſus grauem,
Grauidæque labefactat onus alui feminis,
Sanatque damna morſuum facillime.
In flumine Indo naſcitur ſepticubitus
Vermis, figuram præferens teredinis,
Qui dentibus binis, gerit quos vnicos,
Animalque, lignumque, lapidemque conterit,
Latetque flumine abditus: ſed ſi bibat
Ripis camelus, torridusve ſole bos,
Iumenta ſubrepens profundo corripit.
Hunc ſi quis ad ſolem in caput ſuſpenderit,
Aduerſus hoſtes colliget flammam humidam,
Incendii ſator ille namque mortuus,
Ceu ſuccinum, de naribus ſtillat adipem.
Cuius rigata guttulis ligna, illico
Ardent vt igni: quin & hic muros liquor
Perrumpit ictu fulminis potentius.
His & liquoris Indiæ rex ignibus,
Abſumit vrbes arduas incendio,
Tributa prorſus quæ recuſant pendere.
Diſtrictus ictu ſi quis eſt phalangii,

Ἀλλ' εἰς τὸν Ἰνδὸν τὸν ποταμὸν ἐκεῖ μέγαν,
Ἔστι τις, ὡς λέγουσι, πορφυροῦς λίθος,
Ὃς ἐνδιώκει τοὺς ὄφις αὐτοῦ φύσει,
Ὡς λιβανωτὶς, ἠδὲ καλαμίνθη χλόη,
Καὶ πυκνόφυλλος ἄγνος ἐψεκασμένος.
Καὶ γίνεται πῦρ εἰς χεθεῖσαν ἰκμάδα.
Ῥιπίζεται δὲ, καὶ τὸ θερμὸν ἀμβλυώσει,
Δριμὺν τε καπνὸν πυρπολέμενος βρύει.
Καὶ ταῖς γυναιξὶν ἀδρανῆ δρᾷ τὰ βρέφη,
Καὶ δεῖγμα δεινὸν ἀμαρῶς ἀνατρέπει.
Πλὴν εἰς τὸν Ἰνδὸν τίκτεται σκώληξ μόνος,
Ὃς ἐστιν ἑπτάπηχυς εἰς ἧττον πάχος·
Ζῶον δὲ πᾶν, καὶ ξύλον, ἀλλὰ καὶ λίθον,
Ὀδοῦσι δυσὶν, Αὐτάρκα, συντρίβει.
Καὶ κρύπτεται μὲν, εἰ δὲ ταῖς ὄχθαις πίνοι
Κάμηλος, ἢ βοῦς, ἐμφυγεῖσα τῷ πίνῳ,
Ἥρπασε δὴ τὸ κτῆνος ἐξανερπύσας.
Τοῦτον δέ τις κύμβαχον ἐξάψας βρόχον,
Τριαὶ κατ' ἐχθρῶν δυστυχῶν ἔγνω φλόγα.
Καὶ γὰρ ὁ νεκρὸς ἀνθρακοῦς ἢ πυρφόρος
Ἠλεκτροειδὲς ἐκ ῥινὸς λείβει στέαρ·
Οὗ καὶ σταλαγμὸς ἐγχεθεὶς ἐπὶ ξύλων,
Ἔφλεξεν ὡς πῦρ, εἰς δὲ τεῖχος ἐκ λίθων,
Ὀξὺς κεραυνὸς, καὶ νεφῶν πλὴν ὤφθη.
Τούτῳ δὲ, βασιλεῦ, τῷ πυρὶ τῆς ἰκμάδος,
Ἰνδῶν βασιλέες πυρπολοῦσι τὰς πόλεις,
Αἳ μηδ' ὅλως εἴκουσι δασμοὺς εἰσφέρειν.
Δεδηγμένος δέ πού τις ἐκ φαλαγγίου,

Ναρκᾷ

Ναρκᾷ τι βασιλεῦ, καὶ κλονεῖται, καὶ τρέμει·
Καὶ ψύχεται μὲν τῶν μελῶν τὰς ἀκρίδας,
Συστέλλεται δὲ τῶν φλεβῶν ἡ θερμότης.
Ἐμεῖ δὲ χυμοὺς, ἀλλὰ καὶ σπᾶται βρύχων·
Ἔπειτα δὲ παθὼν ἰσχυρὰν ὠταλγίαν,
Ὀρθοῖ τὸν αὐλὸν τῆς ψυγείσης ἰκμάδος.
Τούτου δὲ πᾶς ἄδηκτος εἰ μόνον θίγοι,
Πάντων μεταλαχὼν τῶν παθῶν ὑπερρέει.
Ἔστιν δὲ καὶ ῥὰξ ἐκ γενῆς φαλαγγίων,
Ῥαγὶ σταφυλῆς ἐμφερὴς, καὶ μικρόπους·
Κτείνει δὲ γοργῶς, Αὐσοναρχα, τοὺς πέλας,
Πλήττουσα τῷ στόματι γε γαστρὸς ἐκ μέσης.

Περὶ ἀραχνῶν.

Εὐμήχανος δὲ τῶν ἀραχνῶν ἡ φύσις,
Καὶ παρθένους νικῶσα λεπτοδακτύλους·
Τὰς γὰρ ἀπαγεῖς αὐτ' ἰκμάδας τῶν ἐγκάτων,
Ὥσπερ μίτους νήθουσι κερκίδος δίχα.
Κύκλους συνείροντες δέ τ' ἀλληλενδέτους,
Τὰς ἀντιλήψεις ὀργανοῦσιν ἐντόμους.
Βρόχοισι παχυτέροις δὲ τοὺς κύκλους πισὶν
Εἰς ἀέρα κρεμῶσιν, οὐκ οἶδα ὁπόθεν.
Ἀφίσταται γὰρ πᾶσα τοῦ μέσου βάσις,
Τῷδε φιλοτεχνήματι γε συντεθειμένη·
Καὶ κλέπτεται μὲν ἡ λαβὴ τῶν κλωσμάτων·
Ὑπαίθριος γὰρ ἡ τοσαύτη λεπτότης·
Στηρίζεται δὲ τῆς ὑφῆς ἡ πυκνότης,
Εἰς τὰς κεραίας τοῦ κενοῦ περικλάσεις.
Μυίαις δὲ, καὶ κώνωψι, καὶ κρυψιπτέροις,

Ἐντετα-

Torpet,tremitque corporis ſuccuſſibus,
Extrema membrorum occupante frigore,
Calorque venarum ſimul retunditur,
Et vomitiones excipit conuulſio,
Et acer aures occupat poſt hæc dolor,
Et inquietus inguen arrigit tumor.
Quod ſi quis illæſus manum det ſaucio,
Fit illius ſtatim dolorum particeps.
Phalangiorum Rhax ſatus propagine,
Acino eſt ſimilis vuæ, pedeſque habet bre-
ues:
Occidit autem proximos celerrime,
Ore impetens,quod ventre ſub medio eſt
ſitum.

lx. De Araneis.

Araneis natura perquam induſtria eſt,
Vincens puellarum manus argutias.
Nam ventris humores ſuperuacaneos
Ceu fila nent,textoris abſque pectine.
Et implicantes orbium volumina,
Aduerſa ſublegunt iis ſubtegmina.
Sed liciis hinc denſioribus plagas,
In aere appendunt,nec vnde conſpicor,
Seiuncta cum ſit omnis a medio baſis,
Quæ fulciat mirabilem operis fabricam.
Et ſtaminum fallit ligamen lumina,
Subtilitatis ſub dio diſcrimine.
Firmatur autem denſitas ſubtegmi-
nis,
Raras in ambientis oras aeris.
Muſcis, culicibus, & id genus volan-
tibus,

Intenſa

Intenſa nectens fraudulenter retia,
Quod incidit, ieiuna paſcit hoc famem,
Vitamque degit haud quietis indigam.
Suſpenſa centro, caſſibuſque prouidens,
Ne fila rumpat, orbiumque diſſuat
Nexus retortos flaminis vis irruens.
At viperarum more, matricida fit
Partu, doloris non ferens moleſtiam.

l x i. De Muribus Indicis.

O Imperator, ſi quis, Indus caunacas
Sermonis vſu patrii quos nuncupat,
Mucrone grauidam tentet aluum murium,
Mox palpitantem viſcera intra repperit
Fœtum, hocque diſſecto inuenit rurſus alium,
Satum propinqui ſeminis ceu germine.

l x ii. De Bobus retrouerſus paſcentibus.

Indum rogabam decolorem, ex Africa
Solis ſita ſub ignibus, qui venerat:
Dic eia, quî gramen retro tondent boues
Iſtic, apricis congregati in ſaltibus?
Quia (inquit) ante quæ pedes ſunt, haud vident,
Quod latitudo cornuum incumbens ſuper,
Antica non permittat ipſos cernere.

l x iii. De Vipera.

Circumplicatus compari mas vipera,
Poſtquam peregit nuptias ſuauiſſimas,
Dira peremtus cæde coniugis iacet.
Namque vxor iram clam tenens, amplexibus

In mu-

Ἐντεταμένον θήρατρον ἀράχνης φέρων,
Ἐκ τοῦ παρεμπίπτοντος ἁπλῶς ἐσθίει.
Καὶ ζῇ κρεμαστὸν καὶ φιλήσυχον βίον,
Τὸ κέντρον οἰκῶν, καὶ σκοπῶν τὸ δίκτυον,
Μὴ νῆμα ῥαγῇ, ἢ τὰ κύκλῳ συμπέσῃ,
Πνοῆς παρολκαῖς ἐκλυθέντα συντόνοις.
Ἐξ ὠδίνων δὲ γίγνεται μητροκτόνος,
Τοὺς τῶν ἐχιδνῶν ἐκμιμούμενος τόκους.

Περὶ μυῶν Ἰνδικῶν.

Ἐκ τῶν μυῶν, κράτιστε, τῶν κανατάνων,
Οὕτω γὰρ ἐκ φάρυγγος Ἰνδὸς ἂν λέγοι,
Κύουσιν εἰ τέμοι τις εἰς τὴν γαστέρα,
Εὑρίσκεται ζῶν καὶ σφαδάζον τὸ βρέφος.
Ῥαγὲν δὲ τοῦτο, δείκνυσιν ἄλλο βρέφος
Ὡς ἐκ παρασπέρματος ὠργανωμένον.

Περὶ ὀπισθονόμων βοῶν.

Ἰνδόν τινα, βασιλεῦ, μελάγχροιν ἠρόμην,
Ἐκ Λιβύης ἥκοντα τῆς παρηλίου,
Πῶς τὴν πόαν κείρουσιν ἐξ ὀπισθίου,
Βόες παρ' ὑμῖν εἰς νομὰς ἠθροισμένοι;
Ἐπεί γε, φησὶν, οὐχ ὁρῶσι τὰ πρόσω.
Τὸ γὰρ πλάτος κεράτων ὕπερθ' ἐγκείμενον,
Τῆς ὄψεως τὴν δύναμιν αὐτοῖς ἀμβλύνει.

Περὶ ἔχεως.

Ἔχις δὲ θερμὸς προσπλακεὶς τῇ συζύγῳ,
Καὶ τὸν τέως ἥδιστον ἂρ ἀνύσας γάμον,
Κεῖται φονευθεὶς ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐραστρίας·
Τούτου σὺν ὀργῇ λανθανόντως ἐχομένης,

Σοβαρόν τ' ἐκεῖνον ἐκτεμούσης αὐχένα.
Πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν τέθνηκεν, ἡ δὲ νῦν κύει.
Μετὰ δὲ μικρόν τιν' αὐτὰ τὰ βρέφη χρόνον,
Τὴν μητρικὴν ῥήξαντα νηδὺν ἐξέδυ.
Μὴ γοῦν τετιμώρηκε τῷ φυτοσπόρῳ;
Ἔχις δὲ καὶ μύραινα συνδιαζέτην·
Ὁ μὲν πρὸς αὐτὴν τῆς ὀπῆς ἐξερπύσας,
Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ ῥοῆς ἀνηγμένη.
Καὶ πρὶν δέ, βασιλεῦ, συνδραμεῖν εἰς τὸν γάμον,
Ἐμεῖ τὸν ἰὸν ὡς γλυκὺς ὁ νυμφίος,
Καὶ τοῦ συνειργμένου ταῖς ἴυγξιν αὐτίκα,
Παρακαλεῖ πρός γε λέκτρα τὴν ἐρωμένην·
Καὶ τοῦ παρ' ἀμφοῖν συντελεσθέντος γάμου,
Ὁ μέν, τὸν ἰὸν αὖθις ἀνιμήσατο,
Ἡ δὲ κατὰ τῆς γῆς θᾶττον ἐρπύζας ἔδυ,
Ἡ δὲ πρὸς ὑγρὰς ἀπενήξατο τρίβους.

Περὶ τινων μεγάλων ἰχθύων.

Πρηστίς, κριός, ζύγαινα, πάρδαλις, λέων,
Καὶ φύσαλος, κητῶν μέγιστος εὑρέθη.
Εἰσὶν δὲ νωθρὰ τῷ φέρειν ὄγκον βαρύν·
Καὶ φωτὸς ἰθύνοντος ἐστερημένα,
Ἡγουμένους ἔχουσιν ἰχθῦς τῶν τρίβων·
Ἅτε κατόπιν τέμνοντα τὸν ῥοῦν τὸν μέγαν·
Πατάσσεται γὰρ τοῖς πτεροῖς τῶν συννόμων,
Ἡ τοῦ πρόσω κύματος ἂρ ἀντιτυπία.
Χαίνουσι, καὶ λάπτουσι καθάπερ οἱ κύνες,
Ὡς αὖ τὸν ἑσμὸν ἐκροφῇ τῶν ἰχθύων,
Καὶ τὴν παρεμπίπτουσαν ἀφθόνως ὕλην.

In mutuis morſu viri caput occupat.
Illoque prægnans ipſa fit demortuo.
Sed paululum poſt fœtus adoleſcens
moræ,
Materna rumpit exiturus viſcera,
Letum ſatoris ecquid vltus fortiter?
Muræna amore & vipera ardent mutuo,
Hæc ex latebris ad puellam prodiens,
At illa fluminis relinquens alueum.
Sed ante iungant quàm viciſſim gaudia,
Sponſus venenum vomitione reiicit,
Ac illicis canore ſibili, vocat
Iugalis ad lecti cupitam munera.
Ambobus expletiſque poſt libidine,
Virus reſorbet vipera quod eiecerat,
Subitque terræ protinus cauernulas,
At humidas muræna tranat ſemitas.

De quibuſdam magnis Piſcibus. XLV.

Preſtis, aries, zygæna, pardalis, leo,
Interque cetos phyſſalus grandiſſimus,
Cum mole vaſti ſunt inertes corporis:
Curſumque dirigente caſſi lumine,
Piſces per æquor præuios habent ſibi.
Qui fluctuum retro ſecantes impetum,
(Aduerſa pinnis namque pars conſor-
tium
Pulſatur ingruentis vndæ cominus)
Hiant, canumque more lambunt, pi-
ſcium
Vt glutiant examen, & quod affatim
Immane victus in barathrum proruit.

Horum vel vnus, vt Theophrastus refert,
Sursum profundo si feratur gurgite,
Heu quanta surgit fluctuum vis eminus,
Tellurem aquarum montibus cooperiens.

lxv. De Delphine, cum insertione de Leone.

Delphinus ille piscis obuiam ruens
Nautis secundo hos prouehit spiramine,
Adremigansque ouat ratem præmittere.
Auramque nauibus secundam nunciat;
Cum deflui fluctus supina aspergine,
Gratam suis spumam ciet tripudiis.
Nec sistit vllo motionem tempore,
Nec cum soporis grata carpit munera.
Tunc namque sublatus profundi gurgite,
Prono per æquor ore summum sternitur,
Ipsumque mole deprimente corporis,
Expergefactus ad solum appulsu maris
Ad summitatem emergit imo tramite.
Leo senescens simiam si deuoret,
Non hac Galeni malit auxilium sibi,
Ætate pollens & vigore, hoc pharmaco.
Delphinus ægrotans marinæ simiæ
Pastu medetur sanitati perditæ.
Et cum gemellos nixibus det femina
Delphis, propagatura stirpem sanguinis,
Amore natos intimo complectitur.
Nam præit illis in periculi metu,
Dum quæ salutem pandat afflictis via.

Τούτων δὲ καὶ ἓν, ὡς Θεόφραστος λέγει,
Εναρραγῇ πρὸς ὕψος ἐκ τοῦ πυθμένος,
Παταγεῖ κλύδων πόρρωθεν, οὐκ ὄντος γνόφου,
Καὶ χέρσος ὑγρὰ, καὶ κινουμένης λόφος.

Περὶ Δελφῖνος, μετὰ παρενθήκης περὶ λέοντος.

Ἰχθὺς ὁ δελφὶς, ἀλλ' ἂν ἴδοι ναυτίλους,
Σκιρτᾷ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἀφυσῶν ἀσμένως,
Καὶ συμπαραπλεῖ, καὶ προπέμπει τὸ σκάφος.
Αὔραν δὲ τῷ πλῷ σωστικὴν προμηνύει,
Καὶ μετρίου δὲ κύματος ὑπτίαν χύσιν,
Ἥδιστον ἀφρὸν ἐκδιδοὺς τῶν ἁλμάτων.
Ἔχων δὲ τὴν κίνησιν εἰς πάντα χρόνον,
Εἰ δή τι μικρὸν καὶ καθεύδει τὴν φύσιν,
Ὅθεν εὐθὺς ἀναδὺς ἐξ ἀδήλου πυθμένος,
Κεῖται καθ' ὑγρῶν ἐκταθεὶς ἐπὶ στόμα.
Καὶ τοῦ βάρους ἄνωθεν ὁρμῶντος κάτω,
Κρουσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ γε καθάπαξ τοῦ δαπέδου,
Ἀνατρέχει πρὸς ὕψος ἐκ βάθους πάλιν.
Λέων μὲν αὖ πίθηκον εἰ γηρῶν φάγοι,
Πρὸ τοῦ Γαληνοῦ δεξιοῦται τὴν φύσιν.
Καὶ γὰρ ἀνηβᾷ καὶ σφριγᾷ τῷ φαρμάκῳ.
Καμὼν δὲ δελφὶς ἐξορίζει τὴν νόσον,
Ὅταν φάγοι πίθηκον ἰχθὺν ἀφθόνως.
Τοκὰς δὲ δοιοῖν εὑρεθεῖσα φιλτάτοιν,
Ἡ δελφὶς ἡ θήλεια, τοῦ γένους χάριν,
Ἔδειξε τὴν φύσιν φιλόστοργον πάνυ.
Προέρχεται γὰρ ἐν μεγίστοις κινδύνοις,
Ἕως ἂν ᾖ γε δύναμις αὐτοὺς ἐξάγειν.

Παρὸν βιοῦν δ' ἔτ' εἰς νομὰς ἀκινδύνους,
Ἢ δ' ἰχθὺς αἰνήρητος σὺν τῷ νηπίῳ,
Εἴ τις ἁλιεὺς ἤτοι τιμὸν ῥίψας βέλος,
Ἢ τρίχα πλεκτὴν, ἢ νενησμένον βρόχον,
Ἀνεῖλεν αὐτὼ γειτνιῶν τῇ πορθμίδι.
Τρέφει δὲ καὶ γάλακτι λευκῷ τοὺς τόκους,
Προθεῖσα μαζοὺς ὡς λεχὼ παιδοτρόφος.
Δελφὶς δὲ ληφθεὶς ἐντελὴς τῷ δικτύῳ,
Τέως μὲν ἡσύχασε τὴν τύχην φέρων,
Καὶ τοὺς παρεμπίπτοντας ἰχθῦς ἐσθίων·
Ἐπεὶ δὲ τῆς γῆς ἤσθετο ψαύσας μόνον,
Τὸν κύρτον ἰχθὺς ἐκτεμὼν ἀπηλλάγη.
Αὐλοῦ τυχὼν δὲ, καὶ στερηθεὶς βραγχίων,
Ἔμεινε παντὸς ἀλκιμώτερος γένους.
Πνοῆς γὰρ ὅλην ἐνταθεῖσαν τοῖς πόροις,
Παρακρατῶν καθάπερ ἀνήρ γε τοξότης,
Τινάσσεται μὲν, ὡς ὑπόπτερον βέλος·
Ὑπεράλλεται δὲ πλωΐμου παντὸς σκάφους.
Ἦδε φιλόμουσός ἐστιν ἡ τούτων φύσις,
Καὶ θέλγεται μὲν εἴ ποτ' ἂν ἀκούσῃ λύρας,
Βδελύττεται δὲ τοὺς κενοὺς αὖθις κτύπους.
Προηγεῖται δὲ τῶν κατ' αὐτοὺς ταγμάτων
Ὁ τῶν νέων ὅμιλος, αἱ δὲ μητέρες,
Ἑξῆς μετ' αὐτούς. ταῖς δὲ θηλυτέραις πάρα
Ἴδοι τις αὖ φάλαγγα πυκνὴν ἀρρένων,
Φρουρῶν, ὀπαδῶν, οὐραγῶν, ὑπερμάχων.

Περὶ τρώκτου.

Τρώκτης δὲ χαλκήϊο, βασιλεῦ, πολυστόμου

Σοφαῖς

Cumque ipsa possit aleam extra degere
Discriminis, cum filio capitur lubens,
Si forte iactu sauciantis fuscinæ
Piscator, aut reti, aut retortis funibus,
Comprendit ambos applicans nauem freto.
Nutritque fœtus lacte, præbens vbera
Lactantis infantem in modum puerperæ.

In retia actus fert quiescens paullulum
Delphinus aduersas procellas casuum,
Ac piscium incidentium esu pascitur;
Sed litus vbi se contigisse percipit,
Ruptis sagenæ vinculis elabitur.
At fistulam gerens, carensque branchiis,
Genus animantium omne vincit saltibus.
Poris represso namque flatu spiritus,
Vibrat per vndas corpus, vt sagittifer
Impellit incuruis sagittam cornibus,
Malosque saltu nauium superuolat.
Et Musicæ est natura amans, & dulcibus
Mulcetur inprimis lyræ concentibus,
Vanosque abhorret audiens vocis sonos.
Viam per vndas cum secant, his prænatat
Iuuenum manus, sequente matrum cominus
Turba, virumque feminas cernas prope
Turmam subire præsidum, satellitum,
Ducumque qui claudunt agmen nouissimum.

lxvi. De Trocta.

Hami, Imperator, Trocta se curuamine

Subducit, artis singulari machina,
Vnci in aciem sursum ruens ad lineam.
Quod si molestum æs expuens reiecerit,
Voti ecce compos arripit cursu fugam:
Sin fallat ausus, lineam morsu occupat,
Re comprobans nomen, quod habet a vulnere,
Sin funium nexus nequit prescindere,
Quos tortuosa colligant volumina,
Motu valens ad impetum conuertitur:
Pollere saltu namque fertur concito:
Aes donec adrasum, excidensque, liberet
Piscem prehensum, sectione lineæ.
Sui coacta multitudine agminis
Troctæ, ruunt in segregatum a proximis
Delphinem, eumque morsibus, ritu canum
Hinc inde adorti, dentibus conuellicant.
At ille discerptus repugnat acriter,
Secumque tollens helluones pendulos,
Currus suis est hostibus miserabilis.
Dirimente tandem prœlium sed tempore,
Hi se quietis gratia retro ferunt,
Delphinque conuiuis relictis, propriis
Quos pauit ipse carnibus famelicos,
Discedit haud lætus dolore vulnerum.

lxvii. De Scaris.

Quis incidentes in sagenæ vincula
Videns scaros, amoris œstro percitos,
Conspexerint si feminam captam mares,

Cum

Σοφαῖς ἑαυτοῦ μηχαναῖς ἀπεξάγει·
Ἐπεὶ γ᾽ ἀνωθεῖ τὴν βολὴν πρὸς τὸν βρόχον.
Καὶ μὲν τ᾽ λυπηροῦ δυσχερῶς ἀποπλύσῃ,
Ἰδοὺ νικητὴς, καὶ δρομεὺς, καὶ γυνάδας.
Εἰ δ᾽ οὖν, διαπρᾶ τοῖς ὀδοῦσι τὴν τρίχα·
Καὶ γὰρ ἔχει τὴν κλῆσιν ἐκ τῶν τραυμάτων.
Εἰ δ᾽ οὐκ ἐφικτὸν ἐκτεμεῖν τὸ συνδέον,
Τοῖς αὐθελιγμοῖς τῆς πλοκῆς ἐσφιγμένον,
Χωρεῖ πρὸς ὁρμὰς ἀκρατῶς πινακτρίας·
Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἀλκιμὴν ἔχειν φύσιν·
Ἕως ὁ χαλκὸς εἰς κενὸν διεκπέσῃ,
Τομῇ τοῦ ἰχθύου δυστελεῖ παραξέσας.
Τρώκταις δὲ συχνοῖς δυσφυῶς ἠθροισμένοις,
Τράπεζα δελφὶς ἐκραγεὶς τῶν συννόμων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῷ συμπεσόντες ὡς κύνες,
Ἐνῆψαν ἀπρὶξ εἰς τὸ σῶμα τὰς γένυς.
Ὁ δὲ σπαραχθεὶς ταῖς τομαῖς ἀνερράγη,
Καὶ δίφρος οἰκτρὸς ἐξ ἀνάγκης εὑρέθη,
Λῃσταῖς κρεμαστοὺς τῆς τροφῆς συνεξάρας.
Τοῦ δὲ χρόνου λύσαντος ὀψὲ τὴν μάχην,
Οἱ μὲν πάλιν γ᾽ ᾤχοντο ῥαστώνης χάριν·
Ὁ θὴρ φυγὼν δὲ τοὺς διώκτας ἀσμένως,
Οὓς αὐτὸς εἱστίασεν ἐκ τῶν σαρκίων,
Πρὸς τὴν ἑαυτοῦ συμφορὰν ἀπηλλάγη.

Περὶ σκάρων.

Τίς δέ τ᾽ ἀγεληδὸν συμπεσόντας τοὺς σκάρους
Εἰς πλεκτὸν ἀμφίβληστρον ἐξ οἴστρου βλέπων,
Θήλειαν ὅτ᾽ ἴδωσ᾽ ἁλοῦσαν ἄρρενες σκάρον,

Ἐξὸν

Ἐξὸν παρελθεῖν ὁρμιᾶς μιᾶς δόλον,
Οὐχ εὗρε τοῦ ζῆν ἐγκρατῶς διδασκάλους;
Ἡδὺς ἔρως ὢν ἐκπυροῖ τὴν καρδίαν,
Εἰς τὰς ἐν ἀκμῇ φλεγμονὰς τοῦ σαρκίου.
Τὸ συνώνυμον πλὴν ἂν ἀλοὺς ἴσως μάθοι,
Παρακρατοῦσιν εἰσρυέντες ἀθρόοι.
Καὶ πολλάκις γ' ἀφῆκαν αὐτοὶ τὸν φίλον,
Ὀδοῦσι πυκνοῖς ἐκτραγόντες τὸν βρόχον,
Καθάπερ καὶ αὐτοὺς ἱστορεῖ τοὺς ἀνθίας,
Ἀνὴρ ἰδών τις τὰς νομὰς τῶν ἰχθύων.

Περὶ κεφάλου.

Ποῖος δὲ τὸν κέφαλον ὡς ἰχθὺν, αὐτάναξ,
Ἐνάσπονδον εὑρὼν εἰς τὸ συνώνυμον γένος,
Ἐξ οὗπερ οὐδὲν οὐδὲ φαῦλον ἂν φάγῃ,
Εἰ μὴ σεσηπὸς καὶ προκείμενον τύχοι,
Γαστρὸς πονηρᾶς οὐ κρατεῖν ἐκμανθάνει;
Σιτούμενος γὰρ τὴν διάβροχον πόαν,
Ἀρκοῦν ἔχει τὸ δεῖπνον ἐκ τῶν εἰκότων.

Περὶ γλαύκου.

Ὁ γλαῦκος ἰχθὺς, ὡς πατὴρ παιδοτρόφος,
Ὅταν περὶ τὴν νῆξιν ὀῤῥωδοῦν ἴδοι,
Ῥοφεῖ γε χανδὸν ἐκ φυγῆς τὸ σκυμνίον,
Καὶ τοῦ δέους λήξαντος, ἀνεμεῖ πάλιν.
Τὸ δὲ, παρελθὸν τῆς πυρᾶς τῶν ἐγκάτων,
Ἐκ παραγωγῆς εὐπραγεῖ ζῶν ἀσπόρου.

Περὶ κυνός.

Κύων δὲ τὸν σκύλακα παρεόντος δέους,
Ἐξ αἰσχύνης ἀνεῖλεν εἰς τὴν γαστέρα.

Πάλιν

Cum præterire lineæ poſſint dolos,
Hos continentiæ magiſtros non habet?
Quorum libido blandiens cor uſtulat
Ætatis in vigore, carnis æſtibus.
Gregalium ſi forte quem captum vident,
Conſortium denſo genus adeſt agmine,
Nec raro amicum liberant ab hoſtibus
Admorſione queis tenetur funium.
Quod Anthias facere ſimiliter, pro-
didit
Qui piſcium inſtituta cognouit probe.

lxviii. De Capitone.

Nam quis, quis, o rex, piſcium, Cephalum, in
genus
Amoris intuens colentem fœdera,
Quorum nec abiectum quidem come-
derit,
Niſi putridum, vitæque caſſum lumine,
Ventri imperare non didicerit prodigo?
Satur paluſtri graminis nam pabulo,
Haud lautius requirit illo prandium.

lxix. De Glauco.

Glaucus timore percitum quem vide-
rit
Inter natandum, ceu parens natos alens,
Abſorbet ore catulum hiante, dum fugit;
Metuque deſinente rurſus euomit.
Quem prodeuntem Solis in lucem, parit
Expers ſecunda ſeminis productio.

lxx. De Cane.

Canis marinus, cum quis imminet metus,
Recipit in aluum per pudenda paruulum.

Qui deinde rursus editus, postquam exuit
Formidinem, genus ad propinquorum
natat.
Alit canes, galeumque, centrinemque, aqua
Fecunda ponti; alitque spelęum simul,
Quibus caput, caudæque medium, cernitur
Hamis acuti armatum vtrinque spiculi.
Quod si quis horum, in cassium incidat
plagas,
Vitale lumen cogitur relinquere.
At ceteri spe prędæ amicæ feruidi,
Dolum frequentes aduolant ad inscium.
Quos retibus piscator implicitos trahens,
Canum reportat diuites in cymba opes.

lxxi. De Melanuris.

Ferunt Melanuros, genus timidissimum,
Cum temperatis vnda ponit fluctibus,
Vt rite declinent dolos venantium,
Vitamque lucrentur, profundo se abdere:
At cum tumescit æquor Euris concitum,
Legitque vela piscator madentia,
Labi per vndas ceu natantes subere,
Haud esculenta respuentes sordida.

lxxii. De Spongia.

Est æquoris fœtura mira, spongiam
Quam nauitarum filii, Rex, nuncupant:
Animæ haud quidem expers illa, sed nec sanguinis:
Et rara cum sit, perforataque fistulis,
Petræ recondens sustinet se tegmine,
Ne fluctuum vis ingruens hanc auferat.

Quod

Πάλιν δέ τ' αὐτὸς ἀνατεχθεὶς ἐκμητρόθεν,
Ἐνήξατο ζῶν εἰς τὸ σύννομον γένος.
Τρέφει κνώδας, χαλεόν τε, κεντρίνην θ' ἅμα,
Ὁμοῦ δὲ καὶ πηλαῖον ἡ θάλαττά σοι.
Οἷς τήν τε κεφαλήν, καὶ τὸ τοῦ κέρκου μέσον,
Ἐν ἑκατέραις ὥπλισεν αἰχμαῖς ἡ Φύσις.
Ἀλλ' εἷς μὲν αὐτῶν ἐμπεσὼν τῷ δικτύῳ,
Πρὸς τὴν τελευτὴν ἐκβιάζεται τρέχειν·
Οἱ δὲ τροφὴν δοκοῦντες εὑρεῖν τοῦ φίλου,
Χωροῦσι κοινῇ πρὸς τὸν ἄγνωστον δόλον·
Ὃν ὁ στοχαστὴς δικτύοις ἐξελκύσας,
Ὄλβον κυνικὸν ἐπισυγκομίζει τῷ σκάφει.

Περὶ μελανούρων.

Φασὶν τὸ δειλὸν τῶν μελανούρων γένος,
Ὅταν μὲν ἡ θάλαττα σωφρόνως ἔχῃ,
Θηρατικοὺς μὲν εὐφυῶς φεύγειν δόλους,
Ὡς ψυχοκερδῆ τὸν βυθὸν διατρέχειν·
Ὅταν δὲ χειμὼν εἰς τὸ ῥεῖθρον ἐμπέσῃ,
Καὶ πᾶς τις ἁλιεὺς δυσφερῆ πρὸς τὴν ζάλην,
Ὡς ἂρ ἀπὸ φελλοῦ τὰς ῥοὰς ἀνατρέχειν,
Καὶ πάντα δειπνεῖν τῆς νομῆς πεφρυγμένης.

Περὶ σπόγγου.

Κῦμά τι, κράτιστε, τοῦ πελάγους ξένον,
Ὁ σπόγγιον καλοῦσι παῖδες ναυτίλων.
Οὐκ ἄψυχον δ' οὖν, οὐδ' ἄμοιρον αἵματος,
Μανὸν δὲ, καὶ ζῶν, καὶ πολύτρητον πέρας,
Ἐπηλυγασθὲν εἰς καλινδήθραν λίθου,
Πρὸς τὰς ἀγωγὰς καρτερεῖ τῶν ῥευμάτων·

Εἴ που

Εἴ που δὲ προσπέσῃ τι τῶν ἐδωδίμων,
Ζῶον τι λεπτὸν ἄλλο παρεὸν ὡς φύλαξ,
Ταύτην προωθεῖ τὴν δυσαίσθητον φύσιν·
Ἡ τὸ πρόσιον τόθ' ἡσυχῇ προσλαμβάνει·
Ἡ δὲ καθάπερ στόμασι πυκνοῖς τοῖς πόροις,
Δειπνεῖ γε, βασιλεῦ, τὴν βορὰν παραυτίκα.
Ὅταν δέ τις ποτ' ἄνθρωπος ἐκτέμνειν θέλοι,
Τὸ ζῶν τὸ νεκρὸν τοῦ Ποσειδῶνος τέκος,
Οἶδεν πρὸ θυρῶν συμφορὰς ἀποκρύφους.
Τὸ μὲν γὰρ εὐθὺς τῇ βολῇ συνεστράφη,
Καὶ τοὺς πόρους ἔσφιγξε, καὶ κατεστάλη,
Τῇ τῆς τελευτῆς τετριγὸς προσειστάσει.
Ἀλγεῖ δὲ πικρῶς ὁ σφαγεὺς τὴν καρδίαν,
Ἕως τὸ λυποῦν τῆς λαβῆς ἀποσπάσῃ.

Περὶ δράκοντος.

Ἰχθὺς μὲν ὑγρὸς τῆς θαλάσσης ὁ δράκων,
Τὴν δ' οὖν κεφαλήν τε, τὰς φολίδας τε, τὰς γλύφους,
Καὶ τὰς διαυγεῖς ἀστραπὰς τῶν ὀμμάτων,
Ἐκεῖνος αὐτὸς ἐστὶ τῆς γῆς ὁ δράκων.
Οὗ καὶ τὸ κέντρον ἡ φύσις τῷ φαρμάκῳ
Ἀπρόσπελαστον ἔδειξεν ἰχθυοκτόνοις.

Περὶ φυσάλου.

Εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐστὶν ἰχθὺς οὐ μέγας,
Ἐγχωρίοις φύσαλος ὠνομασμένος,
Ἀνείδεος μὲν τῆς κεφαλῆς γε τὴν πλάσιν,
Ἔχων δέ τινα δὴ κόλπον εἰς τὴν γαστέρα,
Σμάραγδον ἂν εἴποι τις αὐτοῦ τὴν χρόαν,
Ὡς ἀπὸ πυγμῆς ἀδρανοῦς τεθλασμένου.

Quod si esculenta rimulis forte incidant,
Animalculum quod his subest, custos velut,
Languentem in illa sensuum vim suscitat,
Vt per pororum quos habet foramina
Conferta passim, ceu per os sumat cibos;
Quibus fruens, ô Imperator, vescitur.
Petris eandem si pares auellere,
Propago Neptuni illa viuens mortua,
Occulta sentit imminere pericula.
Nam protinus se contrahens inuoluitur,
Constringit arctis & poros complexibus,
Quod imminet timore leti percita.
Multumque piscator laboris deuorat,
Donec reuellens implicatam liberet.

lxxiii. De Dracone.

Maris Draconem quem vocant, est humidus.
Squamas, caput, malas, & oculorum faces
Pellucidas huic oppido simillimus
Est ille, terræ qui incolit specus Draco.
Natura cuius spiculum haud innoxium
Fecit veneno, piscium occisoribus.

lxxiv. De Physalo.

Est piscis haud magnus rubro sub æquore,
Quem Physalum indigenæ vocant cognomine.
Haud capitis est in eo figuram cernere,
Quendam sed imo ventre sustinet sinum:
Quem quis videns, smaragdum forte duxerit.
Adeo ille non impressus alte visitur,

Sed oris est tamen atque luminum loco.
Se deuorantis ille rumpit viscera.
Si quis prehensum forte contrectauerit,
Inflatur humida intumescens phlegmone,
Quali tumore carneum monstrum solet
Inflari, aquas extra ad solum si ieceris.
Namque vuidos proiectus in campos maris,
Vita recepta mox aquis supernatat,
Ceu bulla, vel vesica, vel rarus globus.

Est & apud Indos piscis, haud longus, niger;
Viuus profundo delitet qui gurgite,
Ad vsque mortem: namque solum mortuus
Emergit enatans, velut pinus leuis.
Quem si quis vndis extrahat, nece illico
Procumbit ipse. quid venenis est opus?

lxxv. De Crocodilo & Trochilo aue.

Crocodilus vndas dum secat, scite natans,
Hiante vasta gutturis voragine,
Turbam cruentam colligit hirudinum.
Ad litus ergo prodiens e flumine,
Proiectus istic solis aspicit iubar,
Hiansque contra pandit ignes luminis,
Sinus genarum, o Imperator, concauos:
Cum parua quædam auis, Trochilus nomine,
Rostrum inserens illius in fauces probe,
Hinc sanguisugas strangulantes extrahit.
Feraque gratum sentiente hinc commodum,
Indemne præmii caput loco refert,

Ἐντεῦθεν ἀθρεῖ, καὶ πλατύνει τὸ στόμα.
Φαγὼν μὲν οὖν τις τοῦτον, εὐθὺς ἐῤῥάγη·
Λαβὼν δὲ χειρὶ, καὶ παραψαύσας μόνον,
Τὸν ὄγκον ὑγρᾶς φλεγμονῆς ἐξετράπη,
Καθάπερ ἀνοιδεῖ καὶ τὸ σαρκῶδες πέρας,
Ῥιφὲν κατὰ γῆς οὐκ ἐχούσης ἰκμάδα·
Πλὴν τοῦτ' ἀπολυθὲν εἰς τὸ ῥεῖθρον, αὖ ζῇ ἄναξ,
Αὖθις τ' ἀναζῇ, καὶ περιέρχεται πλέον,
Ὡς πομφόλυξ, ἢ κύστις, ἢ σφαῖρα ξένη.

Ἐστὶν παρ' Ἰνδοῖς καὶ βραχὺς ἰχθὺς μέλας,
Ὃς κρύπτεται ζῶν, εἰς τὸ τῶν ῥείθρων βάθος,
Ἕως τελευτῆς. τηνικαῦτα γὰρ μόνον,
Ὁ νεκρὸς ἀνέπλευσεν καθὼς κούφη πίτυς.
Ὁ γοῦν τὸν ἰχθὺν τῆς ῥοῆς ἐξαρπάσας,
Παραυτίκ' ἀποτέθνηκε. τί δεῖ φαρμάκων;

Περὶ κροκοδείλου καὶ τροχίλου ὄρνιθος.

Ὁ δὲ κροκόδειλος νήχεται μὲν εὐτόνως,
Ἀνεὶς δὲ χανδὸν εἰς τὸ κῦμα τὸ στόμα,
Βδελλῶν φορητὸν ἐξ ἐκείνου συλλέγει.
Διαβὰς δ' ἐκεῖθεν εἰς τὸν ὄχθον ἐκ πόρου,
Πίπτει δὲ κατὰ γῆς καὶ βλέπει τὸν ἥλιον,
Ἠδὲ παραγυμνοῖ πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν ζέσιν
Τοὺς τῶν γνάθων, κράτιστε, κολπώδεις τόπους.
Ὄρνις δέ τις τροχίλος ὠνομασμένος,
Τὸ ῥάμφος αὐτῆς εὐφυῶς ἐπεισφέρων,
Τὰς αἱμοπότιδας καὶ θλιβούσας ἐξάγει,
Τούτου πρᾴως ἔχοντος εἰς τὸ συμφέρον·
Καὶ τὴν γε κεφαλὴν ἀντὶ μισθοῦ λαμβάνει,

Μηδὲν κακὸν παθοῦσαν ἐκ τοῦ θηρίου.

Περὶ Ἰχνεύμονος.

Ἰχνεύμονος δὲ προσβαλεῖν ἠπειγμένου,
Βοᾷ τι λαμπρὸν ὁ τροχίλος ἐνθάδε,
Ἥδε διανιστᾷ τὴν βραδὺν πρὸς τὴν μάχην,
Παίων κατ' αὐτῆς τῆς ῥινὸς, καὶ θαρρύνων,
Καὶ μηδὲ μικρὸν ἠρεμεῖν ἐπιτρέπων.
Ὁ δὲ πρὸς ὀργὴν ὡς τὸ πῦρ ἐπιζέων,
Αἱρεῖ τὸν ἐχθρὸν εὐχερῶς, καὶ συμπνίγει.
Ὅπλον γε μὴν ἕτοιμον ἰχνεύμων φέρων,
Χωρεῖ κατ' αὐτῆς εὐφυῶς τῆς ἀσπίδος.
Πηλῷ γὰρ ὑγρῷ τὴν δορὰν καταχρίσας,
Τὸ δῆγμα θαρρεῖ καὶ κρατεῖ προσερπύσας.
Ὕδωρ δὲ τῷ στόματι πολλάκις φέρων
Κροκόδειλος οὗτος ποταμὸς ὃν Νεῖλος τρέφει,
Ἐγχεῖ μεταξὺ λανθανόντως τῶν τρίβων,
Ὀλισθαίνωσ' ἂν ὡς τὰ κτήνη· ὁ δὲ τρέχει,
Καὶ ταῦτα δειπνεῖ συμπατῶν τῷ βορβόρῳ.
Καὶ τοὺς ὕδωρ ἥκοντας ἀρύειν θέρους,
Τέχνῃ τε φυσικῆς ἐλλοχᾷ πανουργίας.
Εἰς φρυγανώδη γὰρ καλύπτεται σκέπην,
Καὶ λανθάνων πρόσεισι, καὶ διαβλέπει,
Ἢ δὲ κατὰ μικρὸν γειτνιῶν συλλαμβάνει.
Θηρώμενος δ' οὖν ὁ σπορεὺς τῶν φιλτάτων,
Τοὺς δὲ παχεῖς μὲν, καὶ θρασεῖς, καὶ δυσμάχους,
Εὐθύς γ' ἀπ' ἀρχῆς εὐγενεῖς δήπου κρίνει·
Τοὺς δὲ πρὸς ὁρμὰς δραστικὰς νωθεστέρους,
Ὡς μή γε φυσικοὺς, ἀλλ' ὑπόπτους ἐκτρίβει.

A bellua nil regulus passus mali.

lxxvi. De Ichneumone.

Impressionem moliente Ichneumone
Aduersus hostem, regulus sonos ciet,
Somnoque crocodilum ad ineundum prœlium
Exuscitans, irritat ictu narium
Crebro, quiete nec finit segnem frui.
At ille sæuis æstuans præcordiis,
Hostem expedite tollit, atque strangulat.
Instructus armis Indicus mus, aspidem
Inuadit, vltro conferens illi pedem.
Namque humido se proluens prius luto,
Audacter ictus spernit hostis irritos.
Quem Nilus vndis educat septemfluus
Crocodilus, oris haustu aquas inferciens,
Profundit eius semitas aspergine,
Vt incidens subuertat his lapsans pecus.
Quod ipse protritum luto, accurrens vorat.
Quin & sub æstum haurire qui parant aquam,
Irretit artis callida solertia.
Nam frondium sub tegmine hic reconditus,
Clam proripit se, prospicitque conuenas;
Quos appropinquans comprehendit mordicus.
Facto periclo procreator seminis,
Quotquot rapaces, impigros, & strenuos,
Ignobili non iudicat satu editos:
Quos contra inertes arguit socordia,
Discerpit vt suspectum & alienum genus.

Solusque brutorum, gena quæ subtus est
Fixa, mouet subinde supremam, cibos
Cum deuoratos conficit molaribus.

lxxvii. De Merulis.

Amare turpem rumor est Merulas maris.
Vitam, voluptatique prorsus deditam,
Ceu barbarorum amoribus turgens genus,
Et igne coniugum æmulo perurier,
Quas visitant, cum tempus instans partuum
Doloris, aluo pignora eniti iubet.
Namque haud in vndis deserunt structos toros,
Quos excauator litoris, scit erutis
Formare petræ callidus cauernulis.
Quin & cibum qui suppetat puerperæ
Nido incubanti, conuehunt venatibus:
Ne quis relictis appropinquans cunulis,
Aut occulens se terreat natos recens,
Aut dissipans permisceat cubilia.

lxxviii. De Boue.

Quid? quod mare educat bouem, magnum satis,
Cœni tenacis in luto qui gignitur,
Sed piscium nescit sequi prædas iners.
Piscantium idcirco struens turbæ dolos,
Dat sese in altum mole vasta corporis,
Instarque tecti se per vndas porrigens,
Quem prendit hospitem, recuruus deprimit.
Ille impedito strangulatur spiritu,
Suique pascit corporis cadauere

Hostem

Οὗτος γέ τοι, κράτιστε, τῶν ζώων μόνος,
Τὴν μὲν κάτω πήγνυσι, τὴν δ' ἄνω γνάθον
Κινεῖ θαμινὰ, τὴν τροφὴν θλῶν ταῖς μύλαις.

Περὶ κοσύφων.

Τὰς κοσύφους δέ φασι τὰς θαλαττίας,
Ποθεῖν τὸν αἰσχρὸν καὶ φιλήδονον βίον,
Καθάπερ ἁβρούς τε καὶ σφριγῶντας βαρβάρους,
Καὶ ζηλοτυπεῖν, καὶ ζητεῖν τὰς συννόμους,
Ἀλόχων ἐπιστὰς ὅταν ὠδίνων χρόνος
Εἰς φῶς προελθεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς τόκους.
Τὰς γὰρ καθ' ὑγρῶν οὐκ ἐῶσι παστάδας,
Ἃς οἶδεν ἀκτῆς ἐγκοπεὺς διαγλυφὴν,
Τοῖς ἐκλιναγμοῖς ἐνδιδούσης τοῦ λίθου.
Πλὴν καὶ παραθηρῶσιν ἐκ τῶν μετρίων
Τροφὰς νεαλεῖς ταῖς λεχοῖς ἀφ' ἑστίας·
Μή τις γ' ὑπελθὼν τὰς κενὰς διεξόδους,
Ἢ συσκιασθῇ, καὶ πτοήσῃ τὰ βρέφη,
Ἢ παρασυρῇ τε καὶ τὰ λέκτρα συγχέῃ.

Περὶ βοός.

Ἔχει δὲ καὶ θάλασσα βοῦν δή που μέγαν,
Ὃς τίκτεται μὲν εἰς ἰλὺν πεφυρμένην,
Ἰχθῦς δὲ θηρᾶν εἰς τροφὴν οὐκ ἰσχύων,
Τὸν γοῦν φονευτὴν ἐξοχὰ τῶν ἰχθύων.
Ἐνάλλεται γὰρ ταῖς ῥοαῖς ἀναβράσεις,
Καὶ τὴν ἀδιάπνευστον κἀθ' ἐκτείνει στέγην
Κυρτῶν ἑαυτὸν, καὶ κατείργων τὸν ξένον.
Ὃς ἄγχεται μὲν τῆς πνοῆς πεφραγμένης,
Ἐᾷ δὲ νεκρῶν ἐμφορεῖσθαι λειψάνων

Τὸν βοῦν τὸν ἐχθρὸν, τὸν μελάγχρουν, τὸν φάγον.

Περὶ Σαργοῦ.

Ὁ σαργὸς ἰχθύς ἐστιν εἰς οἶστρον ζέων·
Διψῶν τε φωτὸς, καὶ σιτούμενος πόας,
Οἰκεῖ πρὸς ἀκτὰς παγγενὴς ἠθροισμένος,
Ὅπου διασφὰξ ὑγρολάξευτος λίθου,
Τῶν ἡλιακῶν ἐμφορεῖται λαμπάδων.
Φιλεῖ δὲ καὶ τὰς αἶγας ἀρρήτῳ σχέσει.
Καὶ γὰρ παραθεῖ γειτνιῶν ταῖς ἐννόμοις.

Περὶ πολύποδος.

Βορώτατον δὲ καὶ πανοῦργον τὴν φύσιν,
Καὶ θερμὸν εἰς κίνησιν ἀφροδισίαν,
Τὸν πουλύποδα βλέπων ἀεὶ θαλάσσιον,
Αὐτοκράτορ, τέθηπα τῆς ἀπληστίας.
Ὅταν γὰρ ἡ θάλαττα δεινόν τι βρύχῃ,
Καὶ πνεῦμα πυκνὸν τὸν βυθὸν διατρέχον
Τὸ ῥεῖθρον ὑψοῖ, καὶ στροβεῖ, καὶ συγχέῃ,
Θήρας ἄγων ἄγευστον ἐνταῦθα χρόνον,
Αὐτοὺς ἑαυτοῦ τοὺς πλοκάμους περιεσθίει.
Τροφῆς δ' ὅδε τυχὼν ὁ φθορεὺς ἀλλοτρίας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὸ ῥεῖθρον ὑπτίαν χύσιν,
Τόγε δαπανηθὲν εἰς ἀνάπλασιν φύει.
Καὶ τὸν μὲν ἐχθρὸν, εὐχερῶς ἂν ἐκφύγοι,
Πρὸς ὄψιν αὐτῷ γειτνιῶν τὸ λανθάνον.
Δεδραγμένος γὰρ τῆς προκειμένης ὕλης,
Ἤμειψεν ἥνπερ εἶχε μορφὴν ἡ φύσις,
Ὡς καὶ δοκεῖν ἐκεῖνο τὸ ξύλον τυχὸν,
Ἢ τὸν παρόντα λίθον ὀφθῆναι μόνον.

Προκεί-

Hostem voracem, atro colore præditum.

lxxix. De Sargo.

Amoris œstro Sargus ardens æstuat,
Sitiensque lucem, herbæque pastu vi-
ctitans,
Litus colit stipante multitudine:
Qua rupium diuisa aquis distantia,
Solis repletur permeante lampade,
Sed & capras infanda amat libidine,
Ad quas propinquans aduolat præ gaudio.

lxxx. De Polypode.

Cunctis edacem & callidum præ pi-
scibus,
Acrique amoris æstuantem incendio,
Qui Nerei frequentat vndas, Polypum,
Monstrum videns stupesco non explebile.
Nam fluctibus cum feruet æquor con-
citum,
Ventusque vesanus profundum permeans
Attollit vndas, perque turbat flamine:
Conchyliorum haud tunc vacans vena-
tibus,
Fame premente ipsus sibi cirros edit.
At pabuli facta voraci copia,
Cum strata subsidunt procellis æquora,
Reformat instaurans, quod absumsit fames.
Haud ille difficulter hostem effugerit,
Aspectui quod fallat incautum offerens.
Prehensus escam corripit dum pendulam,
Mutat colorem lege sub loci suum:
Vt ipse lignum refferat, quod contigit;
Aut esse saxum, quo moratur subdolus.

Quin deminutis destitutus viribus,
Amoris œstro, ceu stupore percitus,
Iacet, moramque temporis post pauculi
Se præbet ipse deuorandum piscibus,
Quos visceri immergebat ante colligens.
Parit facillime, breuique plurimos,
Natatque vitam non agens durabilem.
Cum frigoris bacchatur inclementia,
Sudumque ridens eminus prospexerit,
Freto relicto, gentis & commercio,
Repens vt anguis exit in terræ solum.
Petraque tunc reperta in os prouolui-
tur,
Manens amica Cynthii sub lampade.
Gaudetque quamuis arborem conscen-
dere;
Quod se tenenti fructibus facillimum est.
Idemque rutæ sternitur contactibus,
Iacetque motionis expers illico.

lxxxi. De Lupo.

Hiante fusus ore per lacum lupus
Capit squillas, nil moratus aculeos.
Gula sed istis intumescente ictibus
Extinctus, ingluuiæ luit pœnas nece.

lxxxii. De Murena.

In rete cum piscator artibus doli
Murænulam forte egit, o rex Auso-
num,
Pertuso aquam se haurire nescit dolio.
Elapsa namque per foramen paruu-
lum,
Secum cohortem liberat sodalium.

Προκείμενον δ' οὖν τῷ παρεῖσθαι τὸν τόνον,
Ἐκ τῆς περὶ τὸν οἶστρον κτηνῶν τ' ἀποπληξίας,
Ἐκ τοῦ τ' ἔπειτα, καὶ βραχὺς τριβῇ χρόνος,
Προσθεὶς ἑαυτὸν, ἐσθίει τὸν καρκίνον,
Οὓς ἤσθιε πρὶν ἐλλοχῶν καὶ συλλέγων.
Τίκτει δὲ ῥᾶστα, καὶ βραχεῖ πλεῖστα χρόνῳ,
Καὶ νήχεται ζῶν δι' ἀρίθμητον βίον.
Ὅταν δὲ χειμὼν, ψυχρός τε δριμύτης,
Καὶ μειδιῶσαν οὗτος αἰθρίαν ἴδοι,
Ἀφεὶς τὸ ῥεῖθρον, καὶ τὸ σύννομον γένος,
Ἔξεισιν εἰς τὴν χέρσον ἕρπων ὡς ὄφις.
Καὶ πέτραν εὑρὼν, καὶ τεθεὶς ἐπὶ σῶμα,
Ταῖς ἡλίου τότ' ἐγχρονίζει λαμπάσι.
Δένδρου τε παντὸς ἂν ἐπιβαίνειν θέλῃ,
Καὶ τοῦ τοιούτου ῥᾶστον εἰς ἕρμα τρύγης.
Ἁψάμενον αὖ δὲ πηγάνου τὸ θεῖον,
Κινήσεως ἔρημον εὐθὺς εὑρέθη.

Περὶ λάβρακος.

Λάβραξ δὲ χανδὸν ἐκπετάσας τὸ στόμα,
Καρίδας αἱρεῖ, πρὸς τὰ κέντρα μὴ βλέπων.
Τούτοις δὲ τοῦ φάρυγγος ἐξωδηκότος,
Θνήσκει τροφῆς ὄλεθρον ὀξὺν δρεπάσας.

Περὶ μυραίνης.

Ὅταν ἁλιεὺς δέ τ' ἐκλινάξας τὸν δόλον,
Ὑποσπάσῃ μύραιναν, Αὐσονοκράτορ,
Εἰς πίθον ἔγ' ἀντλῶν ἀγνοεῖ κεκλασμένον.
Ἡ μὲν γὰρ ἐνθένδ' εὐθὺς ἀπὸ μετρίου πόρου,
Διεξόδου σώζουσα καὶ τοὺς συννόμους·

Ὁ δὲ

Ὁ δ' βλέπων ἔστηκε τὸν βρόχον μάτην.

Περὶ σηπίας.

Πανοῦργος ἐστὶ τὴν φύσιν ἡ σηπία,
Τῶν ἁλιέων κλέπτουσα τὴν κακουργίαν.
Εἰς ῥεῖθρα γάρ τ' ἐμεῖ μέλαν ὑπόσφαγμά τι,
Καὶ λαμβάνει τὴν ὄψιν ἐνδῦσα γνόφον,
Καὶ τέρπεται θηρῶσα τὴν σωτηρίαν.
Ἀλλὰ σκόπει μὴ ζῶσαν εἰς χεῖρας λάβοις.
Ἄλλος γὰρ αὖ φθάνοι τις, ἐκ πείρας βλέπων
Ὀδόντας ὀξεῖς εἰς ἀπόκρυφον στόμα,
Καὶ δῆγμα πικρὸν ἐξ ἰοῦ τεθηγμένον.

Περὶ τρυγόνων.

Ἰοῦ δ' μεστὰ καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου
Τῶν τρυγόνων τὰ κέντρα τῶν θαλαττίων·
Οἷς καὶ τιθηλὸς ἐὰν ἀμυχθῇ δενδρίον,
Μαραίνεται, ζῆν οὐκέτι δύναμιν ἔχον.

Περὶ ἀλώπεκος.

Τὴν κερδαλῆν δέ φασι τὴν θαλαττίαν,
Τοῖς ἐγκάτοις ἄγκιστρον εἰς δεδεγμένην
Σοφῶς ἑαυτὴν τῶν ἀπ' ἐξ ἔνδον στρέφειν,
Ὡς ἱματισμὸν σηρικῶν ὑφασμάτων·
Ὥσπερ αὖ ὁ χαλκὸς ἐμπαγεὶς διεκπέσῃ.

Περὶ ἰουλίδων καὶ λαγωοῦ.

Φύει μὲν ἡ θάλασσα τὰς ἰουλίδας,
Ἔστιν δὲ φαυλότατον τόδ' ἰχθύων γένος,
Καὶ τοὺς ἐν ἀκταῖς μᾶλλον οἰκοῦσιν λίθους.
Δειναὶ δ' λυπεῖν τοὺς ἐν ὑδροθηρείαις,
Ὅταν κατ' αὐτῶν εἰσρυῶσιν ἀθρόαι.

Γερευ-

At ille frustra stans sagenas aspicit.

lxxxiii. De Sepia.

Est versipellis Sepiæ & vafra indoles,
Piscantium qua callide eludit dolos.
Atrum cruorem nam vomens, pontum inficit,
Caliginemque induta visus eripit,
Partaque sic ouat salutis copia.
Sed tu caue viuam in manus vt sumseris,
Quin potius alius te prior, probauerit
In ore acumen dentium recondito,
Pestemque morsus tabidam venefici.

lxxxiv. De Pastinacis.

Madent veneni pestilentis vulnere,
Quę Pastinacis sunt marinis spicula.
Queis sauciata germinans arbuscula
Marcescit, arefacta siccis frondibus.

lxxxv. De Vulpe.

Vulpeculam fert fama alumnam Nerei,
Hami receptis viscera intra nexibus,
Inuertere vomitione sese callida,
Ceu vestis inuerti solet holoserica,
Nimirum vt æris vncus infixi excidat.

lxxxvi. De Iulidibus & Lepore.

Fert Amphitrite Iulidas sub ęquore,
Genus natantum, quod venenis affluit,
Amatque scrupos & latebras litorum,
Damnum inferens graue, in mari piscantibus,
Denso prementes impetunt quos agmine.

At pi-

At piscium quemcunque degustauerint,
Insuauis vt sit esui, causam ferunt
Oris veneno, quo refertæ ipsum imbuunt.
Quod si quis hunc ignarus aluo inferciat,
Affert dolorum sæua ventri tormina,
Ceu qui marinum nescius leporem vorat.
Terrestris ille non refert imaginem,
Haud cochleæ dispar carenti tegmine.

lxxxvII. De Perseo.

Quem Persea vocant, is similis est Anthiis,
Vel rectius lupos refert imagine.
Cuius caput ad aluum vsque rubram, cingulis
Est aureis videre distinctum palam.
Satum Diona iudicant hunc fabulę;
Natantiumque quodlibet vincit genus
Mucrone dentium, simulque audacia.

lxxxvIII. De Pinna.

Genus ostreorum est Pinna, quæ plicis domum
Hiantibus recludit, in qua conditur,
Per aquasque fusa porrigit carunculam,
Quæ corpus ambit molle, cassum lumine.
Quo Męna si decepta credula aduolet,
Conuictor eius atque custos pinnoter,
Illam admonet morsu leui carunculæ.
Hæc monita pandit amplius sinum, irruens
Hoc implicatur Mæna non sat prouida.
Pinnæ quod humidum effluit de viscere,
Qui fulgur æquet, fit lapillus lucidus;

Sed

Γεγευμέναι δέ τινος αἴσθ' ἰχθύος μόνον,
Ἄβρωτον ἀπέφηναν τότ' αὐτὸν εὐθέως.
Ἴσον γὰρ αὐταῖς πλῆρες ἐστὶν τὸ σῶμα,
Κἂν τις τὸν ἰχθὺν ἀγνοῶν ἐπεσθίοι,
Στροφαῖς ὀδυνῶν ἐστιᾷ τὴν γαστέρα,
Ὡς καὶ λαγωὸν εἰ θαλάττιον φάγοι.
Πρὸς γὰρ τὸν ἐκ γῆς ὑπεναντίως ἔχει,
Καὶ γυμνὸς οὗτος ἐστὶ μικροῦ κοχλίας.

Περὶ Περσέως.

Ἰχθὺς ὁ περσεὺς ἐμφερὴς τοῖς ἀνθίαις,
Μᾶλλον δὲ τοῖς λάβραξι τοῖς βορωτάτοις.
Ὃς ἐκ κεφαλῆς εἰς ἐρυθρὰν γαστέρα
Ζώναισι χρυσαῖς ἄντικρυς ἀγλαϊσμένος,
Υἱός τε μυθικῶς Ἀφροδίτης ἐκρίθη.
Πλωτῶν δὲ θηρῶν δυσμενῶν καλισχύει,
Ὀδοῦσι μακροῖς καὶ τομαῖς πεφραγμένος.

Περὶ πίννης.

Τῶν ὀστρέων ἕν ἐστιν ἡ πίννη γένος,
Ἡ τὰς φορητὰς διανεωγμένη πτύχας
Κεῖται καθ' ὑγρῶν, καὶ προβάλλει σαρκίον,
Ἐκ τῶν ἑαυτῆς μαλθακῶν ἐντοσθίων.
Ὅταν δὲ μαινὶς πρὸς ἀπατηθεῖσα δράμοι,
Καρκῖνος ἄρ' αὐτῇ συμβιῶν προσεγγίσας,
Νύττει μετ' αἰδοῦς ταῖς λαβαῖς τὸ σαρκίον.
Ἡ δὲ πλέον κέχηνεν, ἡ δὲ προσνέει,
Καὶ τοῖς λαθοῦσι διπτύχοις ἁλίσκεται.
Ὑγρὸν ῥυὲν σωμάχου δὲ τῆς πίννης ἄπο,
Εἰς ἀστραπῆς ἔλλαμψιν εὑρέθη λίθος.

Κινύ-

Κινούμενος δὲ τῇ καθειρχθείσῃ ζέσει,
Εἰς μαρμάρυξιν ὀργανοῦται μαργάρου.
Πίννη δὲ ποιεῖ καὶ τειχῶν βλάστην ξένην,
Ὡς ἐξ ἀραχνῶν συμφυῶν τῶν ἐγκάτων·
Ἧς ἡ φεραυγὴς καὶ χλιδῶσα λεπτότης,
Ξανθοῖσι πλοχμοῖς ἐνδεθεῖσα παρθένων,
Σπαργῶντας αὐτὰς μαστροπεύει νυμφίους.
Ἐξοστρακωθὲν εἰς παρακμὴν τὸ στέγος,
Ἐξοστρακίζειν οἶδε καρκίνου φύσις.
Οἰστρούμενος γὰρ κνησμοναῖς ἀποκρύφοις,
Ἐκεῖνος ὀργᾷ πανταχῇ τροφῆς χάριν.
Ὀγκούμενος δὲ πλησμονῇ τὴν γαστέρα,
Σοφῶς ὑποσπᾷ τῆς καλύπτρας τὰς δέσεις.
Τοῦ θρύμματος γοῦν ἐκπεσόντος αὐτίκα,
Νοσῶν ὁ γυμνός, εὐπαθὴς γὰρ εὑρέθη,
Μένει τροφῆς ἄγευστος εἰς πλεῖον χρόνον.
Πηγνύμενος αὖ δὲ τῇ δορᾷ τῇ προσφάτῳ,
Τροφὴν ἔχει τὴν ψάμμον ἣν εὗρε κλίνην.
Ὅταν καλῶς δέ τ' ὀστρακωθῇ τὸ στέγος,
Εἰς πάντα χωρεῖ τὴν τροφὴν παρεκλέγων.

Περὶ μυός.

Θαλάττιος μῦς προσφυὲς φέρων δόρυ,
Καὶ δή τινας στόματος ἀπ' ἀκμὰς ὡς βέλη,
Χωρεῖ πρὸς ἰχθῦς, Αὐσονάρχα, δυσμάχους·
Καὶ τοὺς σαγηνεύοντας αὐτὸν οὐ τρέμει,
Γοργῶς διασπῶν τὰς πλοκὰς τῶν δικτύων,
Καὶ μέμφεται μῦς τοὺς ἀνύδρους ἐν σκότει,
Οἳ ζῶσι πικρῶς, κἂν συλῶσι τὰς ψύχας·

οὓς

Sed vnionis induit tandem iubar,
Vis promouentis si caloris appetat.
Quin & pilorum pinna germen byssinum
Fert, stamine haud araneorum discre-
pans.
Cuius nitor, subtilitasque, cirrulis
Addit puellarum venustatis decus,
Lenocinandis perquam idoneum procis.
Natura cancrum marcidam deponere
Testam, magistra docuit haud incallida.
Oestro ciente nam penitæ pruriginis,
Mouetur vndiquaque, victus gratia:
Ingurgitationeque aluum turgidus,
Dirumpit arcta tegminis ligamina.
Sic inuolucris ergo decidentibus,
Nudus laborans (quippe morbo ob-
noxius)
Os abstinet gustu cibi diutine.
Mox integer recente pelle, vescitur
Præsenti arena, qua iacens lecto vsus est.
Sed glutinato rite rursus tegmine,
Prorepit ipsum pabuli quo fert amor.

lxxxix. De Mure.

Gerens adnatam mus marinus lan-
ceam,
Et prodeuntium ore tela cuspidum,
Cum bellicosis miscet arma piscibus.
Nec persequentum nexiles horret pla-
gas,
Dissuta morsu lina soluens acriter.
Terræque mures qui cauernis delitent
Irridet, ægre mica quos surrepta alit;

Quos ſtridulus felis,tabella,funium
Nexusque tollunt,atque lardi portio.

xc. De Mugile.

Mugil ſereno blandiente ſidere,
Egreſſus in litus relinquit æquora,
Sub erutique dormiens ſpecu aggeris,
Cęlo ruente,mox aquas rurſus ſubit,
Campis furentis haud procellæ obnoxius,
Natale poſtquam ſe recepit in ſolum.

xci. De Apuis.

Eſt Apuis mater lutum, eſt lutum pater:
Petras cauatas incolunt quæ callide
Secum ferentis cuncta flaminis metu.
Nec pabulo quo nutriantur indigent,
Linctu refectæ mutuo conſortium.

xcii. De Mullo.

Natator eſt Mullus,gulæque prodigus,
Rebuſque gaudet admodum male olentibus,
Fruiturque laute ſordibus cadauerum.
Quod indicat nomen, quotannis ter parit.

xciii. De Echeneide.

Oculis tuenti vilis eſt piſcis,probe
Quem cognitum quis æſtimet validiſſimum:
Fœtus abortum nam coercet mortuus,
Ventiſque ſiſtit impetus ferentibus
Nauis citatos,huic inhęrens mordicus,
Nautaſque dextro gratulantes flamine,
Lugere verſas protinus cogit vices.

Οὓς καὶ γαλῆ τρίζουσα, καὶ πλὰξ, καὶ βρόχος,
Καὶ παγὶς ἐξέτριψε, καὶ βραχὺ στέαρ.

Περὶ κεστρέως.

Κεστρεὺς δὲ λαμπρᾶς μειδιώσης αἰθρίας,
Ἔξεισιν εἰς τὴν χέρσον, ἐκλιπὼν χύσιν.
Ἐπὶ χώματος δ' ἐφυπνόων τότ' εἰς βάθος,
Ἂν ἐκταραχθῇ, πρὸς τὸ ῥεῖθρον αὖ τρέχει.
Ἐλεύθερος ζῶν γηγενοῦς ὑποψίας,
Φυγάς γ' ἐπ' αὐτὴν εἰσρυεὶς τὴν πατρίδα.

Περὶ ἀφυῶν.

Μήτηρ ὁ πηλὸς, καὶ πατὴρ πᾶσιν ἀφύαις,
Αἳ νουνεχῶς οἰκοδοῦσι τοὺς κοίλους λίθους·
Δεδοίκασιν γὰρ τὰς φορὰς τῶν πνευμάτων.
Τούτων ἑκάστη καὶ τροφῆς πλὴν ἐτράφη,
Τῆς συγγενοῦς τὸ σῶμα λιχμησαμένη.

Περὶ τρίγλης.

Τρίγλη δὲ νηκτὸν ἐστὶ καὶ λίχνον φύσει·
Καὶ γὰρ φιληδεῖ τοῖς κακόσμοις ἐκτόπως,
Καὶ τοῖσι ῥυπαροῖς ἐντρυφᾷ θνησιδίοις.
Ἅπαξ δὲ, καὶ δὶς, ἀλλὰ καὶ τρὶς αὖ κύει.

Περὶ ναυκράτου.

Ἔστιν τις ἰχθὺς εὐτελὴς μὲν, εἰ βλέποις·
Εἰ δὲ κρίνοις, κράτιστος εἰ δὲ λαμβάνοις,
Νεκρὸς γαληνὸς εἰς γονὰς ἀποστρόφους.
Τὸν μὲν γὰρ εὐάγωγον ἐξ αὔρας δρόμον,
Εἴργει προελθεῖν ἐνδακὼν τὴν ὁλκάδα·
Καὶ τοὺς τέως ᾄδοντας ἐκθυμηδίας,
Στυγνόν τι πενθεῖν ἐκβιάζει ναυτίλους.

Κἂν μή τις αὐτόν γε καταδὺς θᾶττον τέμῃ,
Ὁδοστατηθὲν οὐ δραμεῖται τὸ σκάφος.
Τοῦτον τὸν ἰχθὺν, Αὐσονάρχα, Ναυκράτην
Οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πράγματος.

Τέλος.

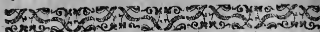

Quem ni quis vrinator ocius ſecet,
Curſum carina ſuſtinens nil promouet.
Hunc, Imperator, Naucraten nautæ
vocant,
Naues tenenti ex re indito cognomine.

FINIS.

I 2 AVCTA-

AVCTARIVM

IOACHIMI CAMERARII.

1. *De Cicadis.*

MVSIS amicus, arbiterque carminum
Suauium si non cicadam carmine
Dicat, probrorum fugerit qui crimina?
Cicadę amica iungitur cicada, amans
Cognationem stirpis atque sanguinis.
Simulque ramis insidentes arborum,
Concinna pangunt cantuum modulamina
Vibrante pinna, quæ modorum est organon,
Cietque discordem soni concordiam.
At feminis strident mares silentibus,
Cumque arua findit torrida sol lampade,
Suis & ipsi arbusta rumpunt questibus.
Sed tempore hiberno latent reconditæ,
Terræ recessibus sub abditis cauæ:
Queis prodeuntes rursus, æstas cum redit,
Glomerantur ad consueta cantus munia.
Roris liquentis guttulas cibos habent,
Nec germinum fructus, nec herbarum exedunt.
Et quis adeo repertus est nefarius,
Auem vt Pieridum comprehensam manderet,
Tam paruulam, quæ præter est vocem nihil?

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

ΙΩΑΧ. ΤΟΥ ΚΑΜΕΡΑΡΙΑΔΟΥ.

Περὶ Τεττίγων.

Τέττιγ' ἀμνημόνευτον ἦν Μούσαις φίλος,
Λιγυρῶν θ' ἑταῖρος ἀσμάτων παρεκτρέχῃ,
Ὄνειδος οὗτος πῶς ἂν ἐκφύγοι κακόν;
Τέττιξ μὲν οὖν τέττιγι συναγελάζεται,
Ἀγαπῶν ξυνώαιμον ξυγγενῆ τε τῇ φύσει·
Δένδροις ἐφιζόμενοι δὲ λειριόεν μέλος,
Κοινὴν θ' ἱέντες εὖ ξυναρμονοῦσ' ὄπα.
Ὑμὴν δὲ λεπτός ἐστιν ᾠδῆς ὄργανον,
Δι' ἧς ἐκείνη φθέγγεται συμφωνία.
Σιγᾷ θ' ὁ θῆλυς, πᾶς θρόος δ' ἔστ' ἀρρένων.
Καὶ τῷ μὲν ἡλίῳ φλέγοντι τὰς γύας,
Τότ' εὐστομοῦσ' ἐκεῖνοι ἠχήεσσα·
Χρόνῳ δὲ χειμῶνος καλύπτοντ' ἐν χθονί,
Κοιλωμάτων που τῆς δ' ἀπόκρυφ' ἐν φωλεοῖς·
Τῷ δ' ἀναδυόμενοι κεῖθ' ἀγείρονται θέρει
Εἰωθότ' αὖθι πρὸς νόμον τερετισμάτων.
Τροφὴν δ' ἔχουσι τὰς δρόσου ῥανίδας μόνον,
Βλάπτοντες ἔρνους οὐδὲν ἢ ποῆς φυτόν.
Καὶ τίς ποθ' εὑρέθη τοσοῦτον ἀνόσιος,
Μουσῶν ὃς ὄρνιν συλλαβεῖν τε, καὶ φαγεῖν,
Ὧδ' ἐξίτηλον, ὄντα τ' οὐδὲν ἢ βοήν;

Ὅπερ ἀσεβὲς φῦλον ποιεῖ χελιδόνων.

Περὶ μυρμήκων.

Τίς πᾶς δὲ μυρμήκων ἱκανὸς ἂρ ἐκφράσαι
Οἰκονομίας τε, καὶ παρασκευὰς βίου;
Τίς δ' αὖ ὑπερβαίη γε τοῦ φύσεως τόδε
Μικρὸν κάτοπτρον παμμεγίστων πραγμάτων;
Ἐν ᾧ γ' ἁπάσης ἔμφασις ἀρετῆς ἔνι,
Φιλότητος, ἠδὲ τῶν πόνων κοινωνίας,
Φρονήσεώς τε, καὶ δικαιοσύνης ἅμα,
Σύν τ' ἐγκρατείας ἐξόχῳ φιλεργίᾳ,
Καὶ δὴ συνέσεως, καὶ προνοίας, καὶ μένους,
Ὀσφραντικῆς τ' ἐπὶ πᾶσιν εὐαισθησίας.
Σὺ δ' ἀργὲ, καὶ φίλυπνε νωθείας ὕπο,
Παράδειγμα μόχθων χρησίμων τούτους ἔχε.

Περὶ μυῶν.

Ἔχει δὲ μύας θάρσος ἀφ' Ὁμήρου κλέος.
Ἢ δ' αὖ ποθ' ὑγροῖς ἐνθανοῦσα ῥεύμασιν,
Εἶθ' ἡλίου προκειμένη ξηρᾷ φλογὶ
Ἀνά τε πάλιν ζῇ, κἀρτεμὴς ἀπέπτατο.

Περὶ ὀρνίθων ἀνθρωπολάλων.

Τοὺς ψιττακοὺς μὲν ὡς λάλους θαυμάζομεν,
Τέρπει δὲ μᾶλλον ἡδυχροίη τῶν πτερῶν·
Φωνὴ δὲ μηδὲν ἧττον ἐς εὐμήχανος,
Μιμηλὸς εὐπλάστου τόνος δὲ πνεύματος
Κοράκων τε, κιττῶν τ', ἠδὲ ψαρῶν εὐμαθῶν.
Ὥστ' οὐκ ἔτ' Ἰνδῶν ὀρνιθολαλιᾶς χρέος,
Ἡμῶν ἐχόντων βροτολόγους ἐνδημίους.

Περὶ

Hirundinum genus quod audet impium.

11. De Formicis.

Quis est canendo, quam rei domesticæ
Curam gerat formica, vitæque vsuum?
Quis vero naturæ hæc silendo transeat,
Simulacra rerum maximarum paruula,
Virtutis in quibus omnis apparet nitor,
Dilectionis, & laboris mutui,
Prudentiæque, iuris & custodiæ,
Et continentiæ, nouæque industriæ,
Cum prouidentiæque vi, solertiæ,
Præque omnibus sensus odorum acerrimi?
At tu laboris hoc cape exemplum tibi,
Ignauia deses, veternoque obsite.

111. De Muscis.

Fidentiæ præconem Homerum musca habet.
Quæ si diem submersa fluctu clauserit,
Post solis exiccata quam flammis fuit,
Ad se redit, vitæque compos auolat.

IV. De Auibus hominum loquelas imitantibus.

Humanæ imaginem loquelæ in psittaco
Miramur, alarumque nos honor iuuat:
Sed non minus concinna vox est, flaminis
Canore blandum garrientis æmula,
Coruisque, picisque, atque sturnis docilibus.
Quid Indicarum ergo loquelis est opus,
Aues loquentes cum patria tellus ferat?

v. De Alcyone.

Pontum accolit cui nomen est auis Alcyon,
Nidumque figit nauis instar concauum,
Vndas super quem construit tutissimum,
Non temporis ratione, sed situ loci,
Modoque structuræ, & figuræ tegmine.
Hac incubante ouis, sereni sunt dies,
Notium licet tunc occupet Sol limitem,
Æquor quietum puppe sulcat nauita,
Dum quattuordecim dies sæuit gelu.
Quin & mariti perquam amans est femina,
Amoris erga quem flagrat cupidine,
Senemque nutrit, & fouet quo marcidum:
Suisque subiens ipsamet gestat humeris
Iam tum exoletum, iam grauemque, & debilem,
Irrupta iungit quam marito copula.

vi. De Anthia.

Est piscis Anthiæ vocatus nomine,
Quem Chrysophryn alii vocant, alii Ellopa,
Quidamque Callichthyn putant, aut Pompilum.
Homerus hunc dixisse Sacrum creditur
Piscem, quod autumare certum interpretes:
Quamuis & hos quædam interest dissensio.
Securitatis sponsor hic est nauitis,
Quacunque vastum se per æquor obtulit.
Namque & feras abesse cunctas nunciat,
Nec imminere tunc periculum a mari.
Idemque genti fert opem domesticæ.

Περὶ Ἀλκυόνος.

Ἡ δ' Ἀλκυὼν ὄρνις μὲν ἐστί γε πάραλος,
Νεοττιὰν δ' οἷον ναυπηγημένην
Ἐφ' ὕδασιν διέπλασ' ἀσφαλέστατα,
Οὐ δὴ χρόνῳ, τόπῳ δὲ χώρας, καὶ τρόπῳ
Στερεᾶς πλοκῆς τε, κἀβυθίστου σχήματος.
Ὅτ' ἢ δ' ἐπῳάζει, γαλήν' εἴσ' ἤματα,
Ὄντος περ ἠλίοιο νοτίαις ἐν ῥοπαῖς,
Θάλαττ' ἀκύμων τ' εὐσταλῶς πλεῖται τότε,
Ἀκμῇ δὶς ἑπτ' ἐν ἡμέρῃσι χείματος.
Φίλανδρος αὐτὴ καὶ φιλόστοργος πάνυ·
Θήλεια δ' ἐστὶν ἄρρεν' αἰὲν σύζυγος·
Γηροκομεῖ τε τόνδε καὶ γηροτροφεῖ,
Αὐτῆς φέρουσ' ἐπωμαδὸν τὸν σύγγαμον,
Ἔξωρον ὄντ' ἤδη, βαρύν τε κἀσθενῆ,
Πιστὴ ἀναποσπάστως συνοῦσα γυνὴ πόσει.

Περὶ Ἀνθίου.

Ἐστίν τις ἰχθὺς ὃν καλοῦσιν ἀνθίαν,
Χρύσοφρυν ἄλλοι, κἄτεροί τινες ἔλλοπα,
Ἕτεροι δὲ καλλίχθυν, τινὲς δὲ πομπίλον,
Ἰχθὺν δ' Ὅμηρος αὐτὸν εἴρηκ' ἱερόν,
Ὥσπερ λέγουσι τῶν ἀφηγητῶν τινές·
Διαφωνία γὰρ κἀνθάδ' ἑρμηνειέων.
Ὀφθεὶς δ' ἄρ' οὗτος ἀνθίας ἀσυλίας
Ἔστ' ἐγγυητὴς ἐν θαλάττῃ πανταχοῦ·
Δηλοῖ γὰρ οὐδὲν θηρίον παρεῖν' ἐκεῖ,
Εἶναί τε κίνδυνον τότ' οὐδὲν εἰν ἁλί.
Ἀδεῶς βοηθεῖ τοῖς τε συμφύλοις ἀεί.

Περὶ βατράχων.

Βατράχων ἰδών τις ἐβδελύξατ' ἀμορφίαν.
Αἰσχρὰ δέ γ' οὕτως ὄντες οἵδ' ἐρωτικοὶ
Εἰσὶ, χαμήλιά τέ τιν' ᾄδουσ' ᾄσματα,
Ὀλολυγὸν ἐκφωνοῦντες ἣν καλοῦσ' ὄπα.
Ἐν νυκτὶ δ' ἐκτὸς συμπλέκονθ' ὑγρῶν τόπων.
Προεγνώκασ' ἐπεὶ δ' ὑετὸν ἠπειγμένον,
Φωνὴν τε λαμπρύνουσι καὶ συχνὸν κοάξ,
Τότε δὴ παφλάζουσ' ὕδασ' ἐν λιμνώδεσι·
Δοκεῖ τε σημεῖον βεβαιότατον τόδε
Ὄμβρων γενησομένων παραυτίκ' ἀθρόων.

Περὶ σκιούρων.

Διὰ τί πιθήκους, κερκοπιθήκους, τριά τε
Ζῶ' ἄλλα περιεργαζόμεθα νήπιοι;
Γεγονότες ἐνθάδ' οὐρανῷ ὑπ' ἐξωτικῷ,
Ἀφωρισμένοι ζώνῃ μακρὰν κεκαυμένῃ,
Ἐγχωρίων τ' ἂρ εὐποροῦντες παιγνίων,
Τὸ τῶν σκιούρων σύμβιον ἔχοντες γένος,
Οἷς τὸ λάσιον ἐποίησεν οὐρᾶς τοὔνομα,
Γελωτοποιὸν, ἀλικὸν, θωπευτικὸν,
Οὐρᾷ πτερωτὸν, μανικόν τε ζῴδιον,
Πρὸς τῶν ἀητῶν τὰς ὀπὰς κλείουσι πνοάς.

Περὶ ἐλεφάντων, καὶ λεόντων, καὶ δελφίνων.

Τίς δέ τ' ἐλεφάντων ἱστορουμένην πέρι,
Μακρὰν διήγησιν ὀλίγοισι συντεμὼν
Δύναιτ' ἂν ἐκθέσθαι στίχων γνωρίσμασι;
Τό τ' εὐσεβὲς, τό τε συνετὸν, τό τ' ἔννομον,

VII. De Ranis.

Ranas videns, quis non abhorret inertiam?
Sed inuenustæ illæ quidem, morem tamen
Geruntamori, nuptiali carmine,
Quam ololygona appellant, citantes feminas;
Quibus humida extra nocte miscentur loca.
At imminentes simul aquas præsagiunt,
Vocemque tollunt, & coaxant crebrius,
Tunc & tumultuantur in paludibus:
Atque imbrium hoc iam iam futurorum euidens
Signum putatur, comprobante id exitu.

VIII. De Sciuris.

Cur simios, hirtasque caudis simias,
Animantiaque id genus alia stulti exquirimus?
Nos qui sub axe degimus hic exotico,
Procul remoti torridæ a gyro plagę,
Popularibusque non carentes lusibus,
Cum suppetat nobis sciurorum genus,
Ab hispida cui nomen est cauda inditum,
Risum ciens, tripudians, & blandiens,
Caudaque pennatum, & futurorum sagax,
Aduersus Euri obdens procellas ostia.

IX. De Elephantis, & Leonibus, & Delphinis.

Quis vero quæ prostant de Elephantis prodita,
Narratione copiosa, versuum
Exponere indiciis queat breuissimis?
Legumque cultum, ac numinis, prudentiamque,

Animique ſtudium erga magiſtros beneuoli?
Quis conſequatur eloquendo, plurimis
Quæ ſunt libris mandata de leonibus?
Atque hic quidem terreſtrium rex eſt, velut
Delphinus vndas incolentum fœtuum,
Sed regium hoc ambobus eſt, mortalium
Quod ſunt amantes, atque forti pectore,
Ad bene faciendum & promptiores, quam male:
Atque in ſuperbos cum truces ſe præbeant,
In ſupplices ſeſe gerunt clementius,
Parcuntque cum res fert, & in pugnam ruunt,
Quales dynaſtas eſſe non inconuenit.
Delphinas, vndis ne obruantur plurimos
Seruare narrant, applicatos litori.
Nec carne veſcitur hominis leo, niſi
Victu carentem adurgeat pænuria.
Atque his in Europa locatus terminus
Amnes duo ſunt: Neſtus vnus, qui labitur
Teias per Abderas, & alter Achelous,
Qui curſum agit per Acarnaniam fluens.
Hæc inter, illa fert leones, flumina,
Neque eorum alibi reperire genus eſt vſpiam,
A ſolis ortu cardinem vſque ad vltimum.
Quod Thurius narrans ſacrauit poſteris.

x. *De Equis & Canibus.*

Quiſquis ſciendi amore flagras, aſpice
Genuſque equorum, cumque eo ſtirpem canum;
Nam digna ſcitu ſuggerunt tibi vtraque,

Πρὸς δεσπότας τ' εὐνουστάτης σπουδῆς φρενός.
Τίς δ' ἐκφράσαιτ' αὖ ὅσα λεόντων αὖ πέρι
Εὑρίσκεται πλείσταις γεγραμμένα ἐν βίβλοις;
Βασιλεὺς μὲν οὖν ὅδ' ἐστὶ χερσαίων, καθὼς
Δελφὶς ἐνύδρων θρεμμάτων κέκληται ἄναξ.
Τὸ δὲ βασιλικώτατόν ἐστιν ἀμφοῖν, ὅτι τοι
Εἰσὶν φιλάνθρωποί τε, καὶ μεγαλόφρονες,
Ποιεῖν τε μᾶλλον εὖ πρόθυμ' ἢ δρᾶν κακῶς.
Τοῖς μὲν ὑπερηφανοῖσιν ὄντε πολέμιοι,
Τοῖσι δὲ ταπεινωθεῖσιν ἐπιεικέστεροι.
Φείδονθ' ὅπου τε χρή, μάχονται τ' ἢν δέῃ,
Οἵους καθήκει τοὺς δυνάστας τυγχάνειν.
Δελφῖνας οὖν φάσ' ἐν ἁλί ποτ' ἀπολουμένους
Σῶσαί τινας, χέρσονδε προκεκομισμένους.
Οὐδ' αὖ λέων γεύσαιτο σαρκὸς ἀνέρος,
Εἰ μή γε λιμώττων τροφῆς ἑτέρας σπανεῖ.
Οὖρος δὲ τούτοις ἐς ἐν Εὐρώπῃ, δύο
Ποταμὼ, ὁ μὲν εἷς Νέστος, δι' Ἀβδήρων ῥέων,
Ἀχελῷος δ' ἕτερος αὖ δι' Ἀκαρνανίας.
Μεταξὺ γὰρ τούτοιν λέοντες ῥωμάτοιν
Μόνοιν τε γίνονται κάτ' Εὐρώπης χθόνα,
Καὶ μηδέποθ' ἴδοι τις τόδ' ἀλλαχοῦ γένος,
Οὔτ' οὖν πρὸς ἠῶ, οὔτ' ἰὼν πρὸς ἑσπέραν·
Ὡς ἱστόρησ' ὁ Θουκυδίδης λογογράφος.

Περὶ ἵππων καὶ κυνῶν.

Ὁρᾷ, φιλίστωρ, ὅσης ἐστ' ἵππων γένος,
Καὶ συννόει μοι τοῖσδε φῦλα τῶν κυνῶν·
Ἄμφω γάρ εἰσιν ἄξιοι θεωρίας.

Εἴτ' οὖν φυῆς τὸ χρηστὸν ἤδ' ἐπαινετὸν,
Εἴτε διδαχῆς τὴν ἐκμάθησιν εἰσίδης.
Τῶν δ' οὐδὲν ἐστὶ ζῶον ἀνδρικώτερον,
Μᾶλλον τ' ἄτρεστον ἄλλο, τοὺς τε δεσπότας
Καὶ τοὺς συνήθεις ἀσπασάμενον καὶ φιλοῦν,
Ὑπέρ τε τέκνων καὶ θανεῖν ἄτολμον ὄν.
Ἀλλ' ἔστι φῦλα τῶνδέ γ' ἀμφοῖν αἰόλα,
Διαφορότητι διαφέρονται τῶν τόπων,
Ἐν οἷς ἐγγυνήθη θ' ἕκαστος ἔθνεσιν
Ἵππος, κύων τ', ἐν οἷσιν ἐτράφη τ' ἤθεσιν·
Ὧν νῦν ἄκαιρόν ἐστι μακρολογεῖν πέρι.
Ἵππων δ' ἐνὶ πρώτοισι πρὸς συνουσίαν
Τό τ' ἔννομον ἐπαινοῦσιν ἀχράντου φρενὸς,
Φυσικῶν τε θεσμῶν ἀκριβῶς φυλακτικόν.
Οὔθ' υἱὸς ἄρα τῇ μητρὶ μίσγοιθ' ἑκών·
Οὔθ' υἱέος μήτηρ ὀχείαν ἂν φέροι.
Καὶ πρὸς τόδε ποθ', ὥς φασ', ὑπαχθείς τις δόλῳ,
Ἀγάμοι ἐπεὶ φανερὸν γένετο μύσος γάμου,
Αἰδοῖ τότ' οἰστρηθέντε καὶ δυσθυμίῃ,
Νυμφεύμασ' αἰνοῖς, ὥσπερ Οἰδίπους ποτὲ
Θηβῶν κατ' ἄστυ, συνδυασθέντ' ἀθλίως,
Ἀντ' ἔδραμον ῥήξαντε δεσμ' ἐπαύλια,
Ἔπλησαν οἰμωγῇ τε πᾶν πεδίον πέριξ·
Τέλος συναράξαντε δ' ἀλλήλοιν ἅμα
Καὶ ταῖς πέτρῃσι πανόσια καρήατα,
Οὕτως ἀπ' ἄμφω δυσμόρῳ θάνον μόρῳ.
Ἵππος δέ τ' ἐκ γονῆς (κακοὶ γὰρ καί τινες
Εἰσίν, ἀγαθῶν οὐ πού γε πλείους πανταχοῦ)

Siue indolis notes bonæ præstantiam,
Siue & capacis ingenI solertiam.
Nec animal est illis magis vel strenuum
Vllum, vel imperterritum, suosque heros
Et familiares quod perinde diligat,
Pro liberisque non obire necem horreat.
Atqui genus non est vtrisque vnum ac idem,
Sed pro locorum hæc ambo differunt statu,
Et vt apud est gentes, equorum vel canum
Quisque satus, & quibus educatus moribus:
Quæ copiose persequi, abs re nunc foret.
In prole equorum prædicatur maxime,
Intaminata quod colunt mente Venerem,
Verenda naturæ verentes vincula.
Nec matri amores natus vltro iunxerit,
Nec filium mater volens admiserit.
Quin & dolo quidam subactus, vt ferunt,
Post nuptiarum quam scelus factum est palam,
Oestro pudoris ac doloris conciti
Vterque, qualis Oedipus Cadmeidis
Per mœnia vrbis, improbo ex connubio
Fugere per villam, solutis vinculis,
Et eiulatibus replerunt pascua:
Tandemque mutuo sibi, atque rupibus
Illisa frangentes nefanda tempora,
Clausere vitæ fine tetro terminum.
Equus generosus, (namque sunt & futiles,
Et est malorum vbique maior copia)

Eſcam miniſtrat qui ſibi complectitur,
Ac gaudet accedentis aſpectu, & ſonos
Amat loquentis, ſeque tangi percupit.
In prœlioque ferre viſus eſt equus
Opem miſertus lapſum equitis grauem
ſui.
Quod ſi quis eſt, quem fabulas priſcas iuuat
Audire, in illis hic equum loquentem habet,
Aliumque rebus eiulantem triſtibus,
Aliumque qui fluctus ſit ingreſſus ſuper,
Aliumque pennis qui polum con-
ſcenderit.
Hinnitibusque alium vetuſtas prodidit,
Sceptrum magiſtro comparaſſe regium.
Sed & fidelitatis erga heros canum
Exempla nobis ſuppetant cum plurima,
Hoc vnicum Aſcræi ſit inſtar omnium
Senis, peremti cuius atroci nece,
Suus homicidas prodidit palam canis.
Quin diſſerendi præditum ſolertia
Canem ferunt, quod incidens in compita
Feram ſequendo, examinatis ſingulis,
Inſiſtit, illa qua præiuit, ſemitæ.
Sic colligens, Greſſum nec hac, nec bellua
Iſtac tulit: peregit ergo illac iter;
Complexa ſumptionibus ceu glutinat.
Verum hoc inane eſt: namque dux
veſtigiis,
Vis eſt odora narium ſagacium,
Argutiarum nil morans verſutias.
Sed haud egentem, vita in hac tu du-
xeris,

Αὐτοῦ φιλεῖ τε τὸν κομιστὴν, ἡδέως
Προσιόντ' ἰδών τε, καὶ λαλοῦντος ἀκηκοώς,
Καὶ ψηλαφήσαντ' ἀσμένως δεδεγμένος.
Ὤφθη δὲ θ' ἵππος ἐν ὅπλοις που σύμμαχος,
Ἀπό τε συναλγήσας πεσόνθ' ἱππηλάτη.
Αἴων δὲ μύθων εἴ τις δὴ παλαιφάτων
Χαίρει, λαλοῦντα θ' ἵππον ἐν τούτοις ἔχει.
Καὶ δακρύοντ' ἐν συμφοραῖς ἄλλον κακαῖς,
Ὕπερθε δ' οἶδ' ἄλλον βεβηκότα πόντιον,
Ἄλλον δέ τ' αὖ πτερωτὸν, ἠδ' οὐρανοβάτην.
Χρεμέθοντα δ' ἄλλον φησὶν ἱστορίη τινὶ
Ὅτι βασιλείας προξενός ποτ' ἐγένετο.
Κυνικῆς δὲ πιστῆς συνόδου θ' ὁμιλίας,
Προσεπιτρεχόντων παντόθ' ἄλλων μυρίων,
Ἡμῖν ἐν Ἀσκραίου τὸ δ' ἐς Ἐρχομοῦ μόνον
Γέροντος ὑπόδειγμ', οὗ σφαγέντος ἀνηλεῶς
Οἰκεῖος αὐθέντας ἐμήνυσεν κύων.
Κύνα δέ τινες ποιοῦσι καὶ διαλεκτικὸν,
Ἐπεὶ διώκων θηρίον πολυσχιδεῖ
Ὁδῷ πελάσαν, συλλογισμῷ χρώμενος
Ἀτραπῷ προβαίνει τὴν ἐκεῖνο προήρχετο.
Οὐ τήνδε γάρ φησ', οὐδὲ τήνδ' ὡρμήσατο,
Τὴν δ' ἄρα λοιπὴν, ὡς διαζευχθὲν πλέκων,
Τοῖς λήμμασί τε τὸ συμπέρασμα προσφέρων.
Ἀλλ' ἐστὶν ὅδε φλύαρος. ἡ γὰρ ἴχνεσιν
Αἴσθησις ἡγεμὼν τότ' αὐτὴ γίγνεται,
Χαίρειν λέγουσα ταῖς ἐριστικαῖς στροφαῖς.
Ὅδ' ἐπὶ τῷδέ γ' οὐκ ἄνολβος ἐν βίῳ,

Ὥσθ' ἵππον αὖ τρέφειν γένοιτο σὺν κυνί,
Οἴκοι μένοντ' ἐλευθέρῳ, καὶ τοὺς πέλας
Εὐεργετοῦντ' ἐκ τῶν ἐνόντων ἀφθόνως.

Περὶ ἀλεκτορίδων.

Τίς δ' οἰκοσίτων οὐκ αὖ ἀγέλαις ὀρνίθων
Καὶ τέρπεται, καὶ χαίρει ὠφελούμενος;
Ὠοτοκίη τούτων γὰρ αὔξει τοὺς δόμους
Ὄψῳ προχείρῳ. τὸ δ' αὖ που μητέρος
Ἴδῃς τε τὴν σφετέρας γονὰς σπουδὴν πέρι,
Καὶ φροντίδ', ἀνδρίαν τε, καὶ τόλμην ὕπερ
Τῶνδ' ἀσπίσαισιν, ἢν ποτ' ἐπίῃ τις φόβος,
Οὐδὲν τρεσσάσης, οὐδὲ δεισάσης θανεῖν
Πρὸ τῶν ἑαυτῆς φιλτάτων γεννημάτων·
Φυσικὴν μὲν εὐφραίνοιο στοργὴν εἰσορῶν,
Τὸ ζῳδίου δ' αὖ θαυμάσαις εὐκάρδιον.
Τί δ' ἣν παράκλησιν νοῆς πρὸς τὴν τροφήν;
Τί δὲ πτερύγων ἄπλωσιν εἰς σκέπην; ἵνα
Γένοιτο θαλπωρὴ νεογνοῖς εὔθετος.
Ἅπαντα ταῦτ' εἶν' ἀξιοθέατ' οἴομαι,
Τῷ νοῦν ἔχοντι καὶ φρένας γένει βροτῶν.

Περὶ ψύλλης.

Τί δ' αὖ ὀνομάζων ψύλλαν ἤδη τις λέγοι,
Σκωλήκιον ἄρ, ἢ ζωΰφιον, ἢ θηρίον;
Ὃ ποιοῦ ἢ φαίημεν, τὸ δ' οὐκ ἔστ' ἄλλο πλὴν
Δέρμ' αἵματος πλῆρες, ἀπόπουν, ὀξύστομον,
Ἐν στρώμασιν λυπηρὸν ἀγρίῳ δάκει.
Λῆρον κατείποιμ' αὖ μάγων, εἰ δὴ θέμις,
Τί δρῶν τις αὖ δύναιτο κωλῦσαι τὸ μὴ

Ἀρχὴν

Quemcunque equo canique alendo videris,
Domique liberum exigentem æuum, suis
Et promerentem plurimos beneficiis.

XI. De Gallinis.

Quis non, domi quæ nutriuntur alitum
Greges amat, gaudetque lætus fructibus?
Nam partus ouorum larem cibo instruit
Cunctis parato. Matris at si attenderis
Curam suis pro fœtibus, cumque studio
Et fortitudinem, simulque audaciam
Hos protegendi, cum quis ingruit metus,
Nihil pauentis, nec feram horrentis necem
Carissimorum pro salute liberûm:
Amoris oblectaberis spectaculo,
Animantis & miraberis fidentiam.
Quid si, vt citet pullos ad escam, cogites,
Alasque pandat, tegmen his quæ præbeant,
Fomenta nuper editis idonea?
Quæ digna contemplatione sedula
Intelligentiæ reor mortalium.

XII. De Pulice.

Quid nominando quis vocarit pulicem,
Num vermiculum, animalculumne, vel feram?
Quodcunque dicamus, nihil quam pellis est
Cruore suffusa, atque suffulta pedibus,
Orisque acuti infesta morsiunculis.
Quod si licet, nugas magorum proferam,
Qua possit, edocens, quis artis machina,

Arcere pubem hanc quolibet diram loco.
Quod si cuculi quis audiens primum sonos,
Vestigium dextro quod occupat pede
Describat,ac deinde puluerem eximat,
Quocunque subrutum loco disperserit,
Illo creari pulices nullos ferunt.
Hoc est,vetus quod retulit prouerbium,
Nil accipe,atque id contineto ipsum probe.

XIII. De Ceruis.

Tu,cura venandi cui est,ceruos vide,
Genus alticrurum,perdecorum,aquas secans,
Oculisque magnis,cornibusque præditum,
Caudaque mutilum,celeripes,punctum notis,
Armisque spaciosum,valensque spiritu,
Facie egregium,preciique pelle non leuis,
Insigne maculis,atque longæuum,nitens,
Exilibus membris,fugax,& debile,
Imbelle, timidum, aduersus angues strenuum:
Sed pharmacum huius inest salubre cornibus,
Quod cor sua intestinaque medela iuuat,
Neque est quod anxie requirat quispiam
Cornu vnicornis plurimis incognitum,
Cum præstet eadem, pluraque his,quod suppetit.
Sic læua mens est,& rudis mortalibus,
Fatuaque,carensque intelligentia,irrita
Vt persequatur spe petens absentia,
Proculque vestigans remota,raraque,
Popularium adeo copiam fastidiat.
Ceruum instituta singulare regibus

Ἀρχὴν γένεθ' ἐν ὧπερ οὖν ψύλλας τόπῳ·
Κοκκυσμὸν εἰ πρῶτον γ' ἀκούων κόκκυγος,
Ὅδε τότ' ἐπιστὰς, δεξιοῦ τ' ἴχνος ποδὸς
Κεῖθι περιγράψας, εἶτα τοῦ χοῦν ἐξέλῃ.
Ὅπου τεθῇ γάρ φασ' ὅδε κατωρυγμένος,
Ἐκεῖ φύεσθαι ψύλλαν οὐδεμίαν ποτέ.
Τοῦτ' ἐστὶ δ' οἷον ἡ παροιμία λέγει,
Λαβοῦ σὺ μὲν μηδὲν, κράτει δὲ τοδὶ καλῶς.

Περὶ ἐλάφων.

Ἐλάφων θεώρει νῦν σύ μοι, κυνηγέτα,
Ὑψηλόγυιον, ἀριπρεπὲς, ποταμήτορον,
Μεγαλωπὸν, εὔκερων, μείουρον, ὠκύπουν,
Στικτόν τε, πλατυνώτόν τε, καὶ εὔπνοον γένος,
Ὄψει δ' ἀγητὸν, τῇ τε τιμῆρες δορᾷ,
Βάλιον, μακρόβιον, λεπτόκωλον, ἀγλαὸν,
Φυξηλὸν, ἀβληχρὸν, δύσαλκ', ἀκάρδιον,
Ὀφιοκτόνον δ' ὅμως ἐόντα καρτερόν.
Χρηστὸν δὲ τούτου φάρμακον κέρασιν ἔνι,
Πρὸς πάντα καρδίῃ τ' ἐντέροις τε συμφορά.
Χ' ἡμῖν μάταιον πρὸς τὰ δ' ἦν ζητεῖν κέρας
Ἄγνωστον ἄλλο μονόκερω καλουμένου.
Ἢ ταὐτὰ γὰρ κεῖνο δύναιτ', ἢ πλείω πολύ.
Ὧδε δ' ἀμαθὲς καὶ σκαιὸν ἐστὶν ἄρα βροτῶν
Μωρόν τε φῦλον, κἀνόητον, ὥστε δὴ
Τἀπόντα μαστεύειν ἀπρήκτοις ἐλπίσι,
Παπταίνον ἀλλότριά τε πόῤῥω, καὶ ξένα,
Ἀγαθῶν τ' ἀεὶ καταφρονῆσ' ἐπιχωρίων.
Τὸν δ' ἔλαφον οἱ ἐξαίρετον ζῶον πάνυ

Τοῖς τε βασιλεῦσι, καὶ δυνάσταις, οἱ νόμοι
Οἰκεῖον εἶναι κτῆνος ἀποπεφηνότες,
Τὴν τῶνδε θήραν δῆτ' ἀπεῖπον ἐντόνως
Ἅπασιν ἄλλοις, τοῖσι πολλοῖσιν δ' ὅλως·
Ἀγρεῖν τι τὴν δ' ὑφαρπάσ' ἤδη πῶ τινες
Τολμῶντες ἔτισαν εἶτ' ἀνηλεῆ δίκην.

Περὶ χηνῶν καὶ ὑῶν.

Χῆνας δέ τις, τούτους σιτιστοὺς δὴ λέγω,
Τοὺς ὗς θ' ὁρῶν σιάλους, ἴσως οἰήσεται
Ἀλλ' οὐδὲν εἶναι τούσδε, πλὴν κρέας μόνον,
Ἔχον αὐθ' ἅλας ψυχῆς τι, πρὸς τὸ διαμένειν
Ἄφθαρτον, ἠδ' ἄσηπτον, εἶδαρ εὔτροφον·
Ἔνεσθ' ὅμως γε τοῖσδε νοῦ τι καὶ φρενός.
Βλάψη σύας γὰρ οὐδὲ συννόμους λύκος
Γρυσμῷ συναθροισθέντας, ἠδὲ συστάτας·
Τόσον πάρεστι θάρσος ὁμονοητικόν.
Καὶ δὴ τὸν ὗν, ζῷον ἐλέφας οὕτω μέγα
Ἠδ' ἄλκιμον, φοβεῖτ' ἀκηκοὼς μόνον
Γρυλλισμὸν ἐγγύθ' ὄντος, εἴκαι μὴ βλέποι.
Χηνῶν δέ τ' εἰσὶν οὐκ ἄλογα παππάσματα,
Συνετὰ δ' ἐκείνοις, σχημάτων δηλουμένων
Σὺν τοῖσδε, τὴν γνώμην τι καὶ νοούμενον,
Ὥσπερ μετ' ἀλλήλων λαλούντων ἀκριβῶς,
Τῷ συγκαλεῖν, προάγειν τι, καὶ κατὰ στίχους
Ἰέν' ἀκολουθοῦντας νομὰς πρὸς γνωρίμους,
Φεύγειν θ' ἅμ' ὡς ἄπ', εἰ δέῃ, συντάγματος.

Περὶ μάχης δέρκτου καὶ συὸς ἀγρίου.

Ἀκήκοά ποτ' δέρκτου τι καὶ συὸς ἀγρίου

Σύνδεν-

Sanxere iumentum, propriumque principum,
Nec ſubditis illos agendi in retia
Fecere ius, edictione ſtrenua:
Auſoſque tendere his plagas, atrocibus
Iuſſere pœnarum modis tolli in crucem.

xiv. De Anſeribus & Suibus.

Forte anſeres, hos altiles inquam, videns,
Porcoſque diſtentos ſagina, duxerit
Nil eſſe, carnem præter, illos quippiam,
Quæ pro ſale animam acceperit, putredine
Ne colliqueſcat, ferculum paſcens probe,
Sed mentis illis haud ineſt prorſus nihil.
Nam nec ſues lupus aggredi compaſcuos
Ac congregatos audeat grunnitibus:
Concordiæ tantum poteſt conſenſio.
Quin & ſuem, tam grandis, elephas, bellua
Robuſtaque exhorreſcit, hunc ſi audiuerit
Vel grunnientem cominus, nec viderit.
At anſeres quæ gratitant, expertia
Haud ſunt loquelæ, ipſique ſeſe mutuo
Notis loquentes conſonis intelligunt,
Ceu conferentes verba ſecum ſerio.
His conuocant ſeſe, vt vel agmen porro agant,
Vel ordine ad conſueta redeant paſcua,
Ac tanquam in acie, cum eſt opus, fugam petant.

xv. De pugna vrſi & ſuis ſilueſtris.

In ſaltibus condenſa opacis arbore,

Certamen vrſo, ſicut audiui, fuit
Aduerſus aprum, patuit ita quod cognitum,
Euentaque huius,& exitus victoriæ.
Nam ſanguinis repetta ſunt venantibus
Et ſigna ſetarum,per abdita nemorum
Incognita legentibus iter ſemita:
Dum dente ſtricto fulminat frendens aper,
Vrſuſque ſæuit brachiorum robore,
Atrocis in conflictibus certaminis.
Ac viſus eſt vrſus priore iacens loco,
Quod concidiſſe in prœlio victum arguit:
Aprique poſt hunc amplius progreſſi,erat
Proiectum humi cadauer intuerier.
Sunt in feris,volantibusque, & piſcibus,
Simulacra perturbationis obuia,
Nec non guloſitatis,& libidinis.
Nam ſicut illa pabulum captantia,
Eſcamque deuorantia obiectam,dolos
Haud deprehendunt ante quos abdit cibus:
Non ſecius qui frena laxant, perditi
Ac impotentes,cupiditatum motibus,
Capti voluptatum tenentur hamulis,
Ac implicati ſuauitatis funibus,
Vitam profundunt morte non præcognita.

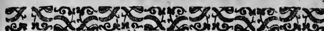
FINIS.

Σύνδενδρον ὕλης βῆσαν ἀν' ἐρήμου μάχην.
Οὕτω δέ τ' ἐγνωρίσθη αὕτη γ' ἡ μάχη,
Κἀκ τῆσδε συμβάν, καὶ τὸ τῆς νίκης τέλος.
Τοῦ θ' αἵματος γὰρ πανταχῇ καὶ τῶν τριχῶν,
Κατ' ἴχνι' οἱ κυνηγέθ' εὗρον ἑπόμενοι,
Κατ' ἀτραπιτοὺς ἀγνῶτας ἐν ὕλῃ, πολὺ,
Τῇ τῶν ὀδόντων χρωμένου συὸς ἀστραπῇ.
Σπιβαρῶν δέ τ' ἄρκτου τῇ βίῃ βραχιόνων,
Ἐν συμβολῇ τῆς ἰσχυρᾶς συῤῥάξεως.
Ὤφθη πρότερον ἄρκτου δὲ πτῶμα κείμενον,
Τεκμήριον τοῦ θηρὸς ἥττονος κράτους,
Τοῦ δὴ συὸς προσωτέρω βεβηκότος,
Αὐτοῦ δ' ὅμως ἐνταῦθα καὶ τεθνηκότος.
Ἐν θηρσὶ πᾶσι δ', ὄρνισίν τε, κ' ἰχθύσιν,
Εἰκών τις ἐστ' ἐπιθυμίας, λίχνου πάθους.
Ὡς κεῖνα γὰρ τῷ δελέατ' ἐγχασμώμενα,
Βόσιν τε καταπιόντα τὴν προκειμένην,
Οὐ κατενόησαν τὸν κεκρυμμένον δόλον·
Οὕτω τε δείλ' ἁλίσκεται κἀπόλλυται·
Ἄνθρωποι ὁμοίως οἵ τ' ἄσωτοι κἀκρατεῖς
Ἐνδόντες ὁρμαῖς ἠνίας ὀρέξεων,
Ἴσχοντ' ἐν ἀγκίστροις ἁλόντες ἡδονῶν,
Καὶ τέρψεων ἀμφιβεβλημένοι βρόχοις,
Ληφθέντες ἐφθάρησαν ἀπροὔπτῳ μόρῳ.

Τέλος.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

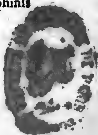

INDEX CAPITVM PHILE
de proprietatibus animalium.

35 De

ΠΙΝΑΞ ΤΗΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ.

INDEX CAPITVM AVctarij Ioachimi Camerarij.

FINIS.